

Handläggare

Hans Dahlin, Elisabeth Forsberg Uvemo,
Annika Risel, Susanne Edner,
Åsa Eckhardt, Johnny Berndtsson,
Petter Bergeå, Linda Folke
Jeanette Nyström, Åsa Härkegård,
Peter Fahlander, Ingrid Olsson

Till

Utbildningsnämnden
2020-09-24

Tertialrapport Tertial 2 2020 för Utbildningsnämnden

Förslag till beslut

1. Tertialrapport 2 2020 med delårsbokslut per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om totalt 4,3 mnkr.
3. Ersättningar till fristående gymnasieskolor 2020 kompletteras enligt bilaga 5.
4. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Utbildningsnämnden

Hantverkargatan 2F, Box 22049
112 52 Stockholm
Telefon, växel 08-508 33000
registrator.utbildning@edu.stockholm.se
start.stockholm

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	3
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	9
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskuskaper är kort	9
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	11
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	13
Analys av den kommunala grund- och grundsärskolans resultat	20
Analys av den kommunala gymnasie- och gymnasiesärskolans resultat	42
Kommunfullmäktiges och utbildningsnämndens indikatorer och aktiviteter kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3	73
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	78
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	83
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	83
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	84
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	85
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	86
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	88
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	91
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	91
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	92
Effektivt användande av skattemedel	100
Intern kontroll	102
Kvalitetsarbete	103
Konsekvenser av Covid-19-pandemin	104
Uppföljning av ekonomi	109
Övrigt	123

Bilagor

Bilaga 1 Obligatoriska bilagor T2 2020

Bilaga 2 Schablonggrundande samt interkommunala barn och elever T2 2020

Bilaga 3 Anslagsenheter utbildningsnämnden T2 2020

Bilaga 4 Bokslutsinformation T2 2020

Bilaga 5 Ersättning till fristående gymnasieskolor - uppdaterad

Sammanfattande analys

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Utbildningsförvaltningens arbete har hittills under året på många sätt präglats av pandemin. Såväl skolor som central förvaltning behövde under våren prioritera om och finna nya arbets-sätt. Den högre lärar- och elevfrånvaron samt distansundervisning under våren har dock inte ännu fått något synbart genomslag på elevernas resultat i grundskola eller gymnasieskola efter läsåret 2019/2020. De långsiktiga konsekvenserna för elevernas resultat kan inte förutsägas, och skolorna kan framöver behöva vidta åtgärder för att försöka kompensera för detta.

Utbildningsnämnden har i augusti beslutat att samtliga gymnasieskolor kan erbjuda en kombination av undervisning i skolans lokaler med undervisning på distans för att minska trängsel i kollektivtrafiken. Riktlinjen är att cirka tjugo procent av eleverna undervisas på distans. Eleverna som har börjat i gymnasieskolans årskurs ett ska prioriteras när det gäller undervisning på plats i skolan.

Fokus för den centrala förvaltningen har under våren varit att till verksamheternas chefer erbjuda starkt operativt och strategiskt stöd och oförändrad tillgänglighet, vilket bland annat möjliggjorts genom alternativa kontaktvägar.

Inga större verksamhetsmässiga avvikelser konstateras, förutom väsentligt ökade sjukfrånvarotal. Överlag har förvaltningens uppdrag kunnat genomföras, bland annat genom en ökad användning av digitala verktyg. Nämndens ekonomiska prognos per augusti visar en budget i balans, efter resultatfonder.

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Utbildningsnämnden bedöms i hög grad bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål, men *sammantaget* är bedömningen att inriktningsmålet endast delvis uppfylls. Anledningen är att målen inte fullt ut uppnås när det gäller elevernas kunskapsutveckling, trygghet och studiero samt inflytande, även om resultaten i flera fall förbättrats. Förvaltningen bedömer att nämnden i huvudsak kommer att uppnå övriga mål och i hög grad bidra till att kommunfullmäktiges mål för stadens verksamheter uppnås.

I verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter genomförs som planerat och en mängd insatser pågår, som anknyter till nämndens prioriterade områden. Den uppföljning och analys av resultat som redovisas i denna rapport kompletteras i verksamhetsberättelsen.

Förskola

Den reguljära tillsynen av fristående förskolor och pedagogisk omsorg har skjutits fram, tillsyn på förekommen anledning - exempelvis utifrån anmälningar från vårdnadshavare - genomförs dock. Även utvärdering av kommunal förskola har skjutits fram liksom olika utbildningar och föreläsningar. Möten i olika samverkansforum har kortats ner och

genomförts digitalt. Mycket av det som fått skjutas upp eller ställas in kommer att kunna genomföras och tas igen under året men inte allt, det är också oklart i vilken omfattning stadsdelsförvaltningar och fristående förskolor kan prioritera dessa aktiviteter under hösten.

Förvaltningens stöd till stadsdelsförvaltningarna har fått en delvis förändrad inriktning och förvaltningen tog under våren bland annat fram stadsgemensamma hygienrutiner och affischer för att sprida information om rutinerna.

Fortsatt beredskap upprätthålls i det samordnande uppdraget - tillsammans med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningar - att förbereda för om regeringen beslutar att stänga förskolor och skolor, något som medfört ett stort arbete under perioden.

Grundskola

Betygsresultaten i årskurs 9 är i år på ungefär samma nivå som 2019. Andelen behöriga till yrkesprogram har ökat marginellt och andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har minskat marginellt. Det genomsnittliga meritvärdet är på samma nivå som 2019, vilket är tillfredsställande, särskilt med tanke på pandemins påverkan på skolorna.

Det finns fortfarande en stor skillnad i resultat mellan olika grupperingar av skolorna utifrån socioekonomiska förutsättningar. En viss genomgående ökning av betygsresultaten i kvartil 3 kan noteras och i en uppdelning med skolor som har lägre respektive högre socioekonomiskt index än genomsnittet i Stockholms stad har båda grupperna förbättrat sina resultat. En tendens till positiv trend kan alltså noteras även för skolor med ett högre socioekonomiskt index än stadens genomsnitt. Skolorna i Järva har förbättrat sina resultat, efter fjolårets nedgång, och ligger i paritet med resultaten för år 2018. Detta trots att Järva var ett av de områden där pandemin medförde högre frånvaro under längre tid än i de flesta andra områden.

Könsskillnader i resultat mellan pojkar och flickor har ökat något och det är flickornas resultat som i huvudsak har förbättrats. Enligt resultatanalysen är dock den socioekonomiska dimensionen avsevärt starkare i sin påverkan på resultatet än den könsmissiga.

Resultaten i årskurs 6 är lägre i år jämfört med 2019 och har en nedåtgående trend sedan 2016. Den trenden, som syns både i Stockholm och nationellt, kräver djupare analys. Även för årskurs 6 har resultatspridningen utifrån socioekonomiska förutsättningar ökat liksom skillnaderna mellan flickor och pojkar, även här till flickornas fördel.

Bidragande orsaker till de stabila resultaten för årskurs 9 bedömer förvaltningen är arbetet med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Att arbeta systematiskt för att utveckla verksamhetens kvalitet, att organisera för detta och med ett långsiktigt fokus är kärnan i förbättringsarbetet.

Ökad likvärdighet och att uppnå en jämlik skola är en fortsatt stor utmaning där statsbidraget för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling används strategiskt för att förstärka de insatser som genomförs.

En ny organisation av stadens grundskoleområden innebär att stadsdelsnämndsområdet Rinkeby-Kista samt stadsdelen Tensta i stadsdelsnämndsområdet Spånga-Tensta bildar ett gemensamt område (Järva). Detta är en strategisk förändring för att bättre kunna samordna förvaltningens insatser i området i syfte att öka likvärdigheten mellan skolor i staden, dels när det gäller att kompensera för elevers olika förutsättningar, dels för skolors förmåga att uppnå goda resultat. Förändringen syftar även till att underlätta och stärka samverkansarbetet med andra förvaltningar och myndigheter i området.

Organisation för elever med omfattande behov av särskilt stöd inom ramen för den kommunala skolverksamheten ska utökas. Elever ska, i så hög grad det är möjligt, få det stöd de behöver på en skola nära hemmet. Skolor inrättar egna lokala undervisningsgrupper eller andra, mer flexibla, mindre undervisningssammanhang. I samarbeten mellan skolorna inrättas också regionala särskilda undervisningsgrupper, även socialtjänsten kan medverka. Förutom lokala och regionala särskilda undervisningsgrupper ska det finnas ett antal högspecialiserade centrala särskilda undervisningsgrupper, CSI.

Gymnasieskola

Totalt erhöll 87 procent av stadens gymnasieelever ett examensbevis, en marginell försämring jämfört med föregående år. Flickornas andel var 89 procent, samma som föregående år, medan pojkarnas försämrades något till 85 procent. Av eleverna från högskoleförberedande program erhöll 89 procent examensbevis och motsvarande andel för yrkesprogrammen var 79 procent, en förbättring med fyra procentenheter.

Stadens gymnasieskolor uppvisar stora skillnader i sina resultat. Fem skolor med betygsresultat över 15,9 betygspoäng står för 46 procent av samtliga examensbevis och på dessa skolor var 63 procent av examensbevisen erhållna av flickor. Att jämföra betygsresultat mellan gymnasieskolor är dock svårt då programsammansättningen skiljer sig åt. Skillnader kan också till viss del förklaras av elevernas olika ingångsvärden avseende meritpoäng.

I enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer beslutades om stängning av stadens gymnasieskolor för utbildning på plats i skolans lokaler från och med den 18 mars. Verksamheten övergick till distans- och fjärrundervisning. Gymnasieskolorna har visat prov stor dynamisk förmåga med denna omställning. Perioden med distansundervisning har gett ett kunskapsprång vad gäller digitalisering och lärande.

En del elever har under perioden presterat bättre än tidigare. Vissa elever har svårt för distansundervisning som arbetsform och skolorna har därför behövt möta detta på olika sätt. Gymnasieskolorna har fokuserat på att klara avgångselevernars examen och skolorna uppger att de särskilt har fått följa upp elever som riskerar att inte uppnå de sista kurskraven för sin

examen. Olika stödinsatser har satts in för säkra elevernas måluppfyllelse i de kurser som har bedömts vara särskilt svåra, både i ett individ- och grupperspektiv.

Årlig rapport om trygghet och studiero i stadens skolor

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att ta fram en första årlig rapport om trygghet och studiero i stadens skolor, som ska redovisas under hösten. Rapporten ska bidra till att stärka stadens arbete på området genom att beskriva nuläget i stadens skolor avseende trygghet och studiero, kartlägga och beskriva utbildningsförvaltningens arbete på området samt ge en översiktlig och sammanfattande bild av arbetet vid stadens skolor.

I tertialrapporten analyseras utfallen av vårens elevenkäter för grundskola och gymnasieskola.

Samverkan kring barn och unga

Representanter från utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna träffas regelbundet för att ta ett strategiskt och långsiktigt helhetsgrepp över gemensamma uppdrag och hitta de bästa förutsättningarna för att arbeta i samverkan. Målsättningen är att stärka de lokala samverkansforum som redan finns etablerade och uppnå välfungerande samverkansstrukturer inom ramen för BUS-samverkan.

Förvaltningen har gjort en genomlysning av arbetet för att stödja skolorna i deras arbete kring upprepad och längre frånvaro. För den kommunala grundskolan utökas under hösten det centrala stödet kring anmälan och uppföljning av upprepad frånvaro. Ett nytt digitalt ärendehanteringssystem för denna typ av ärenden, för elever hos både den egna huvudmannen och andra huvudmän, leder också till en effektivare administrativ process, en ökad likvärdighet samt kvalitets- och rättssäkerhet i hanteringen, även om mängden elevärenden ökar.

Under våren slutfördes uppdraget att utreda förutsättningarna för att flytta Skolfam från socialnämnden till utbildningsnämnden för att samla psykologerna i en elevhälsoorganisation. Fördelarna med att permanenta den nuvarande organisatoriska tillhörigheten under socialnämnden bedöms dock som större än fördelarna med att flytta organisationen.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppnå målet. Aktiviteter genomförs och årsmålen på indikatorerna bedöms huvudsakligen komma att uppnås.

Prao kommer inte att genomföras på arbetsplatser under hösten. Både elever som i våras inte kunde genomföra prao och de elever som skulle göra prao under hösten ska genomföra ett ersättningsupplägg som Skolverket publicerat.

Utredningen om möjligheterna att sänka kostnaderna för beslutsprocessen i projekt leds av stadsledningskontoret. Två pågående skolbyggnadsprojekt ingår i utredningen.

Projektet att tillgängliggöra skolornas publika lokaler har återupptagits. Ombyggnation pågår under 2020 - 2021 på ytterligare tio skolor. Genomförandeärendet för etapp 4 (15 skolor) beslutades av utbildningsnämnden i maj 2020.

Tillgängliggörande av skollokaler för föreningsliv och allmänhet sker genom lokalers utformning och sektionering av larm i samband med andra ny-, om- och tillbyggnadsprojekt. Enskedefältets skola färdigställdes i juni 2020 och är förberedd för uthyrning vad gäller idrottssal och matsal. Arbetet pågår med förslag till beslut om en modell för utbyggnad och ett effektivt nyttjande av skolidrottslokaler och fullstora idrottshallar.

Kulturförvaltningen och utbildningsförvaltningen har tagit fram ett ramverk för att underlätta samverkan i syfte att göra kulturskolans verksamhet mer tillgänglig för barn och unga. För närvarande prövas möjligheten att erbjuda kulturskolan plats i Rinkebyskolan.

I augusti invigdes ytterligare ett mobilt fältlabb och kapaciteten att boka in klasser fördubblas från och med höstterminen. Ett nytt tema för fältlabben, med inriktning mot fritidsverksamhet, håller på att utformas.

Förvaltningen samarbetar med miljöförvaltningen när det gäller framtagande av handlingsplan för minskad plastanvändning. Förvaltningen bidrar med kunskap i möten och workshops samt underlag och synpunkter på de föreslagna åtgärderna i handlingsplanen.

Projektet verksamhetsnära stöd för skolmåltiderna har avslutats. En intern utvärdering visade goda resultat av projektet och majoriteten av de medverkande skolorna hade uppnått en ökad måluppfyllelse.

Arbetet med det stadsövergripande nätverket/samordningsfunktionen som upprättats i enlighet med beslut om stadens matstrategi har påbörjats. Samordningsfunktionen har haft två möten och påbörjat formuleringen av nätverkets uppdrag.

Förvaltningens verksamheter fortsätter att öka återbruket av möbler och inventarier genom att använda Stocket samt genom utvecklat arbete och samordning i samband med verksamhetsförändringar med mera. Ett gott exempel på återbruk är den snabba anskaffningen av möbler till Slättgårdsskolans verksamhet, som drabbades av brand i slutet av vårterminen.

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden sammantaget kommer att uppnå målet.

Nämnden redovisar per augusti en budget i balans efter resultatfonder. Prognosen bygger på att resultatenheternas fonder kommer att ökas på med 78,3 mnkr, vilket innebär att resultatet före resultatfonder är ett överskott om 78,3 mnkr.

Förvaltningen bedriver ett långsiktigt arbete för att utveckla och behålla befintliga medarbetare liksom att rekrytera och attrahera medarbetare inom samtliga professioner. Förvaltningen arbetar bland annat för att stärka nyexaminerade och nyanställda lärare i sin yrkesroll och för att säkerställa att lärare får en bra introduktion. Ett fåtal skolor har inte kunnat erbjuda studenter placering inom verksamhetsförlagd utbildning under våren. De som blivit av med en placering har erbjudits placering vid en annan av stadens skolor.

Sedan pilotprojektet Från nyanländ till nyanställd startade 2016 har 52 deltagare erhållit svensk lärarlegitimation, 23 av dem har legitimerats under det senaste läsåret. Från de två första grupperna av skolyrkessvenska för asylsökande lärare är nu 12 legitimerade.

En utbyggd vikariepool i egen regi påbörjas under hösten, för att fullt utbyggd omfatta samtliga stadens kommunala grund- och gymnasieskolor. Förvaltningens avtal med bemanningsföretag behålls som ett komplement till den interna vikariepoolen.

En inventering av förvaltningens stödinsatser riktade till skolledare ligger till grund för det fortsatta arbetet med utbildningsnämndens uppdrag Stockholmsrektor. Förvaltningen genomför också kartläggningar för att inventera befintliga insatser i syfte att fortsatt öka stödet till skolledare att frigöra tid för det pedagogiska arbetet samt att öka lärarnas tid för det pedagogiska uppdraget. Inom arbetsmiljöarbetet har en förvaltningsövergripande rutin och informationsmaterial för att hantera och motverka ohälsosam arbetsbelastning tagits fram.

Regelverket för statsbidragen för karriärtjänster har förändrats vilket har medfört flera negativa konsekvenser för staden och för enskilda skolor, som försvårad planering, ökad administration och ökade kostnader. Utbildningsförvaltningen har gjort en hemställan till utbildningsdepartementet om att se över förordningen så att huvudmannen får ett större ansvar för fördelning av statsbidragen så att de främjar sitt syfte och inte ger negativa konsekvenser.

Förvaltningen har under våren kunnat erbjuda stöd kring arbetsrätt, verksamhetsutveckling, rehabilitering och arbetsmiljö. Digitala alternativ har erbjudits som komplement för att säkerställa fortsatt hög tillgänglighet i de fall fysiska möten inte varit möjliga. Förvaltningen har lagt extra resurser på att löpande ge råd och tillhandahålla information och stödmaterial avseende frågeställningar i samband med Covid-19 för att stödja verksamheternas chefer.

Pandemin har inneburit en kraftigt ökad sjukfrånvaro där den högsta totala sjukfrånvaron rapporterades i mars med 12,0 procent, dubbelt så hög sjukfrånvaro som året innan. Förvaltningen förväntas inte uppnå de uppsatta målen för sjukfrånvaron under året. Med hänsyn till pågående pandemi är en prognos för utfallet på helår mycket osäker.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Utbildningsnämnden bedöms sammantaget delvis uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

● Uppfylls helt

Målet bedöms uppfyllas utifrån de uppdrag utbildningsnämnden har inom området.

Arbetet med rekrytering och hantering av sommarjobb för ferieanställda ungdomar fördröjdes till följd av Covid-19. Förvaltningen når trots det de uppsatta årsmålen för 2020 avseende tillhandahållna platser för feriejobb och antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi.

Nuvarande utfall för indikatorn antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb är lågt jämfört med föregående år. Skolor som tidigare har tagit emot medarbetare inom ramen för Stockholmsjobb har haft svårt att prioritera detta under pandemin. Informationsinsatser kommer att genomföras under året för att öka antalet tillhandahållna platser.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
● Antal tillhandahållna platser för feriejobb*	372 st*			380	372	280 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
◆ Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	55 st			107	80 st	100 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
● Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	3 500 platser			3 450	3 500	3 500 platser	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
● Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi*	81 st*	40	41	79 st	81 st	74 st	9 000 st	Tertial 2 2020

* Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi avser ungdomar som anställts och finansierats av utbildningsförvaltningen. Antal tillhandahållna platser för feriejobb avser även arbetstillfällen där ungdomar utfört arbetsuppgifter inom förvaltningens verksamhet, men där anställning och lön betalats ut av en annan förvaltning.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med näringslivet, kommunstyrelsen och utbildningsnämnden ska kartlägga Stockholms kompetensförsörjningsbehov.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Alla stadens ungdomar studerar eller arbetar

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla elever i gymnasieskolan fullföljer sin utbildning, fortsätter att studera i eftergymnasiala utbildningar eller börjar arbeta. Alla elever från grundskolan som inte sökt till gymnasiet identifieras, kontaktas, erbjuds och tackar ja till en utbildningsplats eller plats i en motivationsskapande verksamhet anpassad till ungdomens förutsättningar, behov och intressen. Efter den motivationsskapande verksamheten går ungdomen vidare till utbildning eller arbete.

Projektet förstärkta vidaregångar

Förstärkta vidaregångar är ett treårigt metodutvecklingsprojekt i samverkan mellan utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen. Målet är att ta fram en modell där elever på introduktionsprogrammen, under skoltiden, får en etablerad kontakt mot arbete eller vidare studier. Projektet övergår nu till slutfas, för att avslutas den sista december 2020.

Då all undervisning på Stockholms gymnasieskolor övergick till distansundervisning i mitten av mars förändrades elevkontakten och projektmedarbetarna konstaterar att det var svårare att få kontakt med målgruppen. Kontakten har sett olika ut men alla elever har fått minst ett telefonsamtal och två kontakter via sms. För de elever man har haft tätare kontakt med har det inneburit allt från att träffas fysiskt utifrån gällande rekommendationer, till att prata i telefon, skicka sms, mejla samt via chatt. Projektet upplever att omställningen har haft negativa konsekvenser för resultatet, då målgruppen har behov av extra anpassningar och stöd.

Projektet har under läsåret 2019/2020 träffat totalt 88 elever för att informera om insatsen och av dem har projektet jobbat med att stötta 33 elever i en vidaregång. Utöver detta har elever fått stöd med punktinsatser, som hjälp med CV samt att söka sommarjobb.

Skolslussen

Under våren 2020 har Skolslussen inte tagit emot ungdomar på besök utan all kontakt har skett via mejl, telefon och digitala möten. Gymnasieskolornas insatser för målgruppen unga utan plats var svårare att tillgodose med anledning av beslutet om distans- och fjärrundervisning. Omställningen har försvårat mottagandet av målgruppen på skolorna eftersom även personal i högre utsträckning har jobbat på distans. En effekt av pandemin är att ungdomar som stod utan skolplats i lägre utsträckning har efterfrågat att påbörja studier.

De som kontaktade Skolslussen efter slutantagningen den 8 juli var framförallt behöriga elever som inte antagits på grund av att de inte hade tillräckligt meritvärde till sökt studieväg samt obehöriga elever som endast sökt till nationella program. I slutet av augusti är det främst elever behöriga till introduktionsprogram som fortfarande saknar studieplats. Flertalet av dessa ungdomar har inte gjort en ansökan till en studieväg inom introduktionsprogrammen som de är behöriga till.

Liksom tidigare år har Skolslussen haft öppet hela sommaren för att möta behovet av studie- och yrkesvägledning. Det har varit högt tryck på funktionsbrevlåda och telefon med anledning av att Gymnasieantagningen Storsthlm beslutade att flytta fram slutantagningen en vecka, ändrade rutiner för sen ansökan samt ställde in telefontider och öppettider för sökande.

Löpande under läsåret sker en ökning av besök och kontakter i anslutning till skolloven, då ungdomar tenderar att avbryta sina gymnasiestudier. Skolslussen hanterar då ärenden och frågor från ungdomar, vårdnadshavare och skolor för att ge stöd till en annan studieväg, som slussplats, flexibelt lärande eller annan skolform. För ungdomar som söker kurser till komvux är besöksstrycket jämnare fördelat, då de kan söka kontinuerligt till kursperioder under läsåret.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Målet bedöms uppfyllas i förhållande till de uppdrag utbildningsnämnden har inom området.

Våldsbejakande extremism

En ny handlingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism har färdigställts, och godkändes av utbildningsnämnden i maj i samband med tertialrapport 1 2020. Handlingsplanen bygger på den kartläggning som genomfördes i början av året och syftar till att ge stöd till förvaltningens och skolornas arbete mot våldsbejakande extremism.

Under våren blev stödmaterialet om att undervisa kring demokrati, yttrandefrihet och rasism klart. Materialet är framtaget för att vara ett stöd till lärare och andra medarbetare på skolorna. Stödmaterialet vänder sig till alla årskurser inom såväl grund- som gymnasieskolan och ger exempel på filmer, handledningar, webbplatser och stödmaterial som kan användas för att utveckla undervisningen och stödja lärare att våga lyfta kontroversiella frågor i klassrummet.

Processutbildningen *Att lyfta kontroversiella frågor i undervisningen* som riktas till medarbetare på skolorna har genomförts med vissa anpassningar på grund av pandemin. Utbildningen handlar om skolans demokratiuppdrag och alla människors lika värde. Gruppen sågs vid tre tillfällen under våren med runt 20 deltagare från både grundskola och gymnasieskola.

Förvaltningen har under våren deltagit i arbetet med *Nordic Safe Cities*, där alla nordiska huvudstäder ingår. Arbetet i *Nordic Safe Cities* syftar till att städerna ska ge varandra stöd och kompetens i hur man kan arbeta förebyggande mot våldsbejakande extremism inom olika verksamhetsområden.

Förebyggande arbete

Hittills under 2020 har central förvaltning genomfört 110 skolbesök med fokus på främst hot och våld, inbrott och stöld samt brandskydd. Förvaltningen har också löpande handlagt samtliga kommunala skolors öppna försäkringsärenden, i samverkan med S:t Erik försäkring.

Vårens utbildningstillfällen för skolorna gällande orosanmälan har flyttats fram på grund av situationen orsakad av Covid-19. Planen är att försöka erbjuda utbildningen under hösten.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kultur- nämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Förebyggande arbete leder till en säker stad

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förebyggande arbete tillsammans med vårdnadshavare, socialtjänst och polis, liksom insatser för barn och elever i behov av stöd, minskar bakgrundsorsaker till brott och otrygghet. Organisationen av förebyggande säkerhetsarbete och krishantering är sådan att frågorna kan hanteras så nära berörda som möjligt och att effekterna av inträffade händelser minimeras. Säkerhetsarbetet ingår som en naturlig del i den ordinarie verksamheten med ständiga förbättringsåtgärder och leder till säkerhet och trygghet för elever och medarbetare.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

◆ Uppfylls delvis

Sammantaget är bedömningen att inriktningsmålet endast delvis uppfylls. Anledningen är att målen inte fullt ut uppnås när det gäller elevernas kunskapsutveckling, trygghet och studiero samt inflytande, även om resultaten i flera fall förbättrats.

Nämndmål:

1.3.0 Alla förskolor i staden ska erbjuda en utbildning och undervisning med god kvalitet som gynnar barnens lärande och utveckling

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den långsiktiga effekten av förvaltningens arbete med samordning, uppföljning, tillsyn och utveckling av stadens förskolor är att barn i Stockholm ges en ökad likvärdighet i förskola och pedagogisk omsorg med god kvalitet i enlighet med nationella och kommunala styrdokument.

Den samlade bedömningen är att målet i huvudsak kommer att nås. Pandemin har dock påverkat delar av uppdraget, exempelvis när det gäller tillsyn och kommunal utvärdering. Förvaltningen gör nödvändiga prioriteringar och omfördelningar för att i möjligaste mån kunna genomföra sådant som fått skjutas upp eller ställas in under året.

Konsekvenser av pågående pandemi

Pandemin har påverkat förvaltningens arbete på många områden och på många sätt. Den reguljära tillsynen av fristående förskolor och pedagogisk omsorg har skjutits fram, tillsyn på förekommen anledning - exempelvis utifrån anmälningar från vårdnadshavare - genomförs dock. Även utvärdering av kommunal förskola har skjutits fram liksom olika utbildningar och föreläsningar. Möten i olika samverkansforum har kortats ner och genomförts digitalt. Mycket av det som fått skjutas upp eller ställas in kommer att kunna genomföras och tas igen under året men inte allt, det är också oklart i vilken omfattning stadsdelsförvaltningar och fristående förskolor kan prioritera dessa aktiviteter under hösten.

Förvaltningens stöd till stadsdelsförvaltningarna har fått en delvis förändrad inriktning och förvaltningen tog under våren bland annat fram stadsgemensamma hygienrutiner och affischer för att sprida information om rutinerna.

Förvaltningen har ett samordnande uppdrag för stadens arbete att förbereda för om regeringen beslutar att stänga förskolor och skolor, något som medfört ett stort arbete under perioden. I det uppdraget - tillsammans med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningar – upprätthålls fortsatt beredskap i det fall förskola och skola kommer att stängas.

Förskolerapport för 2019

Utbildningsnämnden ansvarar i samarbete med kommunstyrelsen för uppföljning av stadens förskola. Det innebär att förvaltningen på olika sätt följer upp utveckling och resultat i förskolan, bland annat en årlig, stadsövergripande, Förskolerapport som innehåller en analys av utvecklingen inom området. Rapporten ska på ett överskådligt och lättillgängligt sätt redovisa en samlad lägesbeskrivning om förskolan i staden, både i egen regi och fristående verksamheter. Den bidrar i det systematiska kvalitetsarbetet på både stadsdelsnämnds- och stadsövergripande nivå samt utgör ett underlag till kommunfullmäktiges prioriteringar. Som underlag används bland annat kvantitativa mått och indikatorer (strukturella förutsättningar), resultat från den kommunala utvärderingen och uppföljning av stadsförvaltningarnas arbete med Handlingsplan för förbättrad arbetsituation för förskollärare och barnskötare och dialoger kring dessa, liksom erfarenheter från tillsyn av fristående förskolor.

I Förskolerapport 2019 har EU:s kvalitetsram för förskola använts för att ge en bild av kvalitet och likvärdighet i både kommunal och fristående förskola. I rapporten används de av kvalitetsramens områden som har störst relevans för att beskriva förskolan i Stockholms stad, det vill säga tillgång till förskola, personalens utbildningsnivå samt tillsyn och utvärdering genom adekvata dokumentations- och utvärderingssystem. Rapportens slutsatser rekommenderar bland annat att öka förskolans tillgänglighet i socioekonomiskt utsatta områden, utveckla kriterier för personalens utbildningsnivå, förbättra personalens arbetsituation och främja fortsatt kompetensförsörjning samt språkutvecklande insatser för personal och barn. Rapporten beslutades i utbildningsnämnden i april.

Planeringen för arbetet med till Förskolerapport 2020 inleddes i april utifrån slutsatser i Förskolerapport 2019. I samverkan med stadsledningskontoret togs nya anvisningar till stadsdelsnämndernas kvalitetsredovisning fram, vilka innebär ett nytt arbetssätt för samverkan med stadsdelsförvaltningarna från hösten.

Ett webinarium där Förskolerapport 2019 och planeringen för Förskolerapport 2020 presenterades för berörda chefer med staber har genomförts. Det innebar även en genomgång av hur uppföljning ska ske av arbetet med *Handlingsplan för förbättrad arbetsituation för förskollärare och barnskötare*. Uppföljningen av handlingsplanens arbete genomförs i två faser, en via anvisningar och en via en studie ledd av två forskare vid Malmö universitet.

Insatser för att få fler barn att delta i förskola

Utbildningsförvaltningen ska i sin samordnande roll fortsatt samverka med stadsdelsförvaltningarna för att få ökad kunskap om vilka barn som inte har förskoleplats, i syfte att i ökad omfattning tillgodose de aktuella barnens och vårdnadshavarnas behov. Under hösten kommer en workshop utifrån framtagna frågeställningar att genomföras med representanter från alla stadsdelsnämndsområden där de på olika sätt är delaktiga, utifrån inskrivningsläge och behov. Resultatet av workshopen kommer att fungera som ett underlag i Förskolerapport 2020.

Utredningsuppdrag

Förvaltningen fortsätter under året att i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och stadsledningskontoret utreda hur det socioekonomiska stödet till förskolan används och vad det ger för resultat med utgångspunkt i en utredning som stadsledningskontoret gjorde 2019. Förvaltningen genomför även i samarbete med stadsdelsnämnderna en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet. Ett bakgrundsarbete genomfördes under våren för att samla in olika erfarenheter av köhantering. Under hösten kommer digitala intervjuer att genomföras, även med fristående förskolor. Fokus kommer att läggas på arbetssätt, rutiner och på avsteg.

Rörelseprojekt i förskolan

Ett projekt ska undersöka om en strategi för fysisk aktivitet har inverkan på hur mycket förskolebarnen rör på sig. Syftet är att bidra till att alla barn ska få tillräcklig fysisk aktivitet och utevistelse, oberoende av faktorer som storlek på förskolgård, kön eller socioekonomiska förhållanden. Studierna genomförs av forskare på Karolinska Institutet och Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin i samverkan med stadsdelsförvaltningar, personal i förskolorna och barnens vårdnadshavare.

Alla förskolor i projektet kommer att vid studiens start göra sju dagars mätning med en rörelsemätare som drygt 3 000 barn, från samtliga stadsdelsnämndsområden, bär på handleden. Mätningarna påbörjas i september och pågår till juni 2021. Resultat förväntas kunna presenteras under 2021.

Godkännande av fristående förskolor och rätt till bidrag för enskild pedagogisk omsorg

Förvaltningen har under året utvecklat processen för godkännande av nya fristående förskolor. Samtliga nya och befintliga huvudmän prövas utifrån de hårdare krav på ägar- och ledningsprövning som infördes i skollagen från den 1 januari 2019.

Ansökningar har hanterats löpande under perioden. Där det har varit aktuellt att genomföra en lokalgranskning har förvaltningen avvaktat med att boka in besök. Samtliga lokalgranskningar under andra kvartalet 2020 har dock kunnat genomföras efter vidtagna försiktighetsåtgärder.

Antal ansökningar

Nystart	Permanent utökningar	Lokalbyte	Bolagsbyten	Vilande/upphör
9 (6 fsk, 3 po)	7 (5 fsk, 1 fth, 1 po)	5	6	17 (3 fsk, 2 fth, 12 po)

Visar antal ärenden. Fsk = förskola, po = pedagogisk omsorg, fth = fritidshem

Tillsyn av fristående förskolor, enskild pedagogisk omsorg, fristående friliggande fritidshem och annan fritidsverksamhet

Nämnden har tillsynsansvar över cirka 450 fristående förskolor, 160 enskild pedagogisk omsorg samt 18 friliggande fristående fritidshem och annan fritidsverksamhet. Målet är att

under året påbörja cirka 120 nya tillsynsärenden. Ett kortare uppehåll under våren på grund av pandemin kan dock komma att påverka antalet genomförda tillsyner under året.

Tillsynen fortsätter att fokusera på huvudmännens ansvar för utbildningen, i syfte att på ett effektivare sätt få till stånd positiva förändringar i verksamheterna. Förvaltningen fortsätter att utveckla processen för en samlad tillsyn i de fall en huvudman driver flera förskolor. Erfarenheterna från 2019 visar att ett utökat fokus på huvudmannens ansvar ger bättre förutsättningar för huvudmannen att omgående vidta förbättringsåtgärder i hela sin verksamhet. Förvaltningen kommer också att utveckla tillsynsprocessen utifrån skollagens skrivningar om demokrati och jämställdhet.

De tillsynsformer som används är egenkontroll, tillsynsbesök och beslut samt anmälningar

Totalt antal påbörjade tillsyner (förskola)	Antal uppföljningsbeslut
59	60

Tilläggsbelopp för barn med omfattande behov av särskilt stöd

Förvaltningen utreder ansökningar och beslutar om tilläggsbelopp för barn i fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Förvaltningen har hittills hanterat 488 ansökningar, av vilka 358 ansökningar är godkända, 34 avslagna, 79 avskrivna och 3 ansökningar avvisade. 14 ansökningar är under arbete.

Utvärdering av kommunal förskola

Utvärderingen av kommunal förskola ska vara kvalitetsstödande på stadsdelsförvaltnings- och förskoleenhetsnivå och främst stödja rektor i det systematiska kvalitetsarbetet. Utvärderingens uppdrag för 2020 är att synliggöra vilka resultatunderlag som finns på olika nivåer i styrkedjan och att belysa den nationella målstyrningen via läroplan för förskolan.

Årets planering, att samtliga stadsdelsförvaltningar ska erbjudas en utvärdering, har förändrats. Under första kvartalet genomfördes tre utvärderingsuppdrag med rektorsgrupp i två stadsdelsförvaltningar. Ytterligare utvärderingsuppdrag som var planerade att starta under våren i tre stadsdelsförvaltningar har skjutits fram till hösten. En enkät som sänts ut till de stadsdelsförvaltningar där workshop genomförts visar på hög nöjdhet av genomförd utvärdering från skolchef samt rektor.

Underlagen för utvärderingsuppdraget prövas och omprövas kontinuerligt. Särskild vikt har lagts på detta under våren i samband med att planerade utvärderingar blivit framskjutna.

Stadsövergripande kompetensutvecklingsinsatser

Förvaltningen genomför tillsammans med stadsdelsförvaltningarna kompetensutvecklingsinsatser riktade främst till chefer i stadens förskolor. Syftet är att bidra till likvärdighet, ökad kompetens och verksamhetsutveckling inom centrala utvecklingsområden. Utifrån förgående års satsning på stöd i implementering av ny läroplan för förskolan har två forskningscirkelar

för rektorer slutförts och uppföljande föreläsningar kommer att erbjudas till rektorer och andra nyckelpersoner om Undervisning i förskolan. Forskningscirklarna om Pedagogiskt ledarskap genomfördes enligt plan under våren, från mars digitalt. Ett avslutande spridningsseminarium genomfördes i augusti, under ledning av de två cirkelledarna och de 13 deltagande rektorerna. Samtliga rektorer samt biträdande, skolchefer och strateger i staden bjöds in till denna heldag.

En föreläsning utifrån boken *Läsa, skriva räkna i förskolan, ett undervisande förhållningssätt* genomfördes i mars med cirka 400 deltagare från kommunala och fristående huvudmän.

Samverkan och nätverk med lärosäten, myndigheter och organisationer

Förvaltningen eftersträvar att samverka på olika sätt med olika aktörer och lärosäten både regionalt och nationellt genom exempelvis nätverk med andra kommuner som Malmö och Göteborg, med organisationer som Sveriges kommuner och regioner (SKR) och med universitet som bedriver lärarutbildning och forskning om förskolan.

Stockholms stad är en av 23 kommuner i ett nationellt nätverk som leds av SKR, nätverket har haft fyra digitala sammankomster under perioden. Ett område som berörts har varit öppna jämförelser i förskolan, då det idag saknas nationellt vedertagna nyckeltal för kvalitet och måluppfyllelse inom förskoleområdet. Även regeringens utredning om fler barn i förskolan för bättre språkutveckling i svenska har berörts.

Tillsammans med två forskare från Malmö Universitet har en studie med namnet ”Villkor för organisering av ett närvarande pedagogiskt ledarskap” påbörjats i samverkan med stadsdelsnämnderna. Den slutförs och redovisas under 2021.

Förskolesummit

Styrgruppen för Förskolesummit fattade i februari det formella beslutet att anordna Förskolesummit 2021 i juni 2021. Stadsdelsförvaltningarnas avdelningschefer ombads att reflektera över organisering och innehåll för att evenemanget ska vara kostnadseffektivt och aktuellt samt nå ut till så många av medarbetarna i stadens förskolor som möjligt.

Konferensen kommer att genomföras i samverkan med Stockholms universitet och ska möjliggöra meningsskapande möten mellan forskare och praktiker. Pandemin medförde att arbetet med planeringen försenades, då andra arbetsuppgifter behövde prioriteras. Styrgruppen beslutade i juni om en ändrad struktur för Förskolesummit 2021. Utbildningsförvaltningen fick i uppdrag att undersöka möjligheten att anordna ett mer webbaserat upplägg, i syfte att hålla ned kostnaderna och samtidigt kunna nå fler medarbetare. En referensgrupp med representanter för både kommunala och fristående förskolor har bildats med syftet att föreslå lämpliga teman och föreläsare för evenemanget.

Utbildning för barnskötare som saknar grundutbildning

För barnskötare inom förskolan som saknar grundutbildning erbjuds gymnasial yrkesutbildning till behörig barnskötare inom ramen för befintlig anställning och förskolorna erbjuds vikarieersättning.

Satsningen på pedagogikcollege på barn- och fritidsprogrammet vid Midsommarkransens gymnasium fortsätter. Förvaltningen kommer även att utöka samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen kring vuxenutbildning och deras barnskötareutbildningar. Inriktningen är att grundutbilda utbildad personal inom förskola och äldreomsorg, och samtidigt ersätta dessa med vikarier från jobbtorg under utbildningstiden. Projektet har haft stora utmaningar i att utbilda målgruppen på grund av bristande språkkunskaper samt avsaknad av erfarenhet av studier. Projektet har reviderat sin ambitionsnivå i såväl omfattning av personer som ska utbildas som i utbildningens längd.

Dialoger med pedagogikcollege och med arbetsmarknadsförvaltningen om en satsning för barnskötarelevers arbetsplatsförlagda lärande, APL, har inletts. Ett pilotförsök förväntas inledas under hösten 2020.

Under vårterminen 2020 genomfördes den andra av två terminer på barnskötareutbildningen för tillsvidareanställd personal som saknar formell utbildning. Förvaltningen har under perioden fördelat medel från stadens kompetensutvecklingsfond samt statsbidrag för språkutvecklande arbetssätt.

Förvaltningen har under perioden tillsammans med Midsommarkransens gymnasium beslutat om upplägg för höstens utbildningar för barnskötare som har en tillsvidareanställning i kommunal eller fristående verksamhet. Tre utbildningar startar höstterminen 2020.

Vidareutbildning för barnskötare till förskollärare

Barnskötare i fristående och kommunala förskolor med tillsvidareanställning erbjuds möjlighet att genom en erfarenhetsbaserad utbildning vidareutbilda sig till förskollärare på arbetstid och med vikarieersättning. Syftet är både att säkerställa stadens rekryteringsbehov av förskollärare men också att erbjuda en karriärväg och professionsutveckling för personal i förskolan. För närvarande är omkring 300 personer under utbildning.

Professionsstärkande insatser för förskollärare

Förskollärare i fristående och kommunala förskolor ges fortsatt möjlighet att studera förskoledidaktik på magister- eller mastersnivå inom ramen för sin tjänst, även det med vikarieersättning. Det finns omkring 60 anställda med en magister- eller masterutbildning enligt uppgifter från stadsdelsförvaltningarna.

Möjlighet till vikarieersättning

Förvaltningen fattar beslut om vikarieersättning till de förskolor som har medarbetare som vidareutbildar sig, för att de ska kunna betala en vikarie de dagar som utbildning genomförs.

Vikarieersättningen omfattar vidareutbildning från barnskötare till förskollärare, magisterutbildning, grundutbildning för barnskötare och även fördjupning. Efter en översyn kommer effektivare rutiner för handläggning och utbetalning av vikarieersättning att införas under året.

Ledarskapsprogram för blivande chefer i förskolan

Cirka 40 procent av stadens rektorer i förskola går i pension de kommande fem åren. För att möta rekryteringsbehovet av rektorer och biträdande rektorer genomförs ett ledarskapsprogram för blivande chefer som riktar sig till förskollärare med ledningsuppdrag. Förvaltningen har i samverkan med stadsdelsförvaltningarna tagit fram tydligare processer för urval av deltagare inför årets utbildning och för uppföljningen efter slutförd utbildning.

På grund av pandemin har endast två av programmets totalt åtta inplanerade dagar genomförts under det första halvåret. Resterande del av ledarskapsprogrammet startar med 30 deltagare i september och förvaltningen bedömer att det kan slutföras i oktober, som planerat.

Samverkansforum

Förvaltningen samordnar i samverkan med stadsdelsnämnderna och fristående aktörer gemensamma frågor för förskoleverksamheten i staden. Det sker genom regelbundna möten med chefer och handläggare från stadsdelsförvaltningarna och representanter från de fristående förskolorna. Därutöver samordnas stadens Branschråd för förskola under ledning av skolborgarrådet.

Under perioden har förvaltningen övervägande genomfört samverkansforumen enligt planen, men digitalt. Det har medfört att mötena inte har varit lika långa som de brukar vara och vissa begränsningar av vilka ämnen och diskussioner som kunnat tas upp och behandlas. Planeringen är att så långt som möjligt ta ikapp detta under hösten, då beredningsforum, chefsforum och Branschråd kommer att bjudas in till fysiska möten. Däremot kommer handläggareforum och referensgrupp även i inledningen av hösten att genomföras digitalt.

Kommunikation

Förvaltningen ska ha en nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna i frågor som är gemensamma för stadens förskolor, bland annat samordning av kommunikation. I det arbetet ansvarar förvaltningen för den information om förskola som finns på stadens hemsida och arbetar löpande med att via Nyhetsbrev informera både kommunala och fristående förskolor om nyheter, regler och riktlinjer. Nyhetsbrevet skickas till samtliga stadsdelsförvaltningar, kommunala rektorer, fristående förskolor och pedagogisk omsorg.

Under perioden har förvaltningen följt upp vad som har haft mest klick i respektive nyhetsbrev. Det är sämre öppningsfrekvens på det kommunala nyhetsbrevet jämfört med nyhetsbrevet till de fristående. Tanken är därför att i olika samverkansforum göra reklam för det kommunala nyhetsbrevet så att fler läser det. Hemsidan har uppdaterats utifrån synpunkter som kommit in och möten med stadsledningskontoret har genomförts för att följa upp aktiviteterna på forskola.stockholm.

Nämndmål:

1.3.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Lärare har höga förväntningar på eleverna. Utbildning och undervisning utgår alltid från läroplanernas mål och kunskapskrav respektive examensmålen och ämnesplanernas kunskapskrav samt från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Alla lärare är engagerade och kompetenta, och planerar undervisningen gemensamt. Eleverna får i förväg veta vilka mål de arbetar mot, är delaktiga i planeringen av hur undervisningen ska genomföras och vilka olika former för redovisning och bedömning som kommer att användas. Återkopplingen till eleverna är en central del i undervisningen. Bedömning i formativt syfte, med avsikten att stärka elevens lärande, används både för att synliggöra och stödja elevernas kunskapsutveckling samt för att kontinuerligt bedöma, utveckla och förbättra undervisningen. Digitala verktyg är en naturlig del av undervisning, kommunikation och uppföljning. Kvalitativa analyser av resultat genomförs på alla nivåer för att utveckla verksamheten.

Målet uppfylls delvis. Anledningen är att alla årsmål inte fullt ut uppnås när det gäller elevernas kunskapsutveckling, men det finns flera förbättrade resultat. Att betygsresultaten för årskurs 9 ligger i nivå med föregående års resultat är tillfredsställande, särskilt med tanke på att pandemin påverkat skolornas arbete under vårterminen. Dessutom har resultaten i årskurs 9 förbättrats årligen mellan 2016 och 2019 vilket innebär en positiv trend.

Från och med den 18 mars bedrevs i stort sett all undervisning inom gymnasieskolan på distans. Trots det erhöll totalt 87 procent av stadens gymnasieelever ett examensbevis, en marginell försämring jämfört med föregående år (-1 procentenhet).

I verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter genomförs och en mängd insatser pågår, som anknyter till nämndens prioriterade områden.

Analys av den kommunala grund- och grundsärskolans resultat

Sammanfattande resultat

Betygsresultaten i årskurs 9 är i år på ungefär samma nivå som 2019. Andelen behöriga till yrkesprogram har ökat marginellt och andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har minskat marginellt. Det genomsnittliga meritvärdet är på samma nivå som 2019. Samtidigt rör det sig om höga nivåer ur ett historiskt perspektiv.

Resultaten exklusive nyanlända elever, även om dessa i högre grad är preliminära jämfört med totalsiffrorna, är på samma nivå som 2019, men det finns en svagt negativ trend sedan 2016.

Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar är fortsatt stor, dock varierar mönstren beroende på olika indelningar av skolorna och

olika betygsmått. Spridningen minskade rejält 2017 och 2018, vilket förmodligen berodde på att mottagandet av nyanlända elever fördelades till framförallt skolor med låga socioekonomiska index.

Efter några år av minskade könsskillnader i resultat mellan pojkar och flickor, har de ökat något i år. Det är flickornas resultat som i huvudsak har förbättrats. Framförallt är skillnaderna stora för det genomsnittliga meritvärdet.

Resultaten i årskurs 6 är lägre i år jämfört med 2019 och har en nedåtgående trend sedan 2016. Även för årskurs 6 har resultatspridningen utifrån socioekonomiska förutsättningar ökat i år. Dessutom har skillnaderna mellan flickor och pojkar ökat något jämfört med 2019, även här till flickornas fördel.

Metodanmärkning

För att förstå utbildningens kvalitet är resultatutveckling över tid mest givande men hänsyn behöver tas till om det finns förändringar över tid när det gäller den elevgrupp som mäts. Framförallt 2016, men även 2017, var antalet till Sverige nyanlända elever betydligt högre än normalt. De flesta av de nyanlända eleverna i årskurs 9 var pojkar. Elever som är nyanlända till Sverige har svårt att nå kunskapsmålen under sina första år i svensk skola när de flesta sedan tidigare inte har några kunskaper i svenska. Därför är 2016 och 2017 inte särskilt bra jämförelseår när man ska koppla resultaten till kvalitet. Ett sätt att komma runt problematiken är att också väga in resultatsiffrorna exklusive nyanlända elever. Däremot är de tre senaste årens resultat jämförbara utifrån elevernas förutsättningar.

I år finns det inga resultat av de nationella proven. Anledningen är att de ställdes in på grund av den pågående pandemin. Proven i svenska genomfördes i årskurs 6 och 9, men eftersom det inte finns några krav på inrapportering så finns det inga resultat att redovisa.

Om inget annat anges är betygssiffrorna för årskurs 9 fram till 2019 hämtade från Skolverket och siffrorna för 2020 är förvaltningens egna siffror. Årets resultat är ännu så länge preliminära men sannolikt kommer eventuella skillnader med de officiella från Skolverket inte att vara betydande. Resultaten exklusive nyanlända elever och elever med okänd bakgrund är dock i högre grad preliminära eftersom de bygger på skolornas uppgifter och inte är kontrollerade mot folkbokföringsregistret.

Förändrad statistik från Skolverket

Skolverket publicerar normalt sett den officiella statistiken i september. I år finns dock en betydande osäkerhet om det alls kommer att redovisas några officiella siffror, då Skolverket inte planerar att redovisa några uppgifter för enskilda skolor och på kommunnivå. Anledningen är en dom i kammarrätten som säger att fristående skolors elevsammansättning och betyg är affärshemligheter och därför inte får publiceras. Eftersom det ska vara lika villkor för kommunala och fristående skolor gör Skolverket tolkningen att det inte är rättvist att redovisa

dessa uppgifter för de kommunala skolorna. För närvarande pågår en utredning om det går att lösa problematiken och om siffror för 2020 kan redovisas.

Redovisning av statistiken påverkar även förvaltningens förutsättningar för den socioekonomiska resursfördelningen, eftersom den baseras på ett antal socioekonomiska faktorer hos eleverna som går på skolan. Till fördelningen 2021 har förvaltningen fått avslag av Statistiska Centralbyrån, SCB; att få ut dessa uppgifter för de fristående skolorna. SCB:s beslut har av förvaltningen överklagats till kammarrätten. Om förvaltningen inte kommer att få ut det socioekonomiska indexet för 2021 för de fristående skolorna kommer sannolikt föregående års index att användas som grund för resursfördelningen.

Betygsresultat årskurs 9

Det finns tre övergripande resultatmått i grundskolans årskurs 9: andel behöriga till yrkesprogram (den lägsta behörigheten till gymnasieskolan)¹, genomsnittligt meritvärde² och andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen³. I tabellen nedan redovisas resultaten sedan 2014. Vid en jämförelse över tid sticker resultaten för 2016 (främst) och 2017 ut som klart negativa. Som nämndes ovan var antalet nyinvandrade elever ovanligt högt dessa två år.

Tabell 1: *Betygsresultat totalt 2014–2020, årskurs 9, (inom parentes riksgenomsnittet)*

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	85,7 (86,9)	85,3 (85,6)	82,4 (83,1)	84,7 (82,5)	86,9 (84,4)	87,4 (84,3)	87,9 (85,3)
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	77,0 (77,4)	77,9 (75,3)	74,4 (71,9)	78,4 (74,1)	79,2 (75,6)	80,5 (75,5)	79,8
Genomsnittligt meritvärde	234	240 (225)	239 (224)	242 (224)	246 (229)	250 (230)	249

Andelen elever behöriga till yrkesprogram ligger på ungefär samma nivå som förra året och är på en hög nivå historiskt sett och har en positiv trend (se även figur 1 nedan).

Andelen elever som nått kunskapskraven i samtliga ämnen är också på ungefär samma nivå som förra året. Den långsiktiga trenden är positiv även om 2020 års resultat är marginellt lägre jämfört med 2019.

Även det genomsnittliga meritvärdet har minskat marginellt jämfört med 2019 men också här finns en tydlig positiv trend över tid.

1 För behörighet till yrkesprogram krävs minst godkänt i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk samt i ytterligare fem ämnen.

2 Meritvärdet beräknas från och med vårterminen 2014 också på maximalt 17 ämnen, där ämnet moderna språk kan läggas till som ett 17:e ämne. Maximalt meritvärde är 340 poäng. Tidigare beräknades meritvärdet på elevens 16 bästa ämnen, med maxvärde på 320.

3 Måttet beskriver om eleven har fått godkänt betyg i de ämnen som ingår i elevens utbildning.

Noteras kan att Stockholms stad för samtliga resultatmått sedan 2017 har legat klart över riksgenomsnittet. Skolverket har publicerat preliminära siffror för 2020 för behörigheten till yrkesprogram, men inte för övriga resultatmått.

Hur ser då siffrorna ut exklusive nyanlända elever och elever med okänd bakgrund? Nyanlända elever definieras som elever som varit kortare tid än 4 år i svensk skola och elever med okänd bakgrund är vanligen elever som är nyanlända och som har tillfälliga personnummer. Det finns inte några jämförbara siffror längre tillbaka än 2015.

Tabell 2: *Betygsresultat totalt, 2015 – 2020, exklusive nyanlända (0–4 år) och elever med okänd bakgrund*

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	90,4	92,5	92,3	92,1	91,4	91,4
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	82,7	83,7	85,8	84,2	84,5	83,3
Genomsnittligt meritvärde	247	255	256	255	257	256

Jämfört med totalresultaten framträder en något annorlunda bild när man ser på resultaten exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund. För andelen behöriga till yrkesprogram finns en svagt nedåtgående trend jämfört med 2016 men andelen är på en något högre nivå jämfört med 2015.

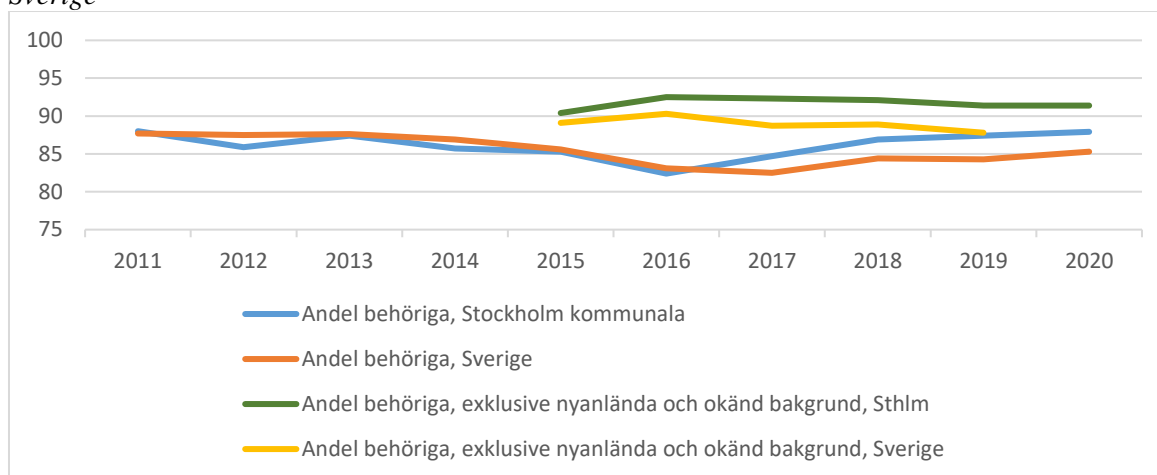
Andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har 2020 minskat något jämfört med föregående år och med undantag av 2017 har nivån varit ungefär densamma under perioden.

Det genomsnittliga meritvärdet har legat på ungefär samma nivå sedan 2016.

I figur 1 nedan visas andel behöriga totalt och exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund både för Stockholms stad och för Sverige totalt. I stort följer trenderna varandra. Mellan 2011 och 2016 hade både Stockholm och Sverige en negativ trend och med något undantag låg resultaten på samma nivå. Sedan 2017 har både Stockholm och Sverige en positiv trend. Utvecklingen har dock varit mer positiv i Stockholm och Stockholms resultat är högre än i Sverige.

För behörigheten exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund ligger Stockholms siffror något över Sveriges och det finns inte siffror längre tillbaka än 2015 med denna uppdelning.

Figur 1: Andel behöriga till yrkesprogram 2011 – 2020, Stockholms kommunala skolor och totalt Sverige*

*2020 års siffror för exklusive nyanlända och okänd bakgrund Sverige publiceras i september

Betygsresultat årskurs 6

Samtliga resultatmått för årskurs 6 är Stockholms stads egna uträkningar eftersom Skolverket enbart redovisar resultat per ämne på kommunnivå.

Resultatmättet andel behöriga till yrkesprogram räknas ut på samma sätt som i årskurs 9 men eleverna är förstås inte formellt behöriga till ett yrkesprogram.

Resultatmåtteten (undantaget genomsnittligt meritvärde) har sedan 2016 en nedåtgående trend. Den trenden är tydligast för andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen. Det genomsnittliga meritvärdet har dock legat på ungefär samma nivå sedan 2016.

Även på nationell nivå finns en liknande trend med lägre betygsresultat i årskurs 6 över tid. Det enda officiella betygsmåttet som redovisas av Skolverket är andelen som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och i tabellen nedan finns för riksnivån samma trend som för Stockholm. Stockholm ligger dock på en högre nivå än Sveriges totala resultat.

Tabell 3: Betygsresultat årskurs 6, 2013 – 2019, inom parentes riksgenomsnittet.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	88,1	88,6	89,0	87,6	86,8	86,6	85,0
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	80,0 (79,5)	81,8 (80,5)	82,1 (79,2)	81,5 (77,7)	78,7 (77,1)	77,6 (73,9)	76,1 (73,2)
Genomsnittligt meritvärde (16 ämnen)	216	220	224	224	223	228	227

I tabellen nedan finns också siffror för resultaten för årskurs 6 exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund. Skolverket publicerar enbart siffror för andelen som uppnått kunskapskraven. Även här är det tydligt att resultaten har blivit lägre sedan 2017.

Tabell 4: *Betygsresultat årskurs 6, exklusive nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund.*

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	84,8	85,2	84,4	81,6	80,8	79,3

Resultat i förhållande till socioekonomiskt index

Forskning och statistik visar att det finns ett tydligt genomsnittligt samband mellan elevers socioekonomiska bakgrund och framgång i skolan. Resultaten kan därför vidare analyseras mot bakgrund av vilka socioekonomiska förutsättningar som eleverna på en skola har. Den analysen görs utifrån ett socioekonomiskt index på skolnivå. I indexet ingår om eleven invandrat till Sverige och i så fall invandringsår, vårdnadshavarnas utbildningsnivå, om vårdnadshavare uppstår ekonomiskt bistånd, och boende- och familjesituation (i vilken utsträckning eleven bor med vårdnadshavare), samt två strukturella variabler (i vilket område eleven bor och skolan är belägen).⁴ Indexet är beräknat utifrån en statistisk modell utifrån vilka variabler som påverkar elevens skolprestationer.

Ett lågt socioekonomiskt index på en skola innebär att skolan generellt sett har en gynnsam förutsättning för ett bra resultat, och ett högt index signalerar sålunda att skolan har en ogynnsam förutsättning. Ett index på 100 är genomsnittet för Stockholms stad.

Betygsresultat årskurs 9

För att fortsätta undersöka förhållandet mellan socioekonomiska förutsättningar och betygsresultat har skolorna med årskurs 9 i Stockholms stad delats upp enligt två olika principer. I den första uppdelningen har skolorna delats i fyra grupper (kvartiler) utifrån det socioekonomiska indexet.⁵ Indelningen i kvartiler sker efter indexet för aktuellt år, vilket innebär att det inte är exakt samma skolor som ingår i samma kvartiler för de olika åren.⁶ Det bör påpekas att i den tredje kvartilen är spridningen i socioekonomiskt index mellan skolorna stor då där finns skolor med såväl mer som mindre gynnsamma förutsättningar i förhållande till genomsnittet för Stockholms stad.

I den andra uppdelningen har grupperna fastställts utifrån fasta gränser och här är skolorna uppdelade i tre grupper: 1) Skolor med lägre index än 50, 2) skolor med index mellan 50 och 200, och 3) skolor med index över 200.

Det ska noteras att siffrorna i tabellerna är beräknade som skolornas genomsnitt, vilket inte tar hänsyn till hur många elever som går på varje skola. Resultatet i tabellerna blir därmed i första

⁴ Det är samma index som ligger till grund för den socioekonomiska resursfördelningen till skolorna.

⁵ Socioekonomiskt index (ju högre index, desto sämre socioekonomiska förutsättningar) för skolorna i de fyra kvartilerna är för 2019: Kvartil 1 (23-57), Kvartil 2 (62-107), Kvartil 3 (110-232), Kvartil 4 (241-400). Det finns 15 skolor i kvartil 3 respektive 4 och 16 skolor i kvartil 1 respektive 2. Det finns något fler elever i de två första kvartilerna (runt 30 procent) jämfört med de två sista (runt 20 procent).

⁶ Det är dock inte några större förändringar som skett mellan dessa båda kategoriseringar när det gäller vilka skolor som tillhör de olika kvartilerna.

hand ett mått på hur resultaten varierar mellan olika skolor utifrån socioekonomiska förutsättningar.

Tabell 5: Betygsresultat, årskurs 9, 2018 – 2020 efter skolans socioekonomiska index (kvartiler), genomsnitt av skolresultat (ovägt medelvärde).

	Andel behöriga till yrkesprogram (%)			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)			Genomsnittligt meritvärde		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Kvartil 1 (lägst index)	93,0	94,3	94,9	88,4	91,2	89,2	265	272	268
Kvartil 2	90,2	92,8	91,5	83,9	86,0	85,1	252	259	255
Kvartil 3	79,8	78,4	82,6	70,9	70,4	71,6	228	228	231
Kvartil 4 (högst index)	73,8	70,7	69,6	57,2	59,6	53,4	209	211	202

Det rör sig inte om några större förändringar i resultaten jämfört med förra året. En viss genomgående ökning i kvartil 3 kan noteras och en viss minskning i kvartil 4. I kvartil 1 och 2 kan man notera en viss nedgång i andelen som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och det genomsnittliga meritvärdet. Nivån är dock högre jämfört med 2018.

I tabell 6 nedan redovisas resultaten när skolorna är indelade efter den fasta uppdelningen.

Tabell 6: Betygsresultat årskurs 9, 2017–2019 efter en fast uppdelning utifrån skolans socioekonomiska index (tre grupper), genomsnitt av skolresultat (ovägt medelvärde)⁷

	Andel behöriga till yrkesprogram			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen			Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Skolor med <50 i index	93,5	94,1	94,9	88,0	91,3	89,5	262	273	269
Skolor med 50-200 i index	83,6	86,4	88,7	75,3	79,2	81,2	237	245	247
Skolor med >200 index	72,6	70,7	72,3	56,6	59,6	56,5	207	211	209

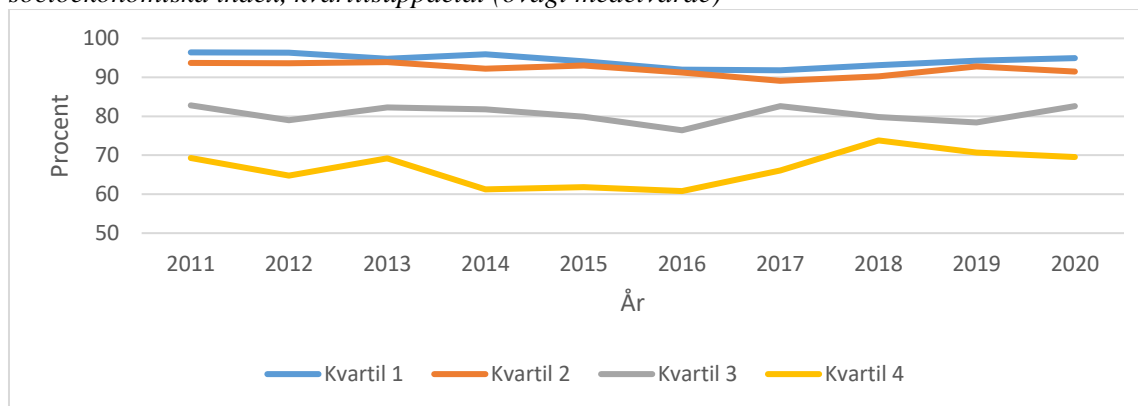
I denna uppdelning kan noteras att behörigheten ökat något i samtliga grupper. Andel elever som har klarat kunskapskraven i samtliga ämnen har ökat i den andra gruppen, men minskat i de två övriga. För det genomsnittliga meritvärdet är det inga större förändringar.

Sammantaget utifrån de olika resultatmåttens visar bilden att spridningen i resultat är fortsatt stor mellan olika grupperingar av skolor och att det finns en tydlig socioekonomiskt baserad uppdelning.

Sett i ett längre perspektiv (figur 2) kan konstateras att skillnaderna mellan skolorna utifrån socioekonomiskt index varit stora under hela perioden, även om den minskat något sedan 2016. Det är också tydligt att resultaten i kvartil 3 och 4 varierar mellan åren i högre utsträckning än kvartil 1 och 2.

⁷ I den första gruppen ingår 13 skolor, i den andra gruppen 34 skolor och i den tredje 15 skolor.

Figur 2: Andel behöriga till yrkesprogram (%), årskurs 9, 2011 – 2020 efter skolornas socioekonomiska index, kvartilsuppdelat (ovägt medelvärde)

I en uppdelning med skolor som har lägre respektive högre socioekonomiskt index än genomsnittet i Stockholms stad har båda grupperna förbättrat sina resultat (tabell 7). En tendens till positiv trend kan alltså noteras även för skolor med ett högre socioekonomiskt index än stadens genomsnitt.

Tabell 7: Andel behöriga till yrkesprogram årskurs 9, 2013 - 2020 efter skolornas socioekonomiska index, över och under genomsnittet i index (ovägt medelvärde).

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Skolor med <100 i index	93,5	93,7	92,3	90,2	89,2	91,4	92,5	93,4
Skolor med >100 i index	74,0	70,7	67,4	63,8	73,6	76,0	73,7	77,4

De olika grupperingarna av skolor visar på lite olika resultat avseende resultatspridningen. I kvartilsindelningen ser spridningen ut att ha ökat något i år, men det syns inte i övriga indelningar.

I tabell 8 nedan redovisas resultaten exklusive nyanlända elever och elever med okänd bakgrund kvartilsuppdelat. För betygsmåtten andel som uppnått kunskapskraven och genomsnittligt meritvärde används siffror från Skolverket (förutom 2020). När det gäller behörigheten så redovisar inte Skolverket dessa av sekretesskäl för samtliga skolor. Siffrorna från 2019 och 2020 är därför inte de officiella utan från Stockholms stad, och det finns inte siffror för tidigare år.

Tabell 8: Betygsresultat, 2018 – 2020, exklusive nyanlända (0–4 år) och elever med okänd bakgrund, efter skolornas socioekonomiska index, kvartilsuppdelat (ovägt medelvärde).

	Andel behöriga till yrkesprogram (%)			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)			Genomsnittligt meritvärde		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Kvartil 1 (lägst index)	*	96	96	90	93	90	269	272	270
Kvartil 2	*	95	94,5	87	88	88	259	262	262
Kvartil 3	*	86	87	78	78	75	240	240	240
Kvartil 4 (högst index)	*	77	76	63	64	58	221	222	213

*Inga resultat tillgängliga

Det rör sig om ganska små förändringar i resultaten jämfört med föregående år. För två av resultatmåttens finns det dock en nedgång i kvartil 4.

Betygsresultat årskurs 6

I tabellen nedan (tabell 9) redovisas andelen behöriga till yrkesprogram för årskurs 6 utifrån socioekonomiskt index. Även här finns tydliga skillnader mellan skolornas resultat utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar.

Under perioden har skolorna i kvartil 1 haft stabila resultat. Övriga kvartiler har lägre resultat jämfört med förra året och har också en nedåtgående trend.

Tabell 9: *Andel behöriga till nationellt program, årskurs 6, 2013 – 2020 utifrån skolornas socioekonomiska förutsättningar (ovägt medelvärde)*⁸

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kvartil 1	93,5	95,4	95,0	95,1	93,1	93,5	94,2	94,5
Kvartil 2	93,3	92,3	91,7	92,4	92,7	93,1	90,8	88,9
Kvartil 3	84,4	80,7	85,2	82,2	84,7	80,4	82,3	78,6
Kvartil 4	73,0	69,7	70,3	73,6	68,8	68,0	68,6	66,6

Skillnader i betygsresultat mellan flickor och pojkar

I årskurs 9 är det historiskt sett en fördel för flickorna (tabell 10) och 2016 och 2017 var det stora skillnader mellan flickor och pojkar.⁹ Förra året var det marginella skillnader i behörigheten till yrkesprogram och små skillnader i andel som nådde kunskapskraven i samtliga ämnen. I år dock skillnaderna något större, till flickornas fördel.

Noteras bör dock att skillnaden mellan flickors och pojkars genomsnittliga meritvärde är stort och har varit så under hela perioden och är något högre i år jämfört med 2019.

Tabell 10: *Betygsresultat årskurs 9, 2014–2020, flickor och pojkar.*

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	Flickor	86	86	89	89	88	88	89
	Pojkar	85	84	78	81	86	87	87
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	Flickor	78,5	79	81	83	81	82	81,5
	Pojkar	76	77	70	74	77	80	78
Genomsnittligt meritvärde	Flickor	247	249	257	261	257	260	261
	Pojkar	223	231	223	226	236	241	237

⁸ För årskurs 6 ser kvartilsindelningen och i fasta grupper något annorlunda ut jämfört med årskurs 7 till 9 eftersom det finns fler skolor som har årskurs 6. Socioekonomiskt index (ju högre index, desto sämre socioekonomiska förutsättningar) för skolorna i de fyra kvartilerna är för 2019: Kvartil 1 (12-33), Kvartil 2 (34-58), Kvartil 3 (60-224), Kvartil 4 (227-402). Det finns 28 skolor i den första kvartilen och 29 i övriga.

⁹ En betydande anledning till att det var så stora skillnader mellan flickor och pojkar 2016 och 2017 var det ovanligt stora antalet nyanlända elever där den klart övervägande majoriteten var pojkar. Båda de åren har skillnaden mellan flickor och pojkar om man exkluderar nyanlända elever och elever med okänd bakgrund på ungefär samma nivå som den varit tidigare.

Vid en studie av resultaten för flickor respektive pojkar exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund så är skillnaderna, bortsett från det genomsnittliga meritvärdet, något mindre. 2019 hade pojkarna en högre behörighet till yrkesprogram jämfört med flickorna, men i år är förhållandet det motsatta.

Tabell 11: *Betygsresultat årskurs 9, 2014–2020 exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund, flickor och pojkar.*

		2017	2018	2019	2020
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	Flickor	93	92	91	92
	Pojkar	92	92	92	91
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	Flickor	87	85	85	85
	Pojkar	85	83	84	82
Genomsnittligt meritvärde	Flickor	268	265	267	268
	Pojkar	246	246	247	245

Hur könsskillnaderna ser ut i ett socioekonomiskt perspektiv redovisas i tabell 12 nedan. Redovisningen görs som ett vägt medelvärde, det vill säga tar hänsyn till hur många flickor och pojkar det går på skolorna.

Tabell 12: *Andel behöriga till yrkesprogram (%) årskurs 9, flickor och pojkar utifrån skolornas socioekonomiska index, 2013 – 2020 (vägt medelvärde)*

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kvartil 1	Flickor	96	97	95	97	96	94	94	96
	Pojkar	95	96	95	89	90	94	94	94
Kvartil 2	Flickor	95	92	93	96	93	93	92	92
	Pojkar	93	94	93	88	87	90	93	92
Kvartil 3	Flickor	86	85	83	85	89	83	79	84
	Pojkar	83	80	80	70	79	79	80	82
Kvartil 4	Flickor	71	63	67	67	70	77	72	72
	Pojkar	65	61	58	50	61	72	70	66

I årskurs 9 finns det för behörigheten till yrkesprogram en socioekonomisk dimension för könsskillnaderna, även om det finns årsvisa variationer. Bortsett från de atypiska åren 2016 och 2017¹⁰ så har behörigheten till yrkesprogram varit jämn i den första och andra kvartilen.

I kvartil 3 är det vanligtvis en mindre skillnad mellan könen och till flickornas fördel, även om det i stort sett var jämnt 2019. Samtidigt har både flickornas och pojkarnas resultat förbättrats i år.

I kvartil 4 är det normalt sett relativt stora skillnader mellan flickor och pojkar, bortsett från 2019.

¹⁰ Att de åren är atypiska beror på att en mycket stor av de nyanlända eleverna under dessa två år var pojkar.

Utifrån tabellen kan man också utläsa att den socioekonomiska dimensionen är avsevärt starkare i sin påverkan på resultatet jämfört med den könsmissiga. För även om det finns könsmissiga mönster inom samma kvartil - dock är det jämnt när det gäller behörighet till gymnasieskolan i kvartil 2 - så är skillnaden avsevärt större om man jämför flickor och pojkar i kvartil 1 med flickor och pojkar i kvartil 4. Vid en granskning av årets resultat är det en skillnad på 24 procentenheter mellan flickornas resultat i kvartil 1 jämfört med kvartil 4. Och för pojkarna är skillnaden 28 procentenheter.

För det genomsnittliga meritvärdet (tabell 13 nedan) har flickorna högre resultat för samtliga kvartiler och skillnaden är ungefär lika stor i alla fyra kvartiler. Även här är det tydligt att den socioekonomiska påverkan är klart större än den könsmissiga.

Tabell 13: *Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen) årskurs 9, flickor och pojkar utifrån skolornas socioekonomiska index (kvartiler), 2015 – 2020, vägt medelvärde.*

		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kvartil 1	Flickor	271	277	284	274	279	281
	Pojkar	256	256	250	258	261	259
Kvartil 2	Flickor	259	269	267	267	267	269
	Pojkar	241	241	239	243	249	247
Kvartil 3	Flickor	242	241	255	242	239	246
	Pojkar	220	199	217	218	222	220
Kvartil 4	Flickor	198	203	210	219	220	217
	Pojkar	179	158	176	202	202	188

I årskurs 6 (tabell 14 nedan) är könsskillnaderna något tydligare, här finns det skillnader för samtliga resultatmått för samtliga år. De har också ökat något i år jämfört med 2019.

Tabell 14: *Betygsresultat årskurs 6, 2014–2020, flickor och pojkar.*

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	Flickor	90	90	90	90	88	88	87,5
	Pojkar	86	87,5	88	85	86	85,5	83
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	Flickor	82,5	84	84	85	81	80	79
	Pojkar	78,5	80	81	79	76	76	73
Genomsnittligt meritvärde (16 ämnen)	Flickor	226	230	233	236	246	238	240
	Pojkar	205	211	215	213	227	219	215

Analys

Att betygsresultaten för årskurs 9 ligger i nivå med föregående års resultat är tillfredsställande, särskilt med tanke på att pandemin påverkat skolornas arbete under vårterminen. Dessutom har resultaten i årskurs 9 förbättrats årligen mellan 2016 och 2019 vilket innebär en positiv trend. Detta innebär att trots att pandemin har påverkat skolornas organisation och arbetssätt med frånvarande personal och elever i olika omfattning har skolorna varit flexibla, kunnat ställa om och lyckats väl i sitt uppdrag.

Samtidigt finns fortfarande en stor skillnad i resultat mellan olika grupperingar av skolorna utifrån socioekonomiska förutsättningar och denna segregering kvarstår. Förra året kunde förvaltningen konstatera att när det gäller behörighet till gymnasiet var Järva det område i staden som i störst utsträckning hade försämrat sina resultat. I år har istället Järva förbättrat sina resultat och ligger i paritet med resultaten för år 2018. Detta trots att Järva var ett av de områden där pandemin medförde högre frånvaro under längre tid än i de flesta andra områden. Skolorna i området genomförde med anledning av detta ett stort arbete med att förhindra smittspridning, kommunicera kring detta och vikten av att vara i skolan, i syfte att få tillbaka friska elever till skolan.

Med detta sagt om pandemin har förmodligen vissa elever under våren påverkats av frånvaro och en mindre förutsägbar skoltillvaro, vilket medför att skolorna även framöver kan behöva vidta åtgärder för att försöka kompensera för detta.

Det finns skillnader i pojkars och flickors betygsresultat där flickorna presterar bättre. Skillnaderna har minskat under några år men har i år ökat något, till flickornas fördel. Enligt resultatanalysen är däremot den socioekonomiska dimensionen avsevärt starkare i sin påverkan på resultatet jämfört med den könsmässiga. För även om det finns könsmässiga mönster inom samma kvartil - dock är det jämnt när det gäller behörighet till gymnasieskolan i kvartil 2 - så är skillnaden avsevärt större om man jämför flickor och pojkar i kvartil 1 med flickor och pojkar i kvartil 4. Vid en granskning av årets resultat gällande behörighet till gymnasiet är det en skillnad på 24 procentenheter mellan flickornas resultat i kvartil 1 jämfört med kvartil 4. För pojkarna är skillnaden 28 procentenheter. Liksom förra året finns motsvarande skillnader gällande meritvärdet mellan kvartil 1 och 4, med skillnader på mer än 60 meritpoäng för både flickor och pojkar.

Den nedåtgående trenden gällande resultaten i årskurs 6, både i Stockholm och nationellt, är något som kräver djupare analys. Det genomsnittliga meritvärdet har däremot ökat under flera år med något undantag, men ligger i år på ungefär samma nivå som förra året. Eftersom det i år saknas resultat från de nationella proven på aggregerad nivå är underlaget för analys mer bristfälligt. Vid närmare granskning av betygsfördelningen för årskurs 6, över de senaste fyra åren, kan noteras att hela betygsskalan från A till F nu används i större utsträckning. När ett nytt betygssystem införs är generellt tendensen att en mer restriktiv betygssättning tillämpas i början men att hela betygsskalan används i större utsträckning allteftersom man blir mer säker. Granskningen visar att det i årskurs 6 är fler betyg A och F och färre betyg i mitten av skalan, det vill säga betyg C och D. Andelen B och E ligger konstanta över perioden. Det är dock inte frågan om någon dramatisk förskjutning, men det kan i viss mån förklara att meritvärdet för årskurs 6 ligger konstant medan andelen godkända i alla ämnen minskar något. Detta skulle kunna tyda på att kunskapsspridningen mellan eleverna har ökat.

Det finns inga särskilda ämnen som sticker ut i resultatförsämringen i årskurs 6, möjligen med undantag av andelen som uppnått kunskapskraven i svenska som andraspråk som har minskat med 4 procentenheter i jämförelse mot föregående år. Detta skulle kunna härledas till att

skolorna några år tillbaka tog emot en stor andel nyanlända elever, där eleverna i de yngre åldrarna ofta går direkt ut i ordinarie klass, och det tar tid att behärska språkkunskaperna i svenska i tillräcklig utsträckning för att nå kunskapskraven.

Bidragande orsaker till de stabila resultaten för årskurs 9 bedömer förvaltningen är arbetet med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet som har haft betydelse på skolnivå, men även på den centrala förvaltningsnivån. Att arbeta systematiskt för att utveckla verksamhetens kvalitet, att organisera för detta och med ett långsiktigt fokus är kärnan i förbättringsarbetet. Arbetet med att använda digitalisering som ett verktyg för att utveckla kommunikation, undervisning och lärande har ställts på sin spets under våren och har inneburit att många skolor tagit stora kliv framåt. Att fortsätta stärka elevhälsans arbete, utveckla undervisningen av nyanlända elever och fritidshemmets kvalitet är andra prioriteringar som är fortsatt viktiga. Detta inte minst för arbetet med ökad likvärdighet i utbildningen.

Ökad likvärdighet och att uppnå en jämlik skola är en fortsatt stor utmaning där statsbidraget för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling används strategiskt för att förstärka de insatser som genomförs. Det riktade stödet handlar övergripande om kompetensutveckling, förstärkning av skolledning och elevhälsa samt stärkt stöd för elever i behov av särskilt stöd bland annat gällande regionala särskilda undervisningsgrupper. I flera stadsdelsnämndsområden utvecklas samarbeten med socialtjänsten, bland annat kring elever med problematisk skolfrånvaro, olika initiativ tas som till exempel att bygga upp gemensamma team, se vidare under mål 1.4. Som ett led i arbetet med att fokusera på kunskapsresultaten i särskilt utsatta områden har den förändrade områdesindelning av grundskoleområdena trätt i kraft den 1 augusti. Att Järva utgör ett gemensamt grundskoleområde ger möjligheter att fokusera, prioritera vad gäller olika stödinsatser och förstärka samverkan med andra aktörer, inte minst med stadsdelsförvaltningarnas socialtjänster.

Resultat i grundsärskolan

Vårterminen 2020 var 72 stockholmselever i årskurs 9 mottagna i grundsärskolan, 45 pojkar och 27 flickor. Av dessa läste 36 elever enligt grundsärskolans ämnesområden, 24 pojkar och 12 flickor. Det innebär att lika många elever, 36 stycken, läste ämnen varav 21 var pojkar och 15 flickor. Totalt valde 35 elever att ta ut betyg och endast 1 elev valde att inte ta ut betyg från årskurs 9. Antalet betyg i de olika ämnena varierar mellan 24 och 35, förutom i ämnena modersmål där 6 elever fick betyg och svenska som andraspråk där 9 elever fick betyg. Att totalt antal satta betyg inte stämmer överens med antalet elever som valde att ta ut betyg (35) beror på att eleven inte har klarat kunskapskraven i ämnet eller har läst en kombination av ämnen och ämnesområden eller en kombination av grundsärskolans och grundskolans ämnen. Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. För den elev som inte uppnår kraven för betyget E, ska betyg inte sättas i ämnet.

Tabell 15: *Betyg i ämnen i grundskolan årskurs 9*

Betyg åk 9 vårterminen 2020	A	B	C	D	E	Totalt antal
Bild	2	9	9	8	5	33
Engelska	2	2	10	10	11	35
Hem- och konsumentkunskap	4	6	5	4	6	25
Idrott och hälsa	2	6	12	5	4	29
Matematik	3	6	10	6	8	33
Modersmål		2		1	3	6
Musik	4	5	9	7	8	33
NO	1	4	13	6	7	31
Slöjd	4	5	13	5	8	35
SO	2	3	11	10	8	34
Svenska	3	3	8	8	2	24
Svenska som andraspråk			5	2	2	9
Teknik	2	2	15	3	8	30

Betygsfördelningen visar att det vanligaste betyget i årskurs 9 är betyg C, liksom förra året. Förvaltningen har sedan tidigare identifierat att en utmaning för grundskolan är att på huvudmannanivå skapa systematik gällande kunskapsuppföljningen hos elever som läser enligt grundskolans ämnen och ämnesområden. Elevernas kognitiva förutsättningar skiljer sig mycket åt vilket gör att det är problematiskt att dra långtgående slutsatser utifrån resultaten och göra jämförelser över tid. Betyg kan endast ges till de elever som läser ämnen och som begär betyg. Betyg sätts i relation till individens funktionsnedsättning.

Prioriterade områden under året

Förvaltningen har under året för grundskolans del fortsatt prioriterat områdena elevhälsa, nyanlända och flerspråkiga elever, fritidshemmet samt digitalisering som ett verktyg för att utveckla lärandet.

Elevhälsa och elever i behov av särskilt stöd

Utvecklingen av det hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbetet är ett prioriterat område sedan flera år inom utbildningsförvaltningen. Skolan har ett uppdrag att främja friskfaktorer och undanröja hinder i lärandet. Elevhälsoarbetet omfattar frågor om kost, rörelse, trygghet och studiero samt att utveckla lärmiljöer som är anpassade utifrån elevernas behov. Förvaltningen arbetar systematiskt med förbättringar för att möta skollagens krav och främja den psykiska hälsan genom ett aktivt arbete för att utveckla samtliga skolors elevhälsoarbete. Uppföljning av tillgången till elevhälsa på stadens skolor genomförs bland annat i samband med de återkommande resultatdialogerna mellan skola och övergripande ledning.

Förvaltningen fortsätter att arbeta utifrån *Strategi för utveckling av arbetet med elever i behov av särskilt stöd i grundskolan*. Nämnden beslutade i juni om en förändrad och utökad organisation för elever med omfattande behov av särskilt stöd inom ramen för den

kommunala skolverksamheten. Den bärande tanken i förslaget är att elever, i så hög grad det är möjligt, ska få det stöd de behöver på en skola nära hemmet. Förvaltningen kommer att arbeta vidare med ett successivt införande av den nya modellen under de kommande åren. För att säkerställa att det finns särskilda undervisningsgrupper för de elever som behöver det inrättas skolor utifrån behov egna lokala undervisningsgrupper eller andra, mer flexibla, mindre undervisningssammanhang. Samtliga grundskoleområden har även påbörjat ett regionalt samarbete mellan skolorna och i vissa stadsdelsnämndsområden också mellan skolor och andra aktörer, exempelvis socialtjänsten, för att tillgodose behovet av särskilda undervisningsgrupper. Förutom lokala och regionala särskilda undervisningsgrupper ska det finnas ett antal högspecialiserade centrala särskilda undervisningsgrupper, CSI.

Förvaltningen erbjuder kontinuerligt insatser som syftar till att öka kompetensen inom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt för att utveckla lärmiljöerna för att möta elevernas behov. Till exempel erbjuds stöd för att använda specialpedagogiska program och riktat stöd har givits till medarbetare i CSI-grupper och grundsärskola. Kurser genomförs riktade mot lärare och specialpedagoger i syfte att anpassa lärmiljön för elevers olika variationer.

Under vårterminen har 114 grundskolor aktivt använt sig av förvaltningens kompetensutvecklingsutbud för att skapa en tillgänglig lärmiljö för alla elever. Skoldatateket erbjuder färdiga utbildningspaket och kan även skraddarsy utbildningar utifrån behov. Under hösten kommer en film att tas fram med goda exempel i staden. Filmen riktar sig till rektorsnivån, men ska även kunna användas för personalen på skolor för att komma igång med arbetet kring inkluderande lärmiljöer.

Under hösten kommer förvaltningen starta utbildningar för att stötta grundskolorna i att utveckla sina utredningar av elevers eventuella behov av särskilt stöd. Utbildningarna kommer att genomföras digitalt på grund av pandemin.

Kompetensnav för särskilt begåvade elever och för stöd runt elever som stör andra elevers trygghet och studiero har etablerats. Därmed har grundskolan sex kompetensnav i syfte att stötta skolor att kunna möta elevers olika behov av stöd. Kompetensnav finns sedan tidigare för hörselnedsättning, rörelsehinder, språkstörning och grundsärskola. Utvärdering och utveckling av kompetensnaven görs kontinuerligt utifrån grundskolornas behov.

Arbetet med att utveckla nätverken för elevhälsans professioner fortsätter. Temat för läsåret 2019/2020 har varit främja närvaro vilket kommer fortsätta även under detta läsår.

En utredning av hur möjligheterna till ett extra år i grundskolan kan användas för att öka kunskapsresultaten kommer att rapporteras i verksamhetsberättelsen.

Fysisk aktivitet under skoldagen

Samtliga grundskolor har under våren erbjudits stöd för att kunna starta nya arbetssätt för ökad fysisk aktivitet under skoldagen och en gemensam nätverksträff har genomförts digitalt.

Vårens mätning visar att elever i grundskolorna uppnår cirka 6 000 steg/dag, motsvarande cirka 30 minuter fysisk aktivitet/dag. Fortsatt mätning genomförs under hösten 2020 med 10 nya skolor för att ta reda på var eleverna/skolan befinner sig i förhållande till målet 45 minuter fysisk aktivitet per skoldag, motsvarande 9 000 steg. På förvaltningsnivå sammanställs resultaten och övergripande aktiviteter/insatser diskuteras efter redovisat resultat.

För att nå målen för barn och unga med funktionsnedsättning inom ramen för nätverket *Fritid för alla* har under våren 2020 fem grundsärskolor varit aktiva i samarbeten för drop-in-verksamhet på stadens sim- och idrottshallar. Detta är dock en minskning med över 50 procent och är en konsekvens av Covid-19.

Under vecka 23–25 genomfördes intensivsimskola för de elever i årskurs 6–9 som riskerade att inte få betyg i ämnet Idrott och hälsa. 268 elever erbjöds plats och 191 elever närvarade mellan 1–11 tillfällen. 80 procent av eleverna som kunde simma 25 meter i mag- och/eller ryggläge klarade målet att simma 200 meter varav 50 meter i ryggläge. 76 procent av eleverna klarade att simma 25 meter i mag- och/eller ryggläge oavsett förkunskaper.

Nyanlända och flerspråkiga elever

Det råder skillnader i likvärdighet och kvalitet både mellan och inom stadens skolor i beslut kring vilka elever som läser ämnet svenska som andraspråk och vilka bedömningsunderlag som ligger till grund för beslutet. Förvaltningen har tagit fram *Stödmaterial för ämnet svenska som andraspråk och dess organisation* för att öka likvärdigheten i bedömning och organisation av ämnet inom stadens skolor. Publiceringen av stödmaterialiet på Pedagog Stockholm i maj uppvisade många sökträffar, och var en av de mest välbesökta sidorna, vilket är en indikation på att skolorna har behov av vägledning i organisation och bedömning av ämnet. Förvaltningen erbjuder även konsultativa möten med skolledningar.

Förvaltningens rapport *Användningen av Start Stockholms kartläggningar inom grundskolan, mars 2020* genomfördes i syfte att följa upp och analysera hur kartläggningarna används på skolorna. Utvärderingen visade att stadens skolor i hög grad anser att kartläggningarna är användbara, både för skolornas organisering av undervisningen och för lärarnas pedagogiska planering. Det varierar dock mellan skolorna i vilken utsträckning de har tydliga former för hur kartläggningarna sprids från rektor till berörda på skolan. Det kan därmed finnas ett behov av att förvaltningen sprider kunskap om hur kartläggningar kan och bör användas på skolorna.

Förvaltningen har tecknat avtal med det digitala läromedlet *Studi* för de kommunala grundskolorna under perioden 2020-2023 i syfte att via en kommunlicens ge nyanlända och flerspråkiga elever på högstadiet en mer likvärdig möjlighet att nå skolans mål. Läromedlet ger eleverna möjligheter att inhämta kunskaper och skolspråk även på sitt modersmål som ett komplement i ämnesundervisningen. Stadens högstadieskolor får tillgång till *Studi* under första halvan av höstterminen. Materialet kan med fördel användas av samtliga elever.

En mall för att genomföra en nulägesbeskrivning för det språk- och kunskapsutvecklande arbetet på skolan har tagits fram av förvaltningen. Med stöd av nulägesbeskrivningen kan skolan ta fram en behovsanalys och en utvecklingsplan för det språk- och kunskapsutvecklande arbetet. En mall för hur en språkutvecklingsplan kan se ut är också framtagen. Stöd ges vid behov för att implementera detta.

När det gäller nätverksträffar för lärare som arbetar med nyanlända elever har ett digitalt möte genomförts under maj månad, ett femtontal lärare deltog.

Fritidshem och fritidsklubb

Utvecklingsarbetet för fritidshemmen och fritidsklubbarna fortsätter för att stärka elevernas lärande under den samlade skoldagen.

För att höja kunskapsnivån om elever i behov av särskilt stöd har förvaltningen haft ett samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten som resulterade i en föreläsning för fritidshemspersonal under våren.

Pilotprojektet för fritidsklubbar i fyra skolor med högt socioekonomiskt index har avslutats. Förvaltningen har även utbildat fyra fritidsklubbar i Hässelby-Vällingby i film. Resultatet har spridits med förhoppning om att det positiva i att skapa med film ska spridas vidare till fler fritidsklubbar inom staden.

För att utveckla möjligheterna för elever att få stöd i sina studier ges stimulans inom ramen för fritidshemspedagogiken. Vissa fritidshem erbjuder även särskild läxhjälp i en lugn och avskild miljö. I flera fritidshem, särskilt i områden med högt socioekonomiskt index, är det brist på utbildad personal, framförallt grundlärare i fritidshem. Genom förvaltningens riktade insatser läggs särskilt fokus på att höja kompetensnivån hos medarbetare i dessa områden. En riktad utbildning till barnskötare för utbildad personal i fritidshem i Rinkeby-Kista har genomförts och avslutades i juni. De fem deltagarna avslutade alla med godkända betyg.

Den särskilda satsningen/projektet med centrala fritidshemssamordnare avslutades vid halvårsskiftet och har blivit en del av den ordinarie verksamhetsutvecklingen.

Skolutveckling på Järvaområdet

Förskola

Utbildningsnämnden har i uppdrag att samverka med stadsdelsnämnderna i arbetet för att öka andelen inskrivna barn i förskolor där inskrivningsgraden är låg, med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma. Inskrivningsgraden i förskola i Stockholms stad är lägre bland barn från socioekonomiskt utsatta grupper.

Stockholms stad använder andelen 2–5-åringar i förskola eller pedagogisk omsorg som nyckeltal för inskrivningsgraden. Vid utgången av 2019 var inskrivningsgraden i genomsnitt i

staden 93,9 procent. Inskrivningsgraden varierar mellan stadsdelarna och var i stadsdelen Rinkeby 82,2 procent och i Tensta-Hjulsta 88,4 procent år 2019.

Stadsdelsförvaltningar med låg inskrivningsgrad genomför ett flertal insatser för att söka upp och informera vårdnadshavare om förskolan inriktat på information och samverkan mellan förskola och andra samhällsfunktioner. Nedan finns några exempel hämtat från stadsdelsförvaltningarna i Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta.

- Riktat postutskick till vårdnadshavare vars barn inte är inskrivna.
- Information via öppna förskolan bland annat genom studiebesök på förskolor där vårdnadshavare får ställa frågor och bekanta sig med verksamheten. Personal på öppna förskolor hjälper dessutom vårdnadshavare att ställa sig i kö till förskola och förvaltningens flerspråkiga köhandläggare deltar regelbundet i de öppna verksamheterna och informerar om köregler med mera. Öppna förskolor använder också sociala medier i det syftet.
- Informera alla förstagångsföräldrar om förskolan och öppna förskolan genom ett utökat hembesöksprogram i Rinkeby och Husby.
- Medarbetare från avdelningen förskola finns tillgängliga på medborgarkontoret för att informera och bistå invånare i förskolefrågor.

Det är nödvändigt med fortsatta insatser som bygger på ett mer systematiskt arbetssätt i alla led för att öka inskrivningsgraden i förskolan. Stadsdelsförvaltningarna kommer i samverkan med utbildningsförvaltningen att undersöka orsakerna till att en del barn inte deltar i förskola. En analys av orsakerna behöver ligga till grund för att utforma adekvata insatser för att öka inskrivningsgraden.

Grundskola

Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling är en viktig utgångspunkt för arbetet med att öka likvärdigheten mellan skolorna i staden. Den 1 augusti 2020 trädde den nya organisationen av stadens grundskoleområden i kraft vilket innebär att stadsdelsnämndsområdet Rinkeby-Kista samt stadsdelen Tensta i stadsdelsnämndsområdet Spånga-Tensta bildar ett gemensamt område (Järva). Detta är en strategisk förändring för att bättre kunna samordna förvaltningens insatser i området i syfte att öka likvärdigheten mellan skolor i staden, dels när det gäller att kompensera för elevers olika förutsättningar, dels för skolors förmåga att uppnå goda resultat. Förändringen syftar även till att underlätta och stärka samverkansarbetet med andra förvaltningar och myndigheter i området. Detta samarbete har påbörjats och representanter från polis, skola och socialtjänst träffas regelbundet för att prioritera och hitta samverkansformer för att minska utanförskap i området.

Majoriteten av grundskoleeleverna boende i Järva går i kommunala skolor. Det varierar dock mellan årskurserna; ju äldre eleverna är desto större andel av dem går i fristående skolor. Det totala antalet elever som är inskrivna i en kommunal grundskola har inte förändrats nämnvärt mellan 2019 och 2020. Däremot syns en viss ökning när det gäller sökande till förskoleklass i området. Flera av skolorna har fått utöka sin organisation för att möta detta behov. När det

gäller antalet elever i grundsärskolan syns en markant ökning i området. Ett arbete med att förtydliga skolornas erbjudande till elever och vårdnadshavare pågår. För skolledning och medarbetare innebär det ett internt fokus på hur den egna skolan uppfattas, men också på hur de gemensamt kan stärka bilden av de kommunala skolorna på Järvaområdet.

Förvaltningen arbetar också med att i allt högre utsträckning rikta de stödresurser som finns inom central förvaltning till skolor i socioekonomiskt utsatta områden; det gäller till exempel lärarcoacher, processtöd och insatser inriktat på språkutveckling. Ett annat stöd när det gäller att utveckla och behålla medarbetare är att rektorer vid grundskolor som ingår i kvartil fyra får utge ett individuellt lönetillägg om 3 000 kr/mån för medarbetare inom vissa yrkeskategorier.

Stadsbidraget för likvärdighet har i Järvaområdet använts till att stärka skolornas styrning och ledning samt elevhälsans kompetenser genom att fler skolledare, kuratorer och psykologer har anställts. Även skolbibliotekens och fritidshemmens kompetenser har stärkts.

Fem grundskolor i Järvaområdet deltar eller har deltagit i Skolverkets satsning ”Samverkan för bästa skola”. De har alla genomfört en nulägesanalys utifrån sina resultat och tagit fram prioriterade områden på sin skola i syfte att öka måluppfyllelsen. Fyra av skolorna har just påbörjat utvecklingsarbetet medan den femte skolan, Husbygårdsskolan, har fått utvecklingsstöd under tre år och nu har avslutat samarbetet med Skolverket.

Ett resultat av den genomförda kompetensutvecklingen på Husbygårdsskolan är att arbetslagen samarbetar kring eleverna och undervisningen på ett tydligare sätt. En tydlig effekt av de förändrade arbetssätten är att såväl elevresultat som elevernas upplevelse av trygghet och studiero har förbättrats under dessa tre år.

Andra insatser som pågår i området med fokus på att stärka elevernas kunskapsutveckling:

- Analys av språk- och kunskapsutvecklande arbete, som utmynnar i att varje skola skriver fram en strategi som genomförs i samverkan med förvaltningens FoU-enhet, som även kommer att bidra med insatser utifrån skolornas behov
- Lektorer har anställts på tre av skolorna i syfte att utveckla och stärka det kollegiala lärandet med fokus på elevers kunskapsutveckling
- Utbildningsinsatsen ”Nytorpsmodellen” som syftar till att stärka elevhälsoarbetet, genomförs på alla högstadieskolor och på flera av F-6 skolorna. I denna utbildning medverkar även skolsocionomerna som är anställda av stadsdelsförvaltningen inom ramen för de skolsociala teamen.

Arbetet med att förbättra elevernas närvaro har varit ett prioriterat område och förvaltningen har kontinuerligt följt upp skolornas rapporteringsgrad samt elevers totala frånvaro och återkopplat resultatet till skolorna. Uppföljning visar att detta gett resultat och att frånvaron har minskat på skolorna.

Under våren när spridningen av coronaviruset var hög i Järvaområdet påverkades elevernas närvaro negativt då det fanns en stor oro hos föräldrarna kring att låta barnen gå till skolan. I samarbete med olika föreningar i området kunde grundskolechefen informera om vilka åtgärder skolorna hade vidtagit för att förhindra smitta och vikten av att barnen deltog i undervisningen. Detta var en del i arbetet för att motverka frånvaro vilket ledde till att elevnärvaron ökade.

När det gäller trygghetsskapande samverkansinsatser i området har högstadieskolorna i Rinkeby/Kista ett pågående arbete genom det våldspreventiva programmet MVP (Mentorer i våldsprevention) tillsammans med fältassistenter och polis. Samtliga skolor i Tensta har anmält intresse för att påbörja detta under hösten.

Årets resultatinsamling visar att det genomsnittliga meritvärdet och behörigheten till gymnasiets yrkesprogram har ökat i Järvaområdet. Det genomsnittliga meritvärdet i området i år är 208 poäng jämfört med 196 poäng 2019. När det gäller behörighet till ett nationellt program har andelen elever ökat från 62,8 procent 2019 till 72,1 procent i år.

Gymnasieskola

När det gäller övergångar från grundskolan till gymnasieskolan är det inom Järvaområdet inget som avviker från staden i stort, och mellan 97 och 98 procent av eleverna påbörjar studier på gymnasieskolan inom ett år från de har slutat grundskolan. Detta är baserat på uppgifter för år 2019; eftersom Storsthlm har infört ett nytt antagningssystem under 2020 finns ännu inte antagningsstatistik nedbrutet per område.

Fördelningen mellan högskoleförberedande program och yrkesprogram är på ungefär samma nivå för Järvaeleverna som fördelningen för samtliga stockholmslever (se tabell 16). Däremot syns en skillnad i antagningsmönster för Järvaeleverna mellan flickor och pojkar. Denna skillnad utgörs av att flickorna antogs till högskoleförberedande program i högre utsträckning än genomsnittet för samtliga stockholmslever (89 procent) medan pojkarna antogs till högskoleförberedande program i lägre utsträckning än genomsnittet (78 procent).

Andelen elever som antogs till introduktionsprogram var fem procent högre än genomsnittet för samtliga stockholmslever. För Järvaeleverna var andelen flickor som antagits till introduktionsprogram lägre än motsvarande andel bland pojkarna, men var i båda fallen högre än det totala genomsnittet.

Tabell 16: *Programtyp per kön och totalt, Järvaelever¹¹ samt totalt ansökningsomgång 2019*

Programtyp	Flickor Järva (%)	Pojkar Järva (%)	Totalt Järva (%)	Totalt 2019 Stockholmselever (%)
Högskoleförberedande	74	63	68	74
Yrkesprogram	10	17	13	14
Introduktionsprogram	16	20	18	13

Det är således ingen större skillnad mellan Järva och stadens genomsnitt vad gäller andelen som påbörjar gymnasiestudier. Däremot finns en skillnad vad gäller andelen som fullföljer sina studier. Utbildningsförvaltningen avser att arbeta vidare med att analysera detta för att vidta effektiva åtgärder.

Arbete för att nå målen

Förskoleklass

Medvetenheten om att tidiga stödinsatser kan göra skillnad för elevernas kunskapsutveckling har ökat. I samband med bestämmelsen i skollagen om *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser* har förvaltningen genomfört kompetensutveckling för lärare i de tidiga årskurserna F-3. Syftet med garantin är att elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd ska få det så tidigt som möjligt och att stödet utformas efter varje elevs behov. Förvaltningen har erbjudit mycket stöd till skolorna för att snabbt kunna använda bedömningsstöden.

Förvaltningen erbjuder även kompetensutvecklingsinsatsen Språkpaketet. Sju nya skolor ges chansen från och med läsåret 2020/2021. Innehållet i paketet har utvecklats löpande för att kunna erbjuda kompetensutveckling till lärare i förskoleklass och årskurs 1. I Språkpaketet utbildas lärarna för att lära eleverna att läsa och skriva efter modellen *Att skriva sig till läsning*. Arbets sättet är digitalt och eleverna arbetar på iPads eller datorer och får digitalt stöd av bokstavsljud och talsyntes. Aktiviteter i Språkpaketet är bland annat introduktionsföreläsningar, grupphandlingar, studiedagar, föreläsningar i svenska som andraspråk, föreläsningar inom aktuell forskning inom språk-, läs- och skrivområdet, samt skolbesök.

Grundsärskola

Förvaltningen har fortsatt att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet gällande grundsärskolan. Förvaltningen har tagit fram en utbildning för medarbetare inom grundsärskolan om bedömning och Mira-modellen för uppföljning av elevernas kunskapsutveckling. En utbildningsfilm har också gjorts om bedömningsmodellen Mira och kommer att tillgängliggöras via Pedagog Stockholm.

¹¹ Uppgifterna om elever bosatta i Tensta samt i Rinkeby-Kista, härefter Järvaelever. De som sedan tidigare har varit antagna till en gymnasieskola och sökt en ny placering har exkluderats ur urvalet. Totalt omfattas cirka 800 Järvaelever som avslutat grundskolan år 2019. Av dessa hade cirka 50 elever, vilket motsvarar sju procent, inte antagits till vare sig nationellt program eller introduktionsprogram under antagningsperioden och har därför inte inkluderats i urvalet. De flesta av dessa elever kommer att få en gymnasieplats efter slutantagningen.

Förvaltningen har ett fortlöpande samarbete med den specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, som erbjuder utbildningar utifrån behovet av kompetensutveckling för de skolor som har grundsärskoleelever i grundskoleklasser. Flera skolor har deltagit i denna utbildning.

Studie- och yrkesvägledning

Det gemensamma arbetet inom förvaltningen kring övergångarna mellan grund- och gymnasieskola har under året fortsatt samt utvecklats. Man har tittat på gemensamma arbetssätt, gemensamt årshjul samt information kring planering av utbud. I arbetet har fokusgrupper med studie- och yrkesvägledare från staden varit ett viktigt stöd i att hitta goda exempel att sprida till andra skolor i staden. Arbetet med övergångar kommer att spridas i nätverken för studie- och yrkesvägledarna för att säkerställa att elever i skolorna har tillgång till professionell studie- och yrkesvägledning.

Covid-19 har medfört att skolornas studie- och yrkesvägledning till viss del försvårats under våren. Gymnasieskolornas ”öppna hus” ställdes in vilket medförde att studie- och yrkesvägledarna fick en viktigare roll i att vägleda eleverna i årskurs 9 och informera om gymnasieskolornas utbud.

Lovskola

Sportlovskola

Under sportlovet deltog 696 elever i lovskola respektive 229 elever i lovsimskola. 31 skolor arrangerade lovskola under sportlovet.

Påsklovskola

Under påsklovet deltog 272 elever i lovskola, 14 skolor arrangerade lovskolan. Att antalet arrangerande skolor samt deltagande elever skiljer sig ifrån antalet under sportlovet kan härledas till pandemin då ett flertal skolor valde bort lovskolan på grund av att smittspridningen var stor i staden den aktuella perioden samt den arbetsbelastning som undervisande lärare befann sig i för tillfället.

Sommarlovskola

Den pågående pandemin har lett till att fler skolor har arrangerat sommarlovsskola jämfört med tidigare år. 71 skolor har arrangerat sommarlovskola, att jämföra med 39 skolor 2019. Samverkan med Blackebergs gymnasiums sommarlovskola kunde inte genomföras 2020 på grund av pandemin, vilket har bidragit till att fler grundskolor har arrangerat sommarlovskola detta år. Övriga skolor samverkar gällande sommarlovskola med dessa skolor.

I sommarlovskolan deltog drygt 2 000 grundskoleelever från årskurs 4-9 - jämfört med ungefär hälften så många elever år 2019 - men den exakta siffran redovisas i verksamhetsberättelsen. Samtliga ämnen är representerade på lovskolorna men matematik och svenska/svenska som andraspråk är de ämnen som de flesta eleverna läser in, engelska samt idrott och hälsa följer därefter.

Sommarsimskola har arrangerats och antalet deltagare redovisas i verksamhetsberättelsen.

Kultur i skolan

Förvaltningen beviljades 9 mnkr för Skapande skola från Kulturrådet 2019 för att användas under läsåret 2019/2020 i Stockholms kommunala grundskolor. Kulturrådet har beslutat att skolorna kan använda förra läsårets pengar även i början av hösten 2020. Webbplatsen Kulan kvalitetssäkrar utbudet av professionella kulturaktörer för skolorna. Pandemin medförde att nästan alla planerade kulturaktiviteter ställdes in under våren, men ett särskilt anpassat utbud togs fram där elever hade möjlighet att ta del av kulturaktiviteter utomhus i små grupper.

Skolorna fortsätter att använda sig av kultur i hög grad i syfte att ge eleverna möjlighet till fördjupande kunskaper inom olika områden som kan leda till högre måluppfyllelse. Skolor uppger att arbete med kultur främjar skolans uppdrag då elever i högre grad får möta högkvalitativa kulturyttringar av professionella kulturaktörer.

Barn och böcker med tävlingen *En bok i världen* för årskurs F-6 syftar till att främja skolornas läs- och språkutvecklande arbete och ge elever möjlighet att läsa litteratur från olika delar av världen. Till tävlingen anmäldes 200 klasser/grupper vilket visar på ett stort intresse för tävlingen och dess möjlighet att integrera olika ämnen i undervisningen och 126 bidrag lämnades in. Antalet deltagande modersmålsgrupper från Språkcentrum har ökat markant. Utvärderingar visar att skolorna är mycket nöjda med Barn och böcker och att tävlingen blivit en didaktisk och viktig del i arbetet med läs- och språkutveckling för att nå alla elever.

Analys av den kommunala gymnasie- och gymnasiesärskolans resultat

Måluppfyllelse och resultat – gymnasieskola

Från läsåret 2019/2020 erhöll totalt 87 procent av stadens gymnasieelever ett examensbevis, en marginell försämring jämfört med föregående år (-1 procentenhet). Flickornas andel var konstant jämfört med föregående år (89 procent) medan pojkarnas försämrades något till 85 procent. Av eleverna från högskoleförberedande program erhöll 89 procent examensbevis och motsvarande andel för yrkesprogrammen var 79 procent, en förbättring med fyra procentenheter. Inom yrkesprogrammen uppvisar pojkarna en förbättrad examensgrad medan flickornas examensgrad försämrades något. Den totala försämringen kommer troligtvis av en lägre examensgrad för pojkar på högskoleförberedande program.

Av eleverna med examen från yrkesprogram erhöll 38 procent även grundläggande behörighet till högskola, ett något försämrat resultat jämfört med föregående år.

Av samtliga utfärdade examensbevis kom 90 procent från högskoleförberedande program och 10 procent från yrkesprogram.

Studieutgångar läsåret 2019/2020, med antal elever

Gymnasieskola	Dokument	Elevantal
Nationella program	Examensbevis	3 830
	Studiebevis	569
Introduktionsprogram	Gymnasieintyg	527
Gymnasiesärskola	Dokument	Elevantal
Nationella program	Gymnasiesärskolebevis	47
Individuellt program		24

För att en elev ska erhålla ett examensbevis krävs:

För samtliga nationella program	
Att eleven har genomfört (blivit betygssatt på) en utbildning omfattande 2 500 kurspoäng	
Att minst 2 250 kurspoäng är godkända	
Att gymnasiearbetet är godkänt	
För högskoleförberedande program	För yrkesprogram
Minst betyget godkänt på följande kurser; <ul style="list-style-type: none"> • Svenska 1 eller svenska som andraspråk 1 • Svenska 2 eller svenska som andraspråk 2 • Svenska 3 eller svenska som andraspråk 3 • Engelska 5 • Engelska 6 • Matematik 1b eller 1c 	Minst betyget godkänt på följande kurser; <ul style="list-style-type: none"> • Svenska1 eller svenska som andraspråk 1 • Engelska 5 • Matematik 1a • 400 kurspoäng inom de programgemensamma ämnena.

En elev som inte uppfyllt kraven för examensbevis får ett studiebevis.

Distansundervisning i gymnasieskolan

Från och med den 18 mars bedrevs i stort sett all undervisning inom gymnasieskolan på distans.

En del elever har under perioden presterat bättre än tidigare. Vissa elever har svårt för denna arbetsform, och det finns utmaningar med att erbjuda stöd till elever som är i behov av särskilt stöd. Elever på språkintrouktion med kort skolbakgrund har i vissa fall haft svårigheter att få tekniken att fungera och en del av dessa elever saknar internet där de bor.

Gemensamma utmaningar har varit kopplade till examinationer samt skolans kompensatoriska uppdrag, de sociala bitarna, elevernas motivation (i synnerhet på sikt) samt för årskurs 3 gällde det frågeställningar kring student och gymnasieexamen.

Verksamheten har arbetat med att möta utmaningarna bland annat genom att elever med behov har tagits emot på skolan en eller par dagar per vecka. Elever på yrkesprogram har hämtat material på skolan för att göra moment hemma och andra moment har erbjudits på skolorna utifrån Folkhälsomyndighetens anvisningar.

Under våren har regelbundna uppföljningar genomförts av elevernas närvaro. Den har bedömts som god på övergripande nivå och har inte setts som en riskfaktor för lägre

måluppfyllelse för årskurs 3. Då gymnasieskolan är kursutformad är många av avgångselevers kurser betygssatta i årskurs 1 samt 2 och distansundervisningen har påverkat en begränsad del av kurserna i gymnasieexamen.

Gymnasieskolorna har fokuserat på att klara avgångselevernas examen och skolorna uppger att de särskilt har fått följa upp elever som riskerar att inte uppnå de sista kurskraven för sin examen. Olika stödinsatser har satts in med syfte att säkra elevernas måluppfyllelse i de kurser som har bedömts vara särskilt svåra, både i ett individ- och grupperspektiv. Trots riktade stödinsatser uppger skolorna att elever med stödbehov riskerar att komma efter i undervisningen. Dessa elever har i regel behov av den struktur som traditionell undervisning ger. Dessutom varierar elevernas möjligheter till studieplats med studiero hemma. Skolorna har uppdrag att i sina tertiärrapporter analysera sina resultat samt redovisa vilka stödinsatser och åtgärder som krävs för att säkerställa måluppfyllelsen.

Eleverna i årskurs 1 och 2 har inte hunnit med att få samma relationsuppbyggnad som elever i avgångsklasserna. Flera skolor ser behov en översyn av riktade stödinsatser när elever kommer tillbaka till läsåret 2020/2021. Det kan till exempel handla om framtagande av åtgärdsplaner för elever som inte har nått målen i någon eller några kurser och insatser kan krävas som kommer att binda delar av skolornas resurser under innevarande läsår.

För yrkesprogrammets del kan perioden med distansundervisningen ha haft en negativ påverkan på elevernas möjligheter att genomföra sin arbetsplatsförlagda lärande (APL) och inom detta område kan det krävas ett omtag för att slutligen kunna uppnå full APL-tid.

Gymnasieskolorna har visat prov stor dynamisk förmåga med denna omställning. Perioden med distansundervisning har gett ett kunskapssprång vad gäller digitalisering och lärande. Detta bedöms ha stärkt det kollegiala utbytet på skolorna där lärare och skolläring gemensamt fått hitta strategier för hur undervisningen kan bedrivas. Från elev- och lärarhåll uppges samtidigt en ökad osäkerhet för betyg och bedömning. Ett nytt arbetssätt med delvis mer inlämningar och sammanställningar gör att perioden bedöms ha varit intensiv.

Utbildningsnämnden har i augusti beslutat att samtliga gymnasieskolor utifrån sina egna förutsättningar kan erbjuda en kombination av undervisning i skolans lokaler med undervisning på distans. Riktlinjen är att cirka tjugo procent av eleverna undervisas på distans. Inriktningen är vald utifrån bedömningen att den ger en större effektivitet och flexibilitet för skolorna än att ändra i schemat. Den huvudsakliga målsättningen är att de flesta eleverna ska få sin undervisning i skolans lokaler, och att eleverna som börjat årskurs ett ska prioriteras när det gäller närvaro.

Analys

Analysen nedan grundar sig på statistik från SWECO samt resultatrapportering från skolor. I samband med verksamhetsberättelsen kommer också Skolverkets officiella siffror att redovisas, vilka tar hänsyn till avhopp och byte av studievägar.

Tabell 17: *Betygsresultat totalt 2018 - 2020*

Betygsresultat	Examensbevis			Studiebevis		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Andel elever med examens- och studiebevis, procent						
Totalt	86	88	87	14	12	13

Examensbevisen - Genomsnittlig betygspoäng och andel elever med godkända kurser

Tabell 18: *Genomsnittlig betygspoäng 2018 – 2020*

Betygsresultat	Examensbevis		
	2018	2019	2020
Betygspoäng	15,9	16,0	15,9
Andel elever med minst E i alla kurser, procent	79	79	80

En marginell försämring om en tiondel uppvisas för genomsnittlig betygspoäng som i år uppgick till 15,9. I ett genusperspektiv var det flickornas betygspoäng som försämrades något medan pojkarnas betygspoäng var konstant.

Andelen elever som har godkänt på samtliga kurser (minst betyget E) i sina examensbevis har ökat till 80 procent, en förbättring om en procentenhet jämfört med 2019.

Tabell 19: *Betygsfördelning i procent per betygsskala – jämförelse mellan 2019 och 2020*

	2018 %	2019 %	2020 %	Differens 2019 - 2020
A	27,5	27,8	27,0	-0,8
B	23,4	23,7	22,9	-0,8
C	24,3	23,9	24,2	0,3
D	12,8	13,2	13,6	0,4
E	10,8	10,2	11,0	0,8
F	1,2	1,2	1,2	0

Andelen betyg C, D och E har ökat medan de högre betygsskalorna A och B har minskat något. Trots en liten tillbakagång är betyg A, för tredje året i rad, det mest frekventa betyget. Alla kurser viktas in i slutresultatet och en kurs om 50 poäng väger mindre i beräkningen än en kurs om 150 poäng.

Tabell 20: Kurser med flest satta F-betyg sammanställda från examensbevis och studiebevis

Gymnasiekurs	Antal F	Andel av utfärdade kursbetyg (%)
Matematik 2b	407	19
Religion 1	219	5
Svenska 3	171	5
Idrott 1	168	4
Matematik 3b	168	16
Engelska 7	156	6
Fysik 2	131	9
Matematik 4	119	8
Filosofi 1	108	7
Historia 1b	103	3

Det är främst kurser som ingår i blocket med de gymnasiegemensamma ämnena i tabellen ovan, då det är kurser som många elever kommer i kontakt med i sin utbildning. Program med ett stort antal elever, som naturvetenskapsprogrammet, synliggörs också genom kurserna Fysik 2 och Matematik 4.

Resultatspridning

Tabell 21: Resultatspridning – andel elever med gymnasieexamen

	Antal skolor*	Intervall för Andel elever med gymnasieexamen %
Skolor med mer än 87 procent	10	89 – 99
Skolor med mindre än 87 procent	10	39- 82

*Skolor där elevantalet minst uppgick till 10 elever ingår i sammanställningen.

Stadens gymnasieskolor uppvisar stora skillnader i sina resultat. Totalt sett var det sju skolor som ökade sin examensandel. 9 skolor minskade sin andel något. Bland de skolor som ökade återfanns skolor som redan har en hög eller relativt hög examensandel. För skolor med en minskad examensandel jämfört med i fjol fanns både skolor med höga och med relativt låga examensandelar. Resultatspridningen mellan stadens skolor ökade något från tidigare år.

Stadens skolor uppvisar också skillnader i resultat mellan skolor/skolenheter, både när det gäller utfärdade examensbevis och kön. Exempelvis är det fem skolor med betygsresultat över 15,9 betygspoäng som står för 46 procent av samtliga examensbevis och på dessa skolor var 63 procent av examensbevisen erhållna av flickor.

Att jämföra betygsresultat mellan gymnasieskolor är svårt då programsammansättningen skiljer sig åt. Skolans attraktivitet och elevernas sökmönster är faktorer som påverkar betygsresultaten. Skillnaderna kan också till viss del förklaras av elevernas olika ingångsvärden avseende meritpoäng.

Tabell 22: Resultatspridning – program och skolenhet*

	Andel elever med examensbevis	Betygspoäng	Andel elever med godkända kursbetyg
Naturvetenskap	45 – 100	13,7 – 18,1	57 – 100
Samhällsvetenskap	58 - 100	12,2 - 17,5	43 – 90

*Skolenheter där elevantalet minst uppgick till 10 elever ingår i sammanställningen.

Skillnader i studieresultat mellan olika skolor kan illustreras genom att jämföra resultat från samma program. Program som kan jämföras är naturvetenskaps- och samhällsvetenskapsprogrammet eftersom de finns på många skolor och har tillräckligt stor volym.

Jämfört med föregående år ser spridningen ut att ha ökat för andel elever med examensbevis på båda programmen. För samhällsvetenskapsprogrammet minskade differenserna något avseende betygsgenomsnitt och andel elever med godkända kursbetyg. På naturvetenskapsprogrammet var betygsgenomsnittet oförändrat medan skillnaden för andel godkända betyg minskade.

Gymnasieskolornas betygsresultat 2020 jämfört med antagningen 2017

Beskrivningen nedan är ett försök att visa på komplexiteten i program- och elevsammansättning på stadens gymnasieskolor. Utmaningarna att möta elevernas behov för att nå måluppfyllelsen examensbevis med höga betyg ser väldigt olika ut och skolor kan vara mer eller mindre framgångsrika sett till deras förutsättningar. Nedan lyfts gymnasieskolornas olika förutsättningar och utmaningar.

Resultaten avser elever med examen från nationellt program. Estetiska programmet ingår inte och inte heller obehöriga elever från introduktionsprogram.

Skolor med höga betygspoäng (högre betygspoäng än stadens genomsnitt på 15,9) - 5 skolor

Skolornas resultat avseende betygspoäng och andel elever med examen	Median för elevernas meritvärde från årskurs 9 (antagna 2017), lägsta och högsta per program och skola. 5 skolor
Antal skolor: 5	310 – 330
Betygspoäng = 16,9 - 17,4	275 – 333
	280 – 330
Andel examen % = 94 – 99	315 – 330
Ovägt medel = 96 %	288 – 325

Kännetecknande för dessa skolor är att de har stort antal elever, är attraktiva att söka till och har en stabil antagningssituation över tid. Samtliga skolor har högskoleförberedande program och fyra skolor har elever inom språkintröduktion. Eleverna har generellt mycket höga meritpoäng, i vissa fall något lägre för program med lägre elevvolym som till exempel humanistiska programmet. Naturvetenskapsprogrammet, ekonomiprogrammet samt samhällsvetenskapsprogrammet dominerar med mycket höga antagningspoäng.

Resultatmässigt är såväl andelstal för examen som betygsgenomsnitt mycket höga. Dessa fem skolor står för 46 procent av stadens samtliga utfärdade examensbevis. Noterbart är att 63 procent av eleverna med examen på dessa skolor är flickor. Dessa skolors resultat gör att stadens samlade resultat blir högt.

Skolor med mellanhöga betygspoäng – 8 skolor

Skolornas resultat avseende betygspoäng och andel elever med examen	Median för elevernas meritvärde från årskurs 9 (antagna 2017), lägsta och högsta per program och skola. 8 skolor
Antal skolor: 8	264 – 313
Betygspoäng = 14,5 – 15,5	278 – 315
	173 – 290
Andel examen % = 59 – 93	183 – 263
	189 – 250
Ovägt medel = 82 %	264 - 270
	176 – 193
	178 – 305

I denna grupp finns en större mångfald av skolor sett till antagningssituation och programutbud. Skolorna kan ha högskoleförberedande- eller yrkesprogram samt en kombination av dessa. Utöver nationella program med behöriga elever har de även en variation med obehöriga elever inom introduktionsprogrammen. Majoriteten av skolorna har relativt stora elevvolymen samt ett brett programutbud med söktryck till hela skolan eller till vissa program. Elevernas meritvärde från årskurs 9 varierar mellan olika program.

Resultatmässigt är den samlade betygspoängen från elevernas examen relativt lika, intervallet mellan det lägsta och högsta begränsas till 14,5 till 15,5. Större skillnad uppvisas för andel elever med examen där andelstalen för examen är mellan 59 och 93 procent. I denna grupp återfinns skolor som trots utmaningar har lyckats med att få elever att erhålla examen men utan höga betygspoäng. Det finns också skolor med höga antagningspoäng som har en hög andel elever med examen men där diskussion kan föras om betygsresultaten skulle kunna vara än högre. Gymnasieskolor med ett lägre söktryck kan, efter skolstart, fylla tomma platser med elever som är behöriga men saknar studieplats. Detta kan göra att utmaningarna i undervisningen kan vara högre än vad angivna meritvärden indikerar. Viktigt är att se de unika förutsättningarna på respektive skola och lyfta dessa perspektiv i resultatdialoger och mer kvalitativa analyser.

Skolor med lägre betygspoäng – 6 skolor

Skolornas resultat avseende betygspoäng och andel elever med examen	Median för elevernas meritvärde från årskurs 9 (antagna 2017), lägsta och högsta per program och skola. 6 skolor
Antal skolor: 6	228
Betygspoäng = 13,5 – 14,0	210 – 250
	188 – 271
Andel examen % = 51 – 92	240 – 243
	164 – 230
Ovägt medel = 73 %	191 – 204

Skolor inom denna grupp uppvisar stora variationer i sin antagningssituation och söktryck samt erhållna studieresultat. Skolorna har en mix av både yrkesprogram och högskoleförberedande program samt introduktionsprogram. Två av skolorna har yrkesprogram med mindre elevvolymen där söktrycket har varierat över tid och där studieresultaten uppvisar stora skillnader mellan olika läsår. I regel syns ett gott genomförande mot examen men utan höga betyg. För någon av skolorna finns historik med högre betygsresultat än vad som redovisas från detta läsår vilket måste analyseras och följas upp. I gruppen ingår också en

nystartad skola samt några skolor med lågt söktryck och utmaningar att få eleverna att uppnå examen trots stödinsatser. Även inom denna grupp finns någon skola med en stabilare antagningssituation där betygsresultaten möjligtvis skulle kunna vara högre. Här återfinns också skolor som tar emot elever efter skolstart. Dessutom kan undervisningsgrupper uppvisa stor spridning i meritvärde relativt ett totalt medianvärde i gruppen. Det är de enskilda skolornas analyser som ska identifiera behovet av kommande utvecklingsinsatser.

Resultaten i ett genusperspektiv

Tabell 23: *Betygsresultat - genusperspektiv*

Andel examensbevis, procent	Pojkar	Flickor	Differens
2018	84	88	4
2019	87	89	2
2020	85	89	4
Betygspoäng	Pojkar	Flickor	Differens
2018	15,6	16,2	0,6
2019	15,5	16,3	0,8
2020	15,5	16,1	0,6
Andel med minst E i samtliga kurser, procent	Pojkar	Flickor	Differens
2018	76	81	5
2019	76	82	6
2020	78	81	3

I årets utfall ökade differensen mellan pojkar och flickor för andel elever med examensbevis. Pojkarnas andel minskade något medan flickornas omfattning hölls oförändrad totalt sett. En minskad skillnad uppvisas för genomsnittlig betygspoäng där pojkarnas betyg var oförändrade men där flickorna backade något. För andel elever med godkända kursbetyg förbättrade pojkarna sin andel och flickornas minskade något.

Godkända kurser årskurs 1 och 2

I årets resultatredovisning är det första gången som en del betygsresultat kan redovisas efter årskurs 1 och 2. Fokus brukar ligga på avgångsklassernas resultat men för en kursutformad gymnasieskola är en kontinuerlig uppföljning per årskurs viktig, något som förvaltningen arbetar för att utveckla på sikt. Nedan visas resultat för kurser inom de gymnasiegemensamma ämnena.

Tabell 24: *Andel godkända kursbetyg utfärdade läsåret 2019/2020 från årskurs 1 och 2*

Gymnasiekurs	Andel	Gymnasiekurs	Andel
Svenska 1	96	Historia 1b	96
Svenska som andra språk 1	83	Samhällskunskap 1a1	85
Engelska 5	96	Samhällskunskap 1b	96
Matematik 1a	79	Religionskunskap 1	93
Matematik 1b	92	Naturkunskap 1a1	85
Matematik 1c	98	Biologi 1	92
Idrott och hälsa 1	95	Fysik 1	91
Historia 1a1	88	Kemi 1	93

En kontinuerlig uppföljning ger eleverna möjlighet att läsa ikapp och uppnå godkända betyg samt erhålla examen. Detta är en viktig analytisk del både på lokal skolnivå och för huvudmannen som kan följas upp i utbildningsförvaltningens resultatdialoger.

Den statliga Betygsutredningen redovisade i augusti uppdraget att föreslå hur ämnesbetyg kan införas i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, i Bygga, bedöma, betygssätta – betyg som bättre motsvarar elevernas kunskaper, SOU 2020:43. Där föreslås bland annat att ämnesbetyg ska ersätta kursbetygen i en ämnesutformad gymnasieskola och gymnasiesärskola.

Utfärdade studiebevis inom högskoleförberedande program

Inom högskoleförberedande program har 33 procent elever med utfärdade studiebevis inte fullföljt en utbildning om 2 500 gymnasiepoäng. Det tyder på att en majoritet av eleverna med studiebevis har genomfört sin utbildning sett till antalet kurser, men att de inte har uppnått samtliga betygskrav. 90 procent av eleverna hade inte uppnått kraven om minst 2 250 godkända kurspoäng totalt. Utifrån de specifika examenskraven är ett icke godkänt betyg i gymnasiearbetet och kursen svenska 3 mest frekvent.

Tidigare år har andelen elever som inte har fullföljt en utbildning om 2 500 kurspoäng ökat. Under de två senaste läsåren har dock denna utveckling vänt och andelen är något avtagande. Detta är ett fortsatt viktigt perspektiv att analysera på skolnivå.

Utfärdade studiebevis inom yrkesprogram

Inom yrkesprogram har 34 procent av eleverna med utfärdade studiebevis inte fullföljt en utbildning om 2 500 gymnasiepoäng och 82 procent av eleverna har inte uppnått kraven för 2 250 poäng med godkända kurser. Av de specifika kurser som utgör krav för yrkesexamen är det sammanhållna kravet på minst 400 godkända gymnasiepoäng inom blocket för programgemensamma kurser den främsta orsaken till studiebevis och därefter följer matematik 1a.

Måluppfyllelse introduktionsprogram

I tabellen nedan beskrivs i korthet introduktionsprogrammen med huvudsakligt innehåll och syfte. Dessutom redovisas antal elever som har avslutat sina studier och erhållit ett gymnasieintyg.

Tabell 25: Måluppfyllelse introduktionsprogram

Program	Uppdrag – Mål	Antal elever
Programinriktat val	Eleven går integrerat med elever på nationellt högskoleförberedande program och läser in de grundskoleämnena som saknas för behörighet. Mål: Övergång till nationellt yrkesprogram	8
Yrkesintroduktion	Yrkesinriktad utbildning anpassad efter elevens behov. Elevens kompetens ska framgå i gymnasieintyget. Mål: Yrkesutgång med anställningsbarhet	77
Programinriktat individuellt val	Eleven går integrerat med elever på nationellt yrkesprogram och läser in de grundskoleämnena (1 till 3 stycken) som saknas för behörighet. Mål: Övergång till nationellt yrkesprogram	15
Individuellt alternativ	Utbildning anpassad efter elevens behov. Elevens kompetens ska framgå i gymnasieintyget. Mål: Yrkesutgång med anställningsbarhet/övergång till nationellt program/annat introduktionsprogram/övriga utbildningsformer	90
Språkintrouktion	Undervisning i svenska för nyanlända. Mål: Att gå vidare med utbildning	337
Totalt		527

Uppföljning av introduktionsprogrammen är alltså ett utvecklingsområde. Skolorna har utmaningar i undervisningen då elevernas mål är individuella. Skolverket tillhandahåller genomströmningsstatistik på huvudmannanivå (inte på skolnivå) och detta presenteras i samband med verksamhetsberättelsen 2020.

Gymnasieintyg

Gymnasieintyg utfärdas när eleverna avslutar ett introduktionsprogram och innehåller bland annat de betyg eleven har erhållit under sin studietid.

Tabell 26: *Utfärdade gymnasieintyg*

Introduktionsprogram	Grundskoleämnen (genomsnitt per elev)			Gymnasiekurser (genomsnitt per elev)		
	Lästa ämnen	Godkända ämnen	Intervall per enhet	Lästa ämnen	Godkända ämnen	Intervall per enhet
Individuellt alternativ (IMA)	3,4	2,6	-----	3,4	2,6	----
Programinriktat val (IMV)	2,3	2,1	-----	2,2	1,2	----
Programinriktat individuellt val	3,0	2,1	0 – 6	23,9	16,2	8,0 – 21,3
Språkinträdning (IMS)	8,4	5,1	1,1 – 11,4	1,3	1,0	0,7 – 4,0
Yrkesintrodktion (IMY)	3,2	2,1	0 - 2	12,7	8,9	6,5 – 11,2

Relativt stora skillnader i utfärdade betyg kan konstateras, både i omfattning samt godkända. Dessa perspektiv kommer att fördjupas och diskuteras vidare på gymnasieavdelningens resultatdialoger.

Ny plan för introduktionsprogrammen

Under våren 2020 har förvaltningen reviderat planen för utbildningen på introduktionsprogrammen för läsåret 2020/2021. Till planen finns en uppdaterad bilaga om vad huvudmannen följer upp när det gäller elever på introduktionsprogram. Utbildningstillfällen planeras under hösten 2020, för den personal som behöver det, om den reviderade planen samt ny lagstiftning och vad det innebär.

Sommarlovskola – gymnasieskola

Tabell 27: *Sommarlovsskola Blackebergs gymnasium*

Antal anmälda elever kvar vid upprop	Antal efter 2 veckor	Antal elever som genomfört med minst 75 % närvaro	Antal godkända betyg för elever som har fullföljt och läst ämnen
402	299	179 (64 %)	Ma 6, SvA 25, Eng 20, Totalt 51

På grund av pandemi och distansundervisning fick Blackebergs gymnasium ett omformulerat uppdrag jämfört med tidigare år. För att kunna bedriva en anpassad undervisning med små undervisningsgrupper deltog färre elever än normalt. Sommarskolan var öppen enbart för språkinträdningselever från stadens egna gymnasieskolor. Grundskoleelever, som tidigare har omfattats av uppdraget, genomförde sin lovskola på grundskolorna istället.

Undervisningen bedrevs i skollokaler utan möjlighet till studiebesök och andra aktiviteter utanför skolan. Av studieresultaten framgår att måluppfyllelsen i matematik blev något lägre

än normalt. En möjlig förklaring är att de språkintröskningselever som deltagit i gymnasieskolornas distansundervisning inte har kommit lika långt i sina studier och erhållit lägre förkunskaper.

Tabell 28: Sommarlovsskola Thorildsplans gymnasium

Antal anmälda kurselever	Antal elever efter avanmälningar och kursval	Antal kurselever efter 2 veckor	Antal elever som fullföljt	Antal kurselever med godkända betyg	Andel (%) godkända kursbetyg
1 535	1 146	589	576	342	60

Årets uppföljning av sommarskolan har breddats jämfört med tidigare år, vilket medger ökade möjligheter till att utveckla elevernas förberedelse inför sommarskolan genom stärkt dialog mellan stadens gymnasieskolor. Lärarnas utvärdering vittnar om en utvecklad verksamhet med mer av gemensam förberedelse och ett utökat kollegialt utbyte mellan skolans personal. Från elevernas utvärderingar framkommer att det har varit god arbetsro på lektionerna och att eleverna har fått återkoppling på hur de ska förbättra sina studieresultat, överlag en stor elevnöjdhet. Som förbättringsområden uppger eleverna den egna skolans förinformation om sommarskolan och vad den innebär. Genomförande sommarskola ser behov av en tydligare förhandsinformation till eleverna som är kopplad till respektive kurs med samlad information om förväntningar som krav på närvaro och arbetsinsats, möjligheter till stöd och övrig administrativ information.

Måluppfyllelse – gymnasiesärskola

Efter läsåret 2019/2020 har det utfärdats avgångsdokument för samtliga elever från gymnasiesärskolan, så kallade gymnasiesärskolebevis. Det har utfärdats 47 bevis på de nationella programmen och 24 på de individuella programmen. Totalt har 3 elever på de nationella programmen även fått enstaka gymnasiekursbetyg. Inga elever på de individuella programmen har några nationella kursbetyg. Samtliga bevis på de nationella programmen innehåller information om elevens APL, dock har inte samtliga elever uppnått alla 22 veckor.

Utveckling av undervisning och utbildning i samverkan med lärosäten

Den nationella försöksverksamheten kring samverkan mellan praktiktäta forskning och skolor fortsätter. Försöksverksamheten kallas Utveckling – Lärande – Forskning (ULF). Stockholms universitet och utbildningsförvaltningen deltar med samverkansplattformen STLS, Stockholm Teaching & Learning studies. Det övergripande syftet är att utveckla former för att sammankoppla praktiktäta forskningsprojekt med huvudmännens systematiska kvalitetsarbete så att forskare och lärare gemensamt utifrån sina respektive perspektiv och kompetenser kan utveckla undervisningen. Under våren har deltagande huvudmän arbetat med att ta fram finansieringsmodeller för STLS. Ambitionen är att avtal och överenskommelser ska färdigställas under hösten.

Det ULF-finansierade projektet i samhällsvetenskapliga ämnen har startat och förutom planeringen av själva forskningsinsatsen arbetar projektet med att ta fram former för att

utvärdera STLS som modell för praktiktäna forskning. De nätverk som tilldelades ULF-medel för att skriva fram forskningsprojekt har skickat in medelsansökningar till Skolforskningsinstitutet. Projekten har som ambition att undersöka undervisningens konsekvenser för elevers lärande i naturvetenskap, praktisk-estetiska ämnen samt moderna språk.

Även det ULF-finansierade forskningsprojektet *Kompensatorisk undervisning för lärande och forskning* har startat med två medverkande skolor. Projektet är ett samarbete med KTH, Lidingö stad och Haninge kommun. Målet med projektet är att utveckla, testa och utvärdera en samverkansmodell kopplad till lärarstudenternas examensarbeten och verksamhetsförlagda utbildning på lärarutbildningen inom Civilingenjör- och lärarprogrammet på KTH.

Ifous FoU-projekt ”Programmering i ämnesundervisningen” har avslutats och slutrapporten färdigställs. På grund av Covid-19 genomfördes, eller planerar att genomföras, det sista utvecklingsseminariet lokalt på respektive skola. Spridningskonferensen, då erfarenheter och forskningsresultat presenteras, planeras att genomföras i november. I FoU-projektet har åtta skolor från fem grundskoleområden deltagit. Deltagande lärare och rektorer menar att deras kunskap om programmering som företeelse har ökat, det vill säga vad programmering är och vad det kan användas till samt om programmeringens betydelse i samhället. Kunskapen om undervisning och programmering har förändrats, samtliga lyfter att de under programmet har haft möjlighet att diskutera och utveckla undervisningsaktiviteter. 2017 och 2020 genomfördes kvantitativa kartläggningar gällande omfattningen av programmering i undervisningen i stadens grundskolor. De skolor som deltagit i Ifous-programmet avvek från stadens genomsnitt i positiv bemärkelse, det vill säga att mellan 2017 och 2020 har omfattningen ökat i högre grad i dessa skolor.

Övergripande

Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds

Den 1 juli 2020 övertog utbildningsförvaltningen ansvaret för utförandet av all omsorg på obekväm arbetstid i staden. Ansvaret omfattar omsorg på kvällar, nätter och helger för barn från förskoleåldern till vårterminen då de fyller tretton år. Även barn som går i fristående förskolor och skolor har möjlighet till omsorg på obekväm arbetstid i förvaltningens kommunala regi.

Övertagandet föregicks av ett gediget arbete innefattande information till berörda vårdnadshavare, personalövertaganden, lokaletablering och facklig samverkan. Verksamheten har två lokaler till förfogande: en i Enskede Gård och en vid Fridhemsplan.

Med anledning av pandemin har förvaltningen fått indikationer på att behovet av omsorg har upphört för vårdnadshavare i vissa yrkesgrupper, medan andra yrkesgrupper istället har ansökt om fler timmar då de har fått utökat behov av ob-omsorgen.

Nationella minoriteter

Förvaltningen har under året fortsatt arbetet utifrån den framtagna handlingsplanen för nationella minoriteter 2019-2020. Handlingsplanen utgår från stadens program för nationella minoriteter och romsk inkludering och nämndens särskilda uppdrag inom området.

Nätverket för ambassadörer för mänskliga rättigheter, MR-ambassadörer, har aktualiserats. Målet med ambassadörsnätverket är att respektive skola får ett kompetenslyft och ett helhetsgrepp kring värdegrunds- och MR-frågor. Ett arbete med att utöka antalet ambassadörer planeras under hösten.

Information, pedagogiska tips på webbplatser och kompetensutvecklingsinsatser har getts till medarbetare på skolorna i arbetet med nationella minoriteter. En kommunikationsplan håller på att utarbetas och kommer att realiseras under hösten. Uppdatering av webbplatser pågår och översättningar av dokument/information till de nationella minoritetsspråken är under bearbetning.

Samverkan mellan utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen gällande nationella minoriteter har påbörjats med bland annat Stadsmuseet och Stadsbiblioteket. Inom förvaltningen sker ett samarbete kring Stockholmskällan, en webbplats med historiskt källmaterial, där en föreläsningsserie är inplanerad till hösten.

Förvaltningen sammanställer underlag kring efterfrågan och tillgång på platser i förskola som bedrivs helt eller till väsentlig del på finska, meänkieli eller samiska. Vidare samordnar förvaltningen kommunikation och generella kompetensutvecklingsinsatser om de nationella minoriteternas rättigheter för stadsdelsförvaltningarna i samverkan med stadsledningskontoret och kulturförvaltningen. Detta i syfte att bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer i såväl kommunala som fristående förskolor.

Stödet till pedagoger i finsk förskoleverksamhet fortsätter i delvis annan form och under 2020 ligger fokus på att undersöka efterfrågan av förskola för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter. Det har skett bland annat genom att systemstödet i ansökan om förskoleplats utökats så att vårdnadshavare oavsett andra val kan markera sitt intresse av förskola på dessa språk. Det kommer att ge bättre underlag kring behov och förutsättningar för stadsdelsförvaltningarna, även gällande förskola på meänkieli och samiska.

Arbete med de planerade kompetensutvecklingsinsatserna pågår. På grund av pandemin har dock en del aktiviteter som skulle genomförts under våren fått skjutas fram till hösten och formen för aktiviteterna har reviderats något. Utgångsläget är att alla aktiviteter ska kunna genomföras under året men prognosen är ännu något osäker, specifikt när det gäller aktiviteter som anordnas av externa aktörer för finskspråkig förskolepersonal.

Den storföreläsning som planerades till hösten för förskolans ledning och personal kommer istället att genomföras i form av ett webinarium i samverkan med Skolverket. Planering för en utbildning på 7,5 högskolepoäng för förskollärare och barnskötare om flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan (inklusive nationella minoriteter) pågår. Utbildningen är en av Skolverkets kommunförlagda kurser och kommer att genomföras i samverkan med Södertörns högskola med start i november.

Information om rätten till förskola på minoritetsspråk på stadens webbplats har reviderats. Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att bygga upp ytterligare informationskanaler gällande frågan om nationella minoriteter som stöd för stadens förskolor och skolor.

Verksamhetsstöd, tilläggsbelopp och strukturbidrag

Utbildningsförvaltningen har hittills under 2020 handlagt 332 ansökningar om verksamhetsstöd från kommunala grundskolor och 320 ansökningar om tilläggsbelopp från fristående grundskolor. För tilläggsbelopp för elever på fristående gymnasieskolor och verksamhetsstöd för elever i andra kommuners gymnasieskolor har 72 ansökningar handlagts. Det är färre ansökningar än 2019, men i paritet med 2018. Antalet varierar mellan åren.

Nämnden beslutade i juni att införa ett särskilt strukturbidrag till fristående resursskolor som begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd. Förvaltningen förbereder införandet av det nya strukturbidraget under hösten 2020.

Digitalisering

Arbetet inom ramen för BLIVA-projektet, ett ESF-projekt, har fortsatt och syftar till att med stöd av digitala verktyg och arbetssätt utveckla undervisningen genom kollegialt lärande. Planeringsfasen i BLIVA-projektet är slut och genomförandefasen som pågår till 2022 påbörjas för 22 av stadens grundskolor och ett tiotal av stadens gymnasieskolor. Projektet stödjer skolorna i arbetet genom processtöd och uppbyggande av olika moduler som det kollegiala lärandet kan ha som utgångspunkt. Dessa moduler består av text, filmer och diskussionsfrågor och kommer att tillgängliggöras för samtliga skolor. Planeringsarbetet försenades av pandemin och efter ett längre uppehåll kunde processtödet återupptas i maj och juni. Själva planeringsarbetet i projektet fick till stora delar genomföras på distans. Pandemin har dock givit såväl ökad motivation som ökad kompetens i att använda vissa digitala verktyg, till exempel för digitala möten och delning. Skolorna startar sitt utvecklingsarbete höstterminen 2020.

Arbetet med att etablera en ny förvaltningsorganisation och förvaltningsmodell (PM3) fortsätter enligt plan. Projektet samordnas med etableringen av förvaltningsstyrningsmodellen för GSIT 2.0.

Under våren har skolorna med anledning av pandemin förberett sig inför en eventuell stängning och många skolor har tagit stora steg i sin digitaliseringsresa genom kraftsamling

och kollegialt samarbete. En del distansundervisning har också genomförts och digitala verktyg har blivit en naturlig del av undervisning och kommunikation.

Användningen av skolplattformen ökat, både av personal och elever samt vårdnadshavare. Även applikationen Teams används i högre utsträckning. Pandemin har varit drivande i utvecklingen och ökat både motivation och kompetens i att använda digitala verktyg.

Tabell 28: Antalet användare och besök till skolplattformens startsida för elever och personal respektive vårdnadshavare samt användning av applikationen Teams under tidsperioden:

Tidsperiod	Unika användare elever och personal under perioden	Totalt antal besök under perioden	Unika besökare vårdnadshavare under perioden	Totalt antal besök under perioden	Teams – unika aktiva användare per dag under perioden
16 februari – 16 mars	45 199	1 128 648	31 465	291 191	Ca 38 500
16 mars – 16 april	53 193	1 329 152	40 976	466 865	Ca 55 000
16 april – 16 maj	52 707	1 350 461	30 146	309 665	Ca 55 000
16 maj -15 juni	35 781	394 205	27 811	276 948	Ca 50 000*

* Totalt organiserades 27 128 möten i Teams under perioden.

Nedgången under perioden 16 maj – 16 juni bedöms bero på skolans läsårsavslutning i början av juni, vilket starkt påverkar hela periodens antal användare och besök.

Sammanläggningen av de två stadsdelsförvaltningarna Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö genomfördes den 1 juli. De nödvändiga förändringarna i systemen (Barn- och elevregistret BER, Frånvaro/Närvaro/Schema, BER-Agresso) genomfördes enligt tidsplan.

Projektstart för införande av eDok på utbildningsförvaltningen har påbörjats tredje kvartalet. Projektet har fler faser och införandet för central förvaltning samt pilotskolor planeras till första kvartalet 2021, resterande skolor planeras till tredje kvartalet 2021.

Nämndmål:

1.3.2 Alla elever har en trygg och god lärmiljö

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Alla elever känner sig trygga i skolan. Skolan erbjuder en god lärmiljö där bemötande och stöd ger eleverna förutsättningar att fokusera på utbildning och arbetsuppgifter. Det finns tydliga och kända rutiner på skolan för hur man ska hantera olika situationer, exempelvis frånvaro och olika former av kränkningar. Medvetenheten om den fysiska miljöns betydelse för en trygg och kunskapsstödjande arbetsmiljö är hög. Skolan har god samverkan med vårdnadshavare samt socialtjänst, polis och andra relevanta aktörer.

Målet uppfylls delvis. Utfallen från årets elevundersökningar når inte upp till årsmålen, även om flera indikatorer fått ett förbättrat resultat, jämfört med 2019.

Grundskoleundersökningen

Den årliga grundskoleundersökningen inom grundskolan genomfördes i januari-februari 2020 som en totalundersökning i årskurserna 2, 5 och 8 och den besvaras även av vårdnadshavare till elever i förskoleklass och årskurs 2. Elevenkäten har fyra övergripande index på skalan 0–100 som sammanfattar grupper av frågor: *kunskap*, *trygghet och trivsel*, *inflytande* och *övrigt*. I tabellen nedan anges andelen positiva svar (4–5 på den 5-gradiga skalan) år 2020¹².

Ett av utbildningsnämndens mål är att alla elever har en god lärmiljö. I grundskoleundersökningen mäts uppfyllelsen av detta mål med hjälp av indexet trygghet och trivsel. Utifrån grundskoleundersökningen går det att utläsa vissa mönster. Ett mönster är att eleverna i årskurs 2 är mest positiva medan eleverna i årskurs 8 är minst positiva. Det är tydligt att andelen positiva svar är högre i de lägre årskurserna. Generellt sett är skillnaderna små jämfört med föregående års resultat.

Uppfyllelsen av nämndmålet *Alla elever har en trygg och god lärmiljö* mäts i grundskoleundersökningen med ett antal påståenden som läggs ihop till ett index för trygghet och trivsel.

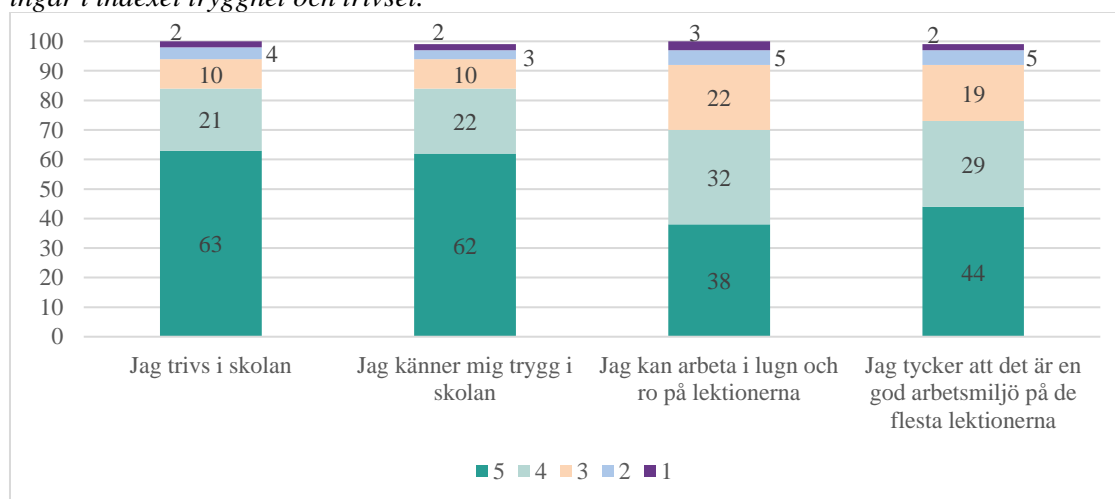
En klar majoritet av eleverna i alla årskurser svarar positivt när det gäller att trivas och känna sig trygga i sin skola. Andelen elever som instämmer i påståendena om att kunna arbeta i lugn och ro och att det är en god arbetsmiljö sjunker i takt med att årskursen ökar. Majoriteten av eleverna i alla årskurser menar att de tar sitt ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö. I samtliga årskurser har andelen elever som upplever sig ha blivit illa behandlade sjunkit sedan föregående mätning.

¹² Indexen är skapade utifrån ett antal påståenden som eleverna besvarar genom att ange hur väl de instämmer på en femgradig skala där 5 innebär att man instämmer helt och 1 att man inte instämmer alls. Det finns också möjlighet att svara "Vet inte". 4 och 5 på skalan räknas som positiva svar.

Årskurs 2

I årskurs 2 finns inga större förändringar sedan 2019 när det gäller elevernas inställning till de påståenden som utgör index för trygghet och trivsel. Andelen som svarar positivt på påståendet *Jag trivs i skolan* har ökat med en procentenhet till 84 procent och motsvarande andel för påståendet *Jag känner mig trygg i skolan* ligger kvar på 84 procent. En högre andel (70 jämfört med 67) svarar positivt på påståendet om att de kan arbeta i lugn och ro under lektionerna¹³. Detta är dock det påstående som lägst andel elever instämmer helt med, endast 38 procent, vilket kan jämföras med 63 respektive 62 för de tidigare påståendena. Även till det nya påståendet om arbetsmiljön på lektionerna är det en betydligt lägre andel elever som instämmer helt än till de första två påståendena.

Diagram 1: *Fördelning av svar från elever i årskurs 2 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet trygghet och trivsel.*

De som inte håller med om påståendet att de kan arbeta i lugn och ro får ange orsakerna till detta. Det är en mindre andel i år (63 procent) än föregående år (70 procent) som anger att orsaken till att de inte kan arbeta i lugn och ro är att de störs av andra i deras grupp/klass och det är också en lägre andel i år som anger att de har svårt att hitta en plats där de kan arbeta i lugn och ro. Ungefär en tredjedel menar att de har svårt att koncentrera sig även då det är lugnt i klassen.

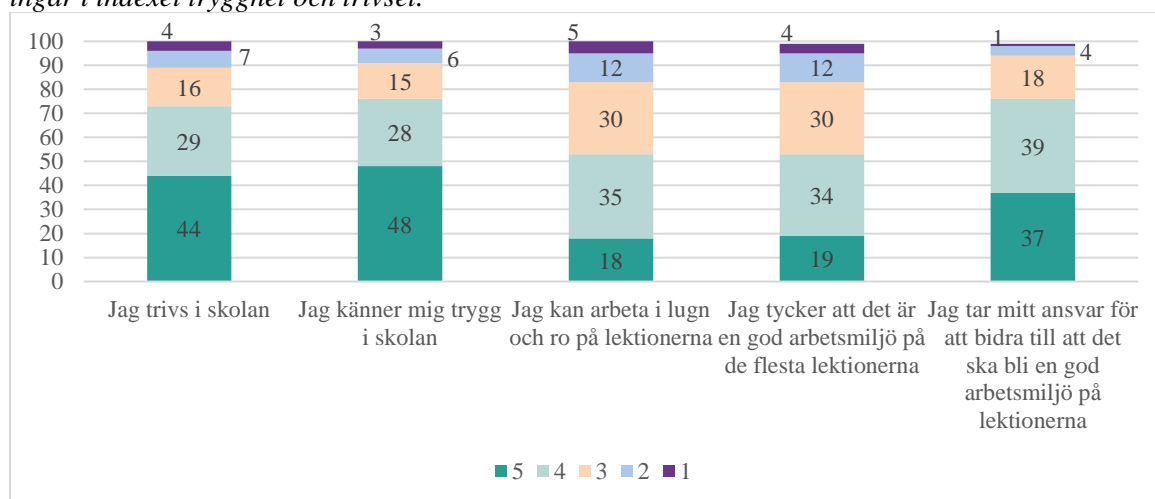
I årskurs 2 är det små skillnader mellan könen när det gäller hur de besvarar påståendena som ligger bakom trygghets- och trivselindexet. Flickorna är dock något mer benägna att instämma.

¹³ Påståendet lyder: *Jag kan arbeta i lugn och ro under lektionerna. (Det vill säga, jag upplever att jag kan göra mina uppgifter, både ensam och i grupp.)*

Årskurs 5

Eleverna som går i årskurs 5 år 2020 svarar i något lägre grad positivt på de påståenden som ingår i trygghets- och trivselindexet än eleverna som gick i årskurs 5 året innan. I diagram 2 nedan redovisas hur eleverna har svarat. Jämför man med årskurs 2 så är det en klart mindre andel i årskurs 5 som svarar att de instämmer helt och en större andel som svarar alternativ 3, det vill säga varken instämmer eller inte. Precis som i årskurs 2 är man mer benägen att instämma helt i de två första påståendena, om trivsel och trygghet, än i de två nästa om lugn och ro samt god arbetsmiljö, som visar ett mycket likartat svarsmönster. Nästan en tredjedel av eleverna anger en 3:a på den femgradiga svarsskalan på dessa påståenden. En hög andel, 76 procent, svarar positivt på påståendet om det egna ansvarstagandet för arbetsmiljön.

Diagram 2: Fördelning av svar från elever i årskurs 5 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet trygghet och trivsel.

När det gäller orsaker som anges till att inte kunna arbeta i lugn och ro är det samma mönster här som i årskurs 2. Vanligast (72 procent anger detta) är att bli störd av andra elever i klassen/gruppen. Det är en ökning med fem procentenheter sedan 2019.

Det är relativt stora skillnader mellan pojkars och flickors svar när det gäller påståendena om att trivas och att känna sig trygg. Pojkarna svarar i högre grad positivt på påståendet om att trivas än flickorna (77 procent jämfört med 70 procent) och att de känner sig trygga i skolan (80 jämfört med 72 procent).

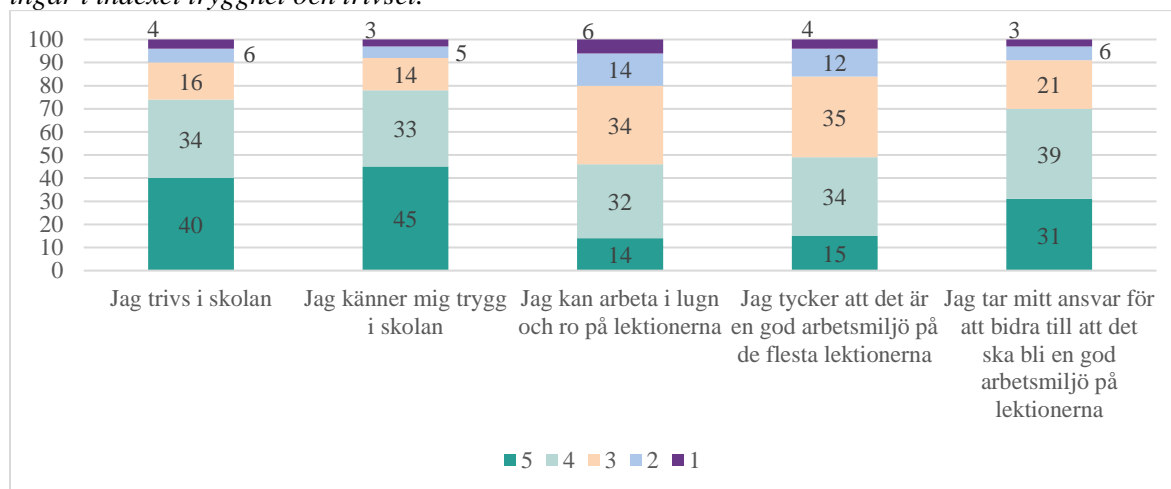
Årskurs 8

Mönstret för årskurs 8 liknar i hög grad mönstret för årskurs 5, vilket kan ses i diagram 3 nedan. När det gäller de två första påståendena som handlar om att trivas och känna sig trygg i skolan är det en majoritet av eleverna som svarar positivt. Jämfört med året innan har det dessutom skett en ökning med tre procentenheter för båda påståendena. Även när det gäller påståendet om att arbeta i lugn och ro har det skett en ökning sedan förra året (med två procentenheter). Det är dock fortfarande mindre än hälften (46 procent) som svarar positivt på

detta påstående, och endast 14 procent av eleverna som instämmer helt, men ungefär en tredjedel av eleverna anger en 3:a på den femgradiga svarsskalan.

Svaren för det nya påståendet om arbetsmiljö liknar i mycket hög grad svaren för påståendet om att arbeta i lugn och ro, precis som i årskurs 5. När det gäller det andra påståendet som är nytt för i år, om det egna ansvaret för arbetsmiljön är det en majoritet av eleverna som svarar positivt, dock något lägre än bland eleverna i årskurs 5.

Diagram 3: *Fördelning av svar från elever i årskurs 8 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet trygghet och trivsel.*

Den vanligaste orsaken till att inte kunna arbeta i lugn och ro är, precis som i övriga årskurser, att man blir störd av andra elever i klassen/gruppen. Värt att notera är att det skett en ökning med 8 procentenheter vad gäller andelen elever som menar att de har svårt att koncentrera sig även när det är lugnt i klassen. Det innebär att 42 procent av de svarande eleverna¹⁴ nu anger det.

Pojkarna i årskurs 8 är mer benägna att instämma i de påståenden som ingår i trygghets- och trivselseindexet än flickorna, med undantag för påståendet *Jag tar mitt ansvar för att bidra till att det ska bli en god arbetsmiljö på lektionerna*.

Grundsärskoleundersökningen

Grundsärskoleundersökningen är en totalundersökning som besvarades av grundsärskolans elever i årskurserna 7–9 samt av vårdnadshavare till elever i grundsärskolans årskurs 1–6. Undersökningen som genomfördes under våren behandlar fyra områden: *kunskap, inflytande, trygghet och trivsel* samt *övrigt*.

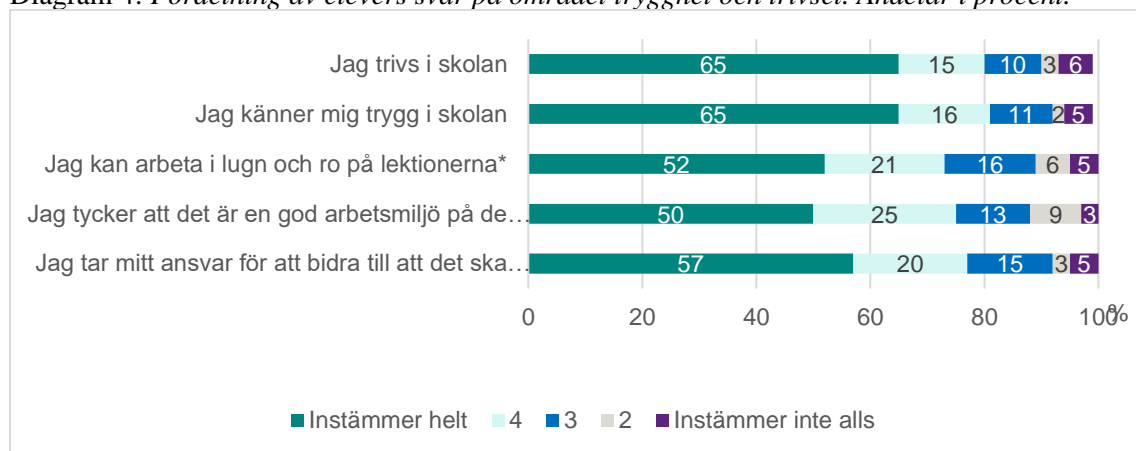
¹⁴ De elever som svarar på denna fråga är de som svarat 1, 2 eller 3 (dvs de som inte instämmer) på påståendet *Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna*.

Grundsärskoleundersökningen har en lägre svarsfrekvens än motsvarande undersökning i grundskolan. Svarsfrekvensen för elever i årskurs 7–9 är 59 procent, vilket motsvaras av 129 elever. Denna procentandel kan jämföras med svarsfrekvensen för elever i grundskolans årskurs 8, vilken är 83 procent. Av vårdnadshavarna till elever i grundsärskolans årskurs 1–6 har 42 procent, eller 230 vårdnadshavare, svarat på undersökningen. Detta kan jämföras med andelen vårdnadshavare till elever i grundskolans årskurs två, där svarsfrekvensen är 52 procent. Den låga svarsfrekvensen, framförallt när det gäller vårdnadshavarna, bör hållas i åtanke vid tolkning av resultaten.

En klar majoritet av eleverna är nöjda med sin skola och kan rekommendera den till kompisar. De allra flesta elever instämmer också i att de trivs i sin skola och att de känner sig trygga där. På området *trygghet och trivsel* är det de påståenden som handlar om att kunna arbeta i lugn och ro som får lägst andel instämmande svar.

Vårdnadshavarna är generellt sett något mindre benägna att svara instämmande än eleverna. Överlag är det dock en majoritet även av vårdnadshavarna som instämmer i samtliga påståenden. För vårdnadshavarnas del har området *trygghet och trivsel* högst indexvärde (77).

Diagram 4: *Fördelning av elevers svar på området trygghet och trivsel. Andelar i procent.*

I diagram 4 visas hur elevsvaren fördelar sig över skalan på vart och ett av påståendena. Störst andel instämmande elevsvar har påståendet *Jag känner mig trygg i skolan* som 81 procent av eleverna instämmer med. Det är en ökning med två procentenheter sedan 2019. Detta påstående följs av påståendet *Jag trivs i skolan* som i princip har samma svarsfördelning och där 80 procent av eleverna svarar instämmande. Ungefär en tiondel av eleverna svarar neutralt på påståendena och ungefär en tiondel indikerar att de inte trivs eller känner sig trygga.

Lägst andel instämmande svar, 73 procent, får påståendet *Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna*. Det är två procentenheter lägre än året innan. Det närliggande påståendet som är nytt för i år, *Jag tycker att det är en god arbetsmiljö på de flesta lektionerna*, har ett liknande svarsmönster. Här svarar 75 procent av eleverna instämmande.

Vårdnadshavare

Vårdnadshavarna svarar i hög grad instämmande när det gäller att deras barn trivs och känner sig trygga i skolan, 83 respektive 80 procent instämmer i dessa påståenden. Hela 15 procent av vårdnadshavarna svarar *vet ej* när det gäller påståendet att deras barn kan arbeta i lugn och ro på lektionerna och av dem som besvarar påståendet är det 64 procent som instämmer, vilket innebär att 36 procent inte instämmer i att deras barn kan arbeta i lugn och ro.

Gymnasieskolans brukarundersökning

Brukarundersökning för nationella program

Brukarundersökningen omfattar gymnasieskolans nationella program årskurs 2. Elever som går introduktionsprogram räknas inte in i det totala resultatet utan de erhåller egna redovisningar till stöd för lokalt utvecklingsarbete. Elever inom språkintröduktion har egen enkät med egen resultatredovisning. Elever inom programinriktat val som är integrerade på nationella program redovisas på dessa program. Redovisningarna och analyserna nedan gäller svaren från *alla* elever, oavsett hemkommun, i stadens skolor. Svarsfrekvensen uppgick till 82 procent av samtliga elever i årskurs 2, en förbättring jämfört med i fjol då 79 procent av eleverna besvarade enkäten. Enkäten besvarades innan gymnasieskolornas övergång till distansundervisning.

Tabell 29: *Resultatutveckling – förändring jämfört med föregående år totalt*

Positiv riktning	Oförändrad riktning	Negativ riktning
23	0	1

För stadens gymnasieskolor var resultatet av årets brukarenkät mycket positiv. På nästan samtliga frågor förbättrades de positiva svarsandelarna. En fråga försämrades marginellt medan de övriga förbättrades. I resultatet återfinns flera frågor som uppvisar relativt stora positiva ändringar resultatmässigt. Normalt brukar resultaten visa på små förändringar mellan åren om 1 till 3 procentenheter men detta år är det 5 påståenden som ökar med 4 procentenheter eller mer. Exempelvis *Det är en positiv stämning på min skola* ökade med 7 procentenheter och uppgick i år till 72 procent positiva svar. Även bland frågor som berör elevernas inflytande och delaktighet syns den positiva utvecklingen. På frågan *Eleverna får vara med och påverka hur de arbetar på lektionerna* ökade till 34 procent positiva svar, visserligen förändring från en låg nivå men en ökning med 5 procentenheter.

Även om årets resultat överlag är mycket positivt innebär resultatet framförallt en återhämtning från de försämrade resultaten i undersökningen från 2019.

I årets undersökning angav 86 procent av eleverna att de inte har blivit illa behandlade (kränkta/trakasserade) medan 6 procent har angivit ett *vet-ej*-svar alternativt *vill ej uppge*. Kvar är 8 procent som svarar att de har upplevt kränkningar. I de fall kränkningar har upplevts är en majoritet av svaren, 57 procent, att det har skett någon enstaka gång per termin. I ett övergripande perspektiv angav i år 89 procent av eleverna att de känner sig trygga på skolan vilket är en förbättring med 3 procentenheter jämfört med i fjol.

Fyra av fem indikatorer kopplade till brukarenkäten utvecklades positivt mellan 2019 och 2020. Totalt sett uppnåddes dock inga årsmål även om resultatet för trygghet nästan nådde sitt mål.

 Tabell 30: *Andel positiva svar, totalt*

Påståenden - Andelen positiva svar (%)	2018	2019	2020	Årsmål
<i>Trygghet och arbetsro</i>				
Jag känner mig trygg på min skola	86	86	89	90
Det är arbetsro på mina lektioner	53	51	53	62
<i>Undervisning och lärande</i>				
Mina lärare har informerat mig om vad som krävs för att uppnå de olika betygen	54	52	51	65
Mina lärare informerar mig under kursens gång om hur jag ligger till	47	44	46	60
<i>Inflytande</i>				
Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna	34	29	34	50
<i>Rekommendationer</i>				
Jag kan rekommendera mitt gymnasieprogram till andra elever	71	72	75	--
Jag kan rekommendera min skola till andra elever	63	65	69	--

 Tabell 31: *Könsskillnader i resultat*

Påståenden - Andelen positiva svar	Pojkar	Flickor
<i>Trygghet och arbetsro</i>		
Jag känner mig trygg på min skola	89	89
Det är arbetsro på mina lektioner	55	53
<i>Undervisning och lärande</i>		
Mina lärare har informerat mig om vad som krävs för att uppnå de olika betygen	56	47
Mina lärare informerar mig under kursens gång om hur jag ligger till	52	41
<i>Inflytande</i>		
Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna.	37	31
<i>Rekommendationer</i>		
Jag kan rekommendera mitt gymnasieprogram till andra elever	72	77
Jag kan rekommendera min skola till andra elever	68	70

På i stort sett samtliga frågor i brukarundersökningen är pojkar mer positiva än flickor. Undantag är frågor som fångar upp programmets och skolornas attraktivitet, här är flickorna mer positiva. I frågor som berör formativ bedömning och är elevinflytande är det relativt stora skillnader i genus. På några av dessa frågor har också skillnaderna i genus ökat jämfört med föregående år. På frågan om upplevd trygghet var 89 procent av både flickor och pojkar positiva.

Sett till det totala resultatet bidrar både pojkar och flickor till årets positiva utveckling och båda könen ökar sina positiva svarsandelar på cirka 10 av brukarenkätens frågor.

Utveckling - skolorna

 Tabell 32: *Skolornas utveckling mellan år 2019 och 2020*

Förbättrat	Oförändrat	Försämrat	Inte jämförbara
13	0	7	3

Jämfört med föregående år uppvisar 13 skolor ett förbättrat resultat. Några av skolorna går inte att jämföra med 2019 då de inte ingick i undersökningen eller saknade inlämnade svar. 7 skolor har ett försämrat resultat. I båda grupperna återfinns skolor med såväl hög som låg måluppfyllelse eller attraktivitet. Det är unika tendenser per skola som bidrar till dessa förändringar. Vid årets analys fanns det inledningsvis en tanke om att en strukturell förändring av skolor låg bakom det förbättrade resultatet. I årets enkät medverkar en ny skola, några skolor har ökat sitt antal elever och några skolor har lagts ner. Som redovisas ovan är det dock flertalet skolor som bidrar till positiv utveckling och resultatet kan inte enbart hänföras till den strukturella förändringen.

Erfarenheter från tidigare brukarenkäter säger att det samlade resultat för en skola är ett komplext sammansatt underlag. Stora resultatskillnader kan uppvisas inom en skola och beroende på till exempel förändringar i program- och klassammansättningar kan resultaten variera mellan olika läsår. Brukarundersökningens främsta syfte är att stödja lokalt utvecklingsarbete och resultaten kommer att följas upp i kommande resultatdialoger.

Frånvaro - gymnasieskola

 Tabell 33: *Frånvaro*

Läsår	Ej anmäld frånvaro	Total frånvaro	Registreringsgrad
2018/2019	4	13	82
2019/2020	4	11	86

För läsåret 2019/2020 uppgick den totala frånvaron till 11 procent vilket var en minskning med två procentenheter jämfört med föregående läsår. Att frånvaron sjönk var i linje med förväntningarna. I samband med att gymnasieskolorna gick över till distansundervisning fanns inledningsvis farhågor att frånvaron skulle öka. Tidigt sattes insatser in som följde upp elevernas frånvaroutveckling med syfte att stärka styrningen om behovet skulle uppstå. Uppföljning visade att elevernas frånvaro sjönk och att skolornas registreringsgrad ökade vilket avviker från tidigare år då frånvaron ökat när registreringsgraden ökat. Utfallen kommer att analyseras vidare för att se om nya digitala undervisningsmetoder kan minska elevernas frånvaro på sikt, även under mer normala förhållanden.

På skolnivå uppvisas en skillnad mellan 7 och 20 procent mellan den skolan som hade högst frånvaro jämfört med den som hade lägst. Det finns ett socioekonomiskt mönster mellan höga och låga frånvarotal. Skolor med elever som har stödbehov och obehöriga elever tenderar att ha en högre frånvaro totalt sett. Detta bidrar till en lägre måluppfyllelse.

Årlig rapport om trygghet och studiero

En klar majoritet av eleverna i alla årskurser svarar positivt när det gäller att trivas och känna sig trygga i sin skola. Andelen elever som instämmer i påståendena om att kunna arbeta i lugn och ro och att det är en god arbetsmiljö sjunker i takt med att årskursen ökar. Grundskoleundersökningens resultat är ett viktigt underlag för fortsatt arbete för att öka trygghet och studiero på varje skola.

Förvaltningen har under året påbörjat arbetet med att ta fram en första årlig rapport om trygghet och studiero i stadens skolor, som redovisas under hösten. Rapporten ska bidra till att stärka stadens arbete på området genom att beskriva nuläget i stadens skolor avseende trygghet och studiero, kartlägga och beskriva utbildningsförvaltningens arbete på området samt ge en översiktlig och sammanfattande bild av arbetet vid stadens skolor. Under våren har en kartläggning av området påbörjats och intervjuer har genomförts. Vidare planeras en enkät till stadens skolor i syfte att kartlägga pågående arbete och eventuellt behov av stöd.

Arbete för att nå målen

Arbetet med barns rättigheter

Barnkonventionen trädde i kraft som lag i Sverige den 1 januari 2020. Syftet med lagen är att den ska bidra till att synliggöra barns rättigheter i all offentlig verksamhet. Lagen innebär att barns rättigheter ska beaktas av domstolar och myndigheter i mål och ärenden som rör barn.

Vissa artiklar i barnkonventionen finns redan idag i svensk lagstiftning, se exempelvis principen om barnets bästa som är reglerad i 1 kap. 10 § skollagen (2010:800). Skillnaden med den nya lagen är att barnkonventionens artiklar får betydelse även när bestämmelser om barns rättigheter inte uttryckligen finns i annan lagstiftning. Den nya lagens bestämmelser kan numera tillämpas direkt av domstolar och myndigheter. Sedan barnrättslagens ikraftträdande har ännu ingen praxis bildats på skolans område.

Hur väl skollagen, svensk lagstiftning och praxis i övrigt, i dagsläget överensstämmer med barnkonventionen utreds för närvarande på statlig nivå i den så kallade Barnkonventionsutredningen. Utredaren ska redovisa sitt arbete senast den 15 november 2020.

Centralt för barnkonventionen och den nya lagen är att barn ska ses som egna rättighetsbärare. Detta innebär att barn, i samma utsträckning som vuxna, har rätt att göra sin åsikt hörd, få sin åsikt beaktad och få barnets bästa prövat i alla beslut som rör barn. Barnets åsikt ska tillmätas betydelse utifrån barnets ålder och mognad.

Att barnets bästa ska beaktas ställer krav på ett rättssäkert förfarande och viss dokumentation. Beslutsprocessen ska innehålla en utvärdering av eventuella positiva eller negativa konsekvenser för barnet. Dessutom måste beslutsmotiveringen visa att uttrycklig hänsyn har tagits till barnets bästa. Det betyder att beslutet innehåller en förklaring om hur man har tagit hänsyn till barnets bästa i beslutet, det vill säga vad som har ansetts vara för barnets bästa, vilka

kriterier detta grundas på, samt hur barnets intressen har vägts mot andra hänsynstaganden. Detta gäller beslut som direkt påverkar barnet.

I skolans verksamhet rör nästan alla beslut direkt eller indirekt barn. För rektor är det centralt att höra barn vid exempelvis beslut om särskilt stöd eller i frågor där elever utsatts för kränkande behandling. I förvaltningens arbete med att följa upp kränkande behandling ser förvaltningen att stadens skolor hör eleverna i de utredningar om kränkande behandling som görs. Beträffande en elevs behov av stöd och elevens stödinsatser i skolan ser förvaltningen i dagsläget över internt stödmaterial på området i syfte att ytterligare påvisa vikten av att inhämta elevers åsikter och pröva barnets bästa. Beslut om disciplinära åtgärder är exempel på andra beslut rörande enskilda elever där barnrättslagens bestämmelser blir särskilt betydelsefulla.

Vissa utbildningsinsatser om barnrättslagen blev inställda under våren och förvaltningen kommer istället att genomföra en del av dessa i mer anpassade former till hösten. Därmed kommer förvaltningen i större utsträckning att kunna upplysa om barnrättslagen, rutiner avseende kränkande behandling samt om skolpersonals befogenheter vid elevers ordningsstörande uppträdande. Förvaltningens översyn av befintligt stödmaterial är fortsatt pågående.

Förvaltningen gör sedan flera år barnkonsekvensanalyser i ett stort antal ärenden till utbildningsnämnden. Ett konkret exempel är arbetet med tjänsteutlåtanden i lokalärenden. Där har förvaltningen tagit fram en tydlig process för barnkonsekvensanalyser som en del av det löpande arbetet genom byggprojektets samtliga skeden. Dialog pågår med SISAB för att utveckla arbetet ytterligare. Ett annat exempel på hur barn och unga involveras i dialog är den utredning om tilläggsbelopp och verksamhetsstöd som genomförts under våren, där förvaltningen inhämtade synpunkter från elevföreträdare som en del av ärendets beredning.

Våldsprevention

Förvaltningen har fortsatt att erbjuda implementeringsstöd till skolor som arbetar med våldspreventionsprogrammen *Mentorer i våldsprevention (MVP)* och *Agera tillsammans*. Förvaltningen har i samverkan med ett par stadsdelsförvaltningar planerat för totalt åtta olika kunskapshalvdagar och grundutbildningar, som ska genomföras under augusti och september.

Under våren har förvaltningen genomfört fokusgrupper med elever och personal för att följa upp arbetet med *MVP* och *Agera tillsammans*. Totalt genomfördes fyra fokusgrupper med elever och tre fokusgrupper/intervjuer med medarbetare. Materialet ska sammanställas under hösten och vara ett stöd i det fortsatta arbetet med hur skolor och stadsdelsförvaltningar ska arbeta med våldsprevention på stadens skolor.

Kränkande behandling

Grundskolorna har under 2020 fram till den 30 juni skickat in totalt 3 966 anmälningar om kränkande behandling till huvudmannen. Detta antal kan jämföras med samma tid 2019 då det kom in 3 812 anmälningar. I förhållande till tidigare år är det en liten ökning, men utan

pandemin hade ökningen sannolikt varit större. Det är viktigt att poängtera att fler anmälningar oftast beror på bättre rutiner hos skolorna och inte att kränkningarna har ökat. Andelen anmälningar som förvaltningen följer upp (upprepade kränkningar, kränkningar från personal och kränkningar av sexuell karaktär) ligger fortsättningsvis stadigt på cirka 20 procent.

En granskning har genomförts av grundskolornas planer mot kränkande behandling. Granskningen har genomförts för andra året i rad och sammantaget har kvaliteten på skolornas planer höjts från föregående år. Respektive skola har givits individuell återkoppling på sin plan.

En mall för plan mot kränkande behandling håller på att tas fram för skolorna att använda inför läsåret 2020/2021. Syftet är att hjälpa skolorna att strukturera sitt systematiska kvalitetsarbete mot kränkande behandling samt minska skolornas administration.

Under våren har huvudmannen tagit emot nio anmälningar om kränkande behandling från stadens gymnasieskolor. Ett ärende har följts upp enligt stadens rutiner då det gällde en kränkning av sexuell karaktär. Tre ärendetyper om kränkande behandling följs alltid upp och skolan ska redovisa hur de har arbetat. Det gäller kränkningar mellan personal - elev eller annan vuxen - elev, till exempel under arbetsplatsförlagt lärande, upprepade kränkningar mot en elev och kränkningar av sexuell karaktär.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Under maj månad genomförde förvaltningen åter en riktad kampanj till skolorna inför sommarlovet för att uppmärksamma arbetet mot tvångsäktenskap och rätten för alla elever att forma sitt eget liv. Kampanjen samordnades liksom tidigare med Origo, Stockholms läns resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck, och socialförvaltningen.

Under våren har ett stödmaterial blivit klart som riktar sig till skolpersonal och belyser hur man kan lyfta frågor som rör våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Under hösten ska förvaltningen säkerställa att stödmaterialen finns tillgängligt på de interna plattformarna.

Planering pågår för att kunna genomföra en kompetenshöjande utbildning i november gällande hedersrelaterat våld och förtryck och våld i nära relationer riktad till personal på grund- och gymnasiesärskolan. Utbildningen kommer att fokusera kring barn och unga som har intellektuell funktionsnedsättning och lever i en hederskontext. Den ska handla om rätten till skolgång och få delta i aktiviteter. Utbildningen syftar också till att öka kunskaperna kring det bildstödsmaterial som finns framtaget för att stödja samtal kring hedersrelaterat våld och förtryck och våld med elever med intellektuell funktionsnedsättning. En viktig del i utbildningen är att också säkerställa att personal känner sig väl förtrogen med rutiner vid oro för elev och med det stöd som pedagog och skolpersonal kan få i frågor gällande våld i nära

relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Under hösten planeras för ytterligare en utbildning kring orosanmälningar, som under våren flyttades fram på grund av pandemin.

HBTQ och normkritik

Under våren har 38 grundskolor och 3 gymnasieskolor blivit beviljade medel för att utveckla det normkritiska värdegrundsarbetet. Skolorna ska använda medlen till bland annat kompetensutveckling, föreläsningar för elever och medarbetare samt för att köpa in material och litteratur. Syftet med stödet är att utveckla arbetet med bland annat normkritik, värdegrund, HBTQ-kompetens, våldsprevention och sex- och samlevnad på stadens kommunala skolor.

Nämndmål:

1.3.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

■ Uppfylls inte

Förväntat resultat

Med ökad ålder ökar elevers delaktighet i planering och uppföljning. Eleverna får genom detta en god kännedom om sin prestationsförmåga i förhållande till målen, vilket leder till att eleverna utvecklar en positiv attityd till lärande och ser sin egen ansträngning som betydelsefull. Arbetet för att eleverna ska förstå progressionen i lärandet synliggörs i lärandemiljön genom exempelvis kontinuerlig feedback från lärarna och andra bedömningsunderlag.

Målet uppfylls inte alls. Utfallet på indikatorerna når inte upp till årsmålen, även om de flesta fått ett förbättrat resultat jämfört med 2019.

Grundskoleundersökningen

Ett av utbildningsnämndens mål är att alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar. I grundskoleundersökningen mäts uppfyllelsen av detta mål med hjälp av indexet *kunskap* och indexet *inflytande*.

Kunskap

Indexet kunskap består av tre påståenden för årskurs 2: *Jag får hjälp av mina lärare när jag behöver det*, *Jag tycker att mina lärare är bra på att undervisa* och, nytt för i år *Jag tycker att mina lärare är bra på att motivera mig till att lära*. I årskurs 5 och 8 ingår också påståendena *Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven* och *Jag upplever att mina lärare förväntar sig att jag ska nå målen/kunskapskraven* som fanns även tidigare.

Andelen elever i årskurs 2 som svarar positivt på dessa påståenden är hög och har inte förändrats i någon hög grad sedan föregående år.

I årskurs 5 är det en betydligt lägre andel elever som svarar 5 (instämmer helt) på de påståenden som ingår i kunskapsindexet än i årskurs 2. Jämfört med året innan är det en lägre andel elever som svarar positivt (4 eller 5) på tre av fyra påståenden som fanns med även förra året. Det gäller påståendena *Jag tycker att mina lärare är bra på att undervisa* (78 procent 2020 jämfört med 84 procent 2019), *Jag får hjälp av sin lärare när jag behöver det* (72 procent

2020 jämfört med 75 procent 2019) och *Jag upplever att mina lärare förväntar sig att jag ska nå målen/kunskapskraven* (80 procent 2020 jämfört med 84 procent 2019) Det är dock en något större andel i år som instämmer i påståendet *Jag vet vad jag behöver kunna för att nå kunskapskraven* (68 procent 2020 jämfört med 66 procent 2019).

I årskurs 8 är andelen elever som svarar att de *instämmer* lägre än i de tidigare årskurserna. På flera av de påståenden som index består av är det dock en större andel som svarar positivt i år än föregående år. Detta gäller *Jag får hjälp av min lärare när jag behöver det* (62 jämfört med 58 procent), *Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven* (47 jämfört med 43 procent) och *Jag tycker att mina lärare är bra på att undervisa* (54 jämfört med 50 procent). Andelen elever som upplever att deras lärare förväntar sig att de ska nå målen har sjunkit med en procentenhet, till 70.

I årskurs 2 är flickor mer benägna än pojkar att instämma i de påståenden som ingår i kunskapsindex. I årskurs 5 och 8 är det tvärtom pojkar som är genomgående mer benägna att instämma i påståendena än flickor. Skillnaderna mellan könen är störst i årskurs 8.

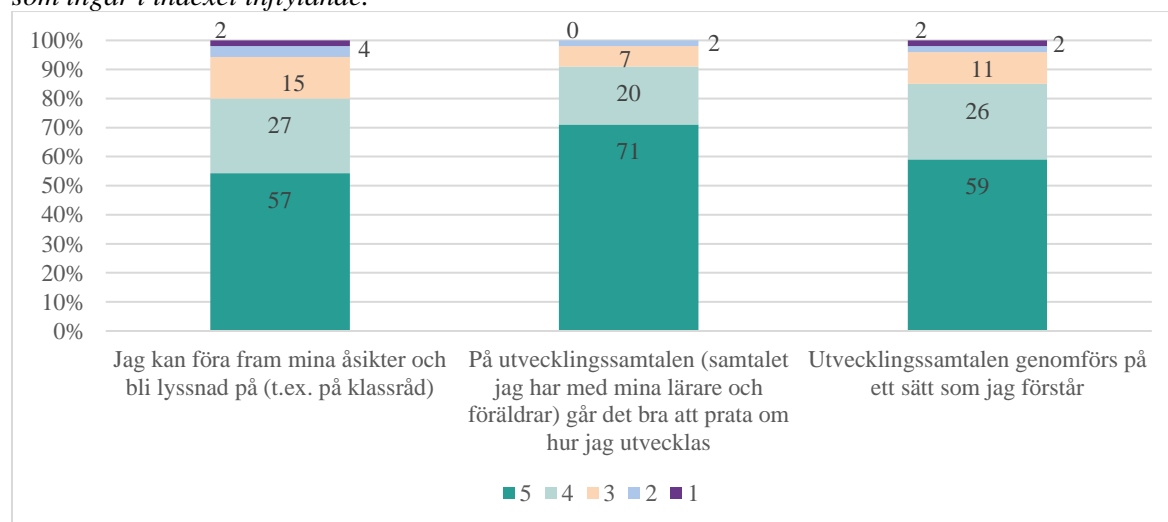
Inflytande

Indexet *inflytande* skapas för årskurs 2 av tre påståenden och för årskurs 5 och 8 av fyra påståenden.

Årskurs 2

Majoriteten av eleverna i årskurs 2 instämmer med påståendena, men det finns tydliga skillnader mellan påståendena. Störst andel elever som svarar positivt (91 procent) har påståendet *På utvecklingssamtalet går det bra att prata om hur jag utvecklas*. Även det andra påståendet som berör utvecklingssamtalen, *Utvecklingssamtalen genomförs på ett sätt som jag förstår*, får en hög andel positiva svar (85 procent).

Diagram 1: Fördelning av svar från elever i årskurs 2 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet *inflytande*.

Skillnaderna sedan föregående år är små. Det är en procentenhet högre än föregående år som svarar positivt för det första och en procentenhet lägre för det andra påståendet. Det tredje påståendet, *Jag kan föra fram min åsikt och blir lyssnad på (t.ex. på klassråd)*, är nytt för i år. Även om det är en något lägre andel elever som svarar positivt på detta så är det en klar majoritet (78 procent) som gör det.

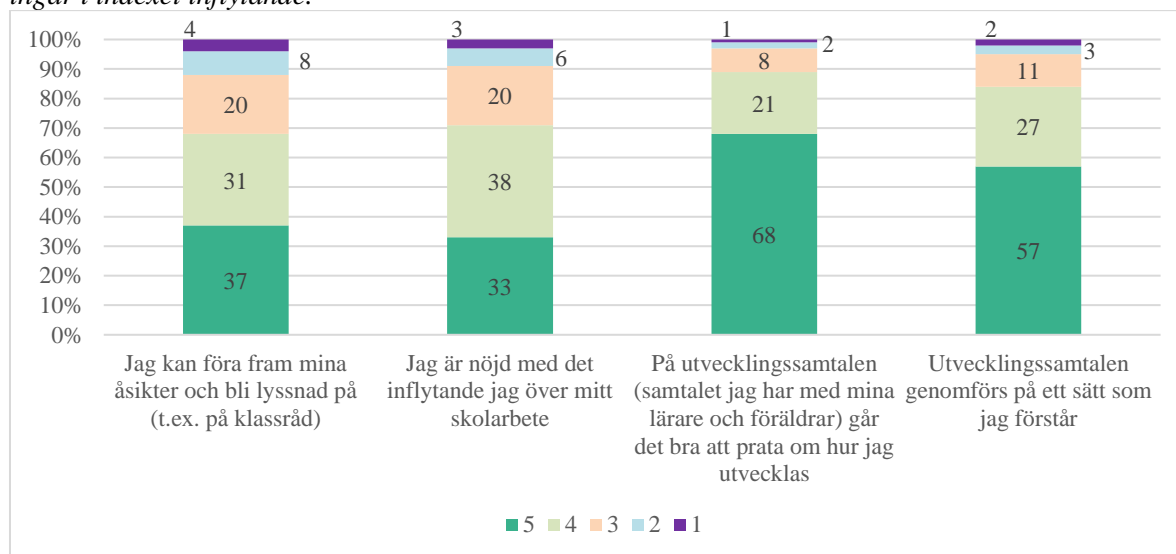
Flickor är mer benägna att instämma i påståendena än pojkar.

Årskurs 5

Även för årskurs 5 är skillnaderna mellan andelen positiva svar i år och förra året små. Det handlar om en procentenhets minskning för påståendena gällande utvecklingssamtalen. Påståendet *Jag är nöjd med det inflytande jag har över skolarbetet* har 71 procent positiva svar i år jämfört med 73 procent 2019.

Precis som tidigare år är det stor skillnad i hur svaren fördelar sig över skalan mellan de fyra påståendena, där det är en avsevärt större andel som svarar att de instämmer helt, det vill säga en 5:a, på de två påståendena om utvecklingssamtalet än på påståendena om att ha möjlighet att föra fram sin åsikt och ha inflytande över skolarbetet. Detta illustreras i diagram 2 nedan. Antal bokade timmar i skolidrottslokaler har minskat kraftigt, sannolikt beroende på pandemin, då rekommendationerna under våren var att avstå från inomhusaktiviteter. Prognosen för beläggning under hösten är att de lägre nivåerna fortsätter.

Diagram 2: Fördelning av svar från elever i årskurs 5 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet inflytande.

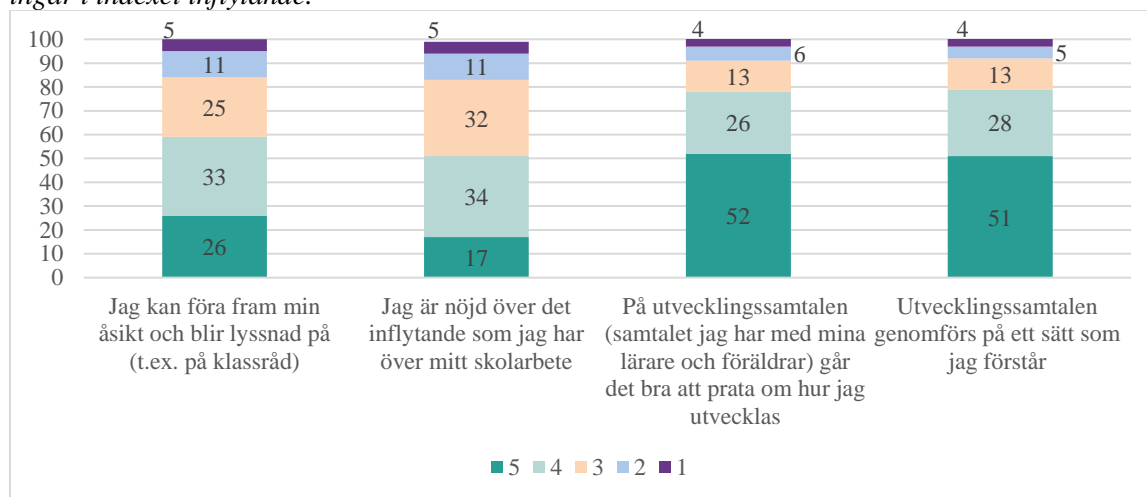
Skillnaderna mellan könen är små, men det är en något större andel flickor som instämmer i påståendena om utvecklingssamtalet, medan det är en större andel pojkar som instämmer med påståendena om att ha möjlighet att föra fram sin åsikt och ha inflytande över skolarbetet.

Årskurs 8

Svarsmönstret för indexet över inflytande för årskurs 8 liknar mönstret för årskurs 5, med den skillnaden att eleverna i årskurs 8 är positiva i lägre grad. För samtliga påståenden som ingick i detta index även föregående år finns dock en positiv förändring i hur stor andel elever som svarar positivt.

Liksom i årskurs 5 är det en större andel som instämmer med påståendena om utvecklingssamtalet än påståendena om att ha möjlighet att föra fram sin åsikt och ha inflytande över skolarbetet.

Diagram 3: *Fördelning av svar från elever i årskurs 8 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet inflytande.*

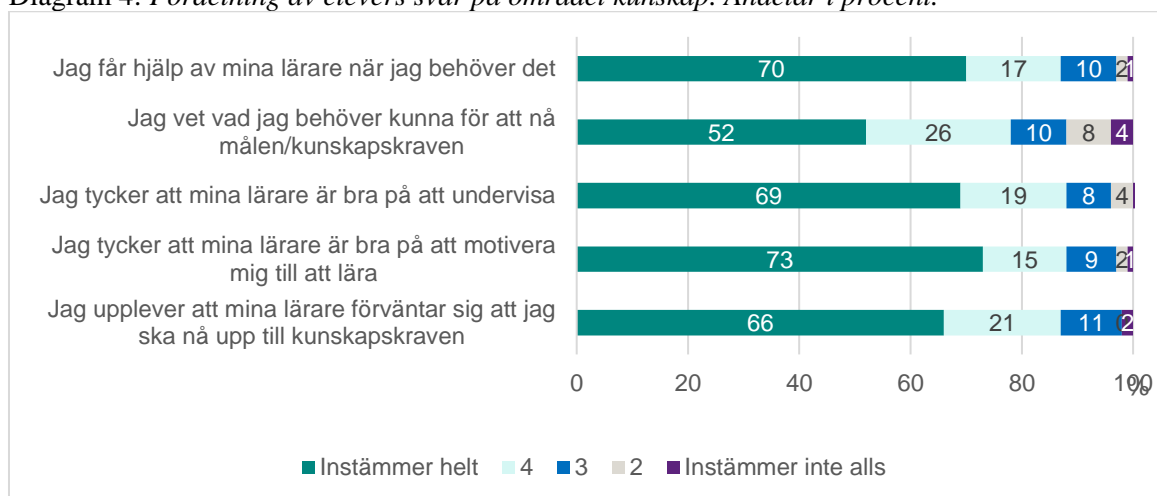
Pojkar är genomgående mer benägna än flickor att instämma i påståendena i detta index.

Grundsärskoleundersökningen

Grundskoleundersökningen utgörs av påståenden inom fyra områden. För elevernas del i årskurs 7-9 har området *kunskap* högst indexvärde (85), följt av *inflytande* och *trygghet och trivsel* (båda 80) och slutligen *övrigt* (79).

På de fem påståenden som utgör området *kunskap* har majoriteten av eleverna svarat att de instämmer helt på samtliga. Indexvärdet¹⁵ för området är 85. I diagram 4 nedan framgår hur svaren fördelar sig över skalan för de olika påståendena.

¹⁵ Genomsnittlig andel instämmande svar (fyror och femmor) för samtliga påståenden som ingår i området.

Diagram 4: *Fördelning av elevers svar på området kunskap. Andelar i procent.*

Skillnaderna från föregående år är små. Den största förändringen gäller påståendet *Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven*. Där har andelen som svarar instämmande ökat från 61 procent år 2018 till 78 procent 2020. Fortfarande är det dock 12 procent som inte instämmer i att de vet vad de ska kunna för att nå målen år 2020.

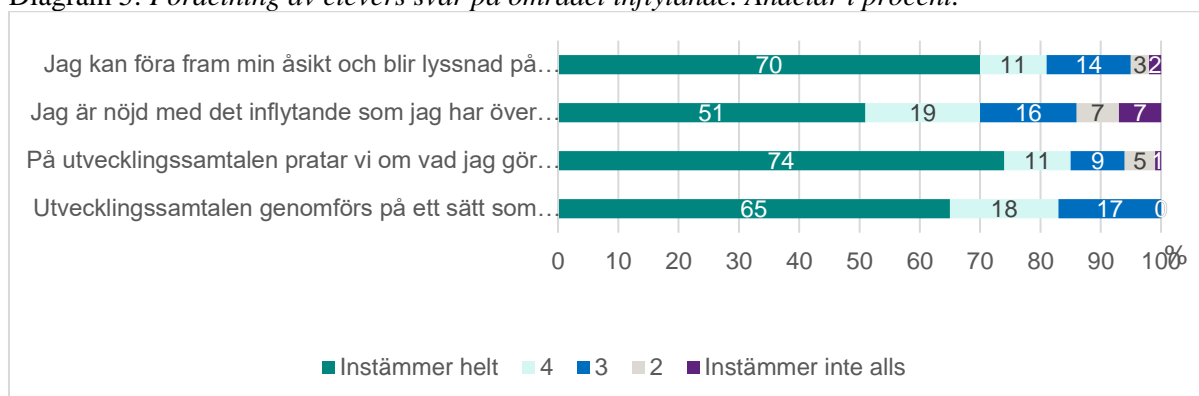
Flera av påståendena inom detta område är svåra för eleverna att ta ställning till. 11 procent av eleverna svarar *vet inte* på påståendet *Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven*, vilket dock är en förbättring mot året innan då hela 19 procent svarade *vet inte*. 13 procent svarar *vet inte* på påståendet *Jag upplever att mina lärare förväntar sig att jag ska nå målen/kunskapskraven*, vilket är en procentenhet lägre än året innan.

Pojkar svarar instämmande i högre grad än flickorna på fyra av de fem påståenden som utgör området *kunskap*. Lika stor andel flickor som pojkar, 87 procent, instämmer i påståendet *Jag tycker att mina lärare är bra på att undervisa*.

Vårdnadshavarna tar ställning till två påståenden på området *kunskap*. 75 procent instämmer i påståendet *Mitt barn får hjälp av sina lärare när hen behöver det* och 77 procent instämmer i påståendet *Lärarna är bra på att motivera mina barn till att lära*.

Området *inflytande* består av fyra påståenden. Även här gäller att en majoritet av eleverna svarar att de instämmer helt på alla påståenden. På området *inflytande* får det övergripande påståendet *Jag är nöjd med det inflytande som jag har över mitt skolarbete* en lägre andel instämmande svar än övriga påståenden.

Vårdnadshavarna är generellt sett något mindre benägna att svara instämmande än eleverna. Överlag är det dock en majoritet även av vårdnadshavarna som instämmer i samtliga påståenden. För vårdnadshavarnas del har området *Inflytande* lägst indexvärde (73 procent).

Diagram 5: *Fördelning av elevers svar på området inflytande. Andelar i procent.*

Det påstående som har lägst andel instämmande svar är *Jag är nöjd med det inflytande som jag har över mitt skolarbete*. Här svarar 70 procent instämmande vilket kan jämföras med motsvarande siffra från föregående år som är 75 procent. 14 procent av eleverna är inte nöjda med sitt inflytande. Detta är också det påstående där det skett störst förändring sedan föregående år. Vårdnadshavarnas indexvärde för området *inflytande* är 72. Skillnaderna mellan åren är små och denna siffra är en procentenhet lägre än föregående år och tre procentenheter högre än för 2018¹⁶.

Analys av gymnasieskolans brukarundersökning redovisas under mål 1.3.2.

Kommunfullmäktiges och utbildningsnämndens indikatorer och aktiviteter kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
 Andel elever i grundsärskolan som känner sig trygga i skolan	81 %	84 %	80 %	--		78 %	Tas fram av nämnd	2020
 Andel elever i årskurs 2 som känner sig trygga i skolan	84 %	85 %	84 %	84 %		90 %	Tas fram av nämnd	2020
** Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i årskurs 3				91 %		95 %	93 %	2020
** Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3				92 %		93 %	93 %	2020
 Andel elever i årskurs 5 som känner sig trygga i skolan	76 %	80 %	72 %	78 %		90 %	Tas fram av nämnd	2020
 Andel elever i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	76 %	72 %	79 %	77,8 %		84 %	Tas fram av nämnd	2020

¹⁶ Samtliga påståenden i detta index har sett likadana ut över tid och en sådan jämförelse är därför möjlig.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
  Andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan	78 %	84 %	74 %	75 %		87 %	87 %	2020
  Andel elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	80 %	78 %	82 %	80,5 %		82 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyinvandrade och elever med okänd bakgrund	91,4 %	90,6 %	92,2 %	91,4 %		94 %	94 %	2020
  Andel gymnasieelever som känner sig trygga i skolan	89 %	89%	89 %	86 %		90 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel gymnasieelever som slutfört utbildningen inom tre år med examen	***			78,7 %		78%	77 %	2020
  Andel elever i gymnasiesärskolan som känner sig trygga i skolan	*					84 %	Tas fram av nämnd	2020

- * Gymnasiesärskolans brukarundersökning har skjutits fram till hösten på grund av byte av leverantör.
- ** Skolverket har beslutat att samtliga vårens nationella prov i grund- och gymnasieskolan ställs in med anledning av pandemin. Det innebär att skolor och skolhuvudmän inte ska rapportera in några resultat till SCB.
- *** Utfall kan anges först i verksamhetsberättelsen, förvaltningen inväntar statistik från SCB

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska arbeta för att öka lärarnas tid för det pedagogiska uppdraget, så som förberedelse och efterbearbetning kopplad till undervisning	2020-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska bistå skolorna med kompetens-utveckling gällande undervisning för elever med NPF-diagnoser	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska fokusera på kunskapsresultaten i särskilt utsatta områden	2020-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska genomföra en utbildning i ledarskap och i konflikt-hantering för lärare	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda ersättningsmodellen för skolskjuts och föreslå en ersättningsmodell som täcker kostnaderna där de faktiskt uppstår	2020-01-01	2020-03-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska införa ett program för att certifiera rektorer som "Stockholmsrektor"	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska inrätta central funktion för att aktivt stödja skolors arbete med elever med långvarig frånvaro och deras återgång till grundskolan	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska med anledning av att det är 75 år sedan befrielsen uppmärksamma Förintelsen i skolorna	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska ta över hela stadens ansvar för att tillhandahålla omsorg på kvällar, nätter och helger för barn fram till vårterminen då de fyller tretton år	2020-01-01	2020-06-30	

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska utreda hur möjligheten till extraår i grundskolan kan användas vid behov för att öka kunskapsresultaten, utifrån de skolor som redan arbetar på detta sätt	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska utreda införandet en indikator för antalet elever per kurator dels inom grundskolan dels inom gymnasieskolan	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska utreda möjligheterna för att lärare ska kunna vidareutbilda sig till speciallärare på delvis betald arbetstid	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska utvärdera skolbiblioteksplanen för 2017 - 2020 och ta fram ett nytt förslag till skolbiblioteksplan för perioden 2021 - 2024	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska öka stödet till skolledare för att frigöra tid för det pedagogiska ledarskapet	2020-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.3.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
 Andel elever som dagligen deltar i en styrd rörelseaktivitet	VB					80 %		2020
  Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 kan läsa bekanta meningar i korta, elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett delvis fungerande sätt	VB					90 %		2020
  Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 har uppnått grundläggande taluppfattning inom matematik	VB					90 %		2020
  Andel elever i åk 5 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	65 %	65 %	66 %	63 %		76 %		2020
** Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 6				92 %		96 %		2020
** Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/ svenska som andraspråk i åk 6				95 %		97 %		2020
  Andel elever i åk 8 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	46 %	48 %	45 %	37 %		55 %		2020
** Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 9				87 %		95 %		2020
** Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/ svenska som andraspråk i åk 9				95 %		99 %		2020
  Andel elever, av samtliga elever i åk 9, som är behöriga till nationella program	88 %	87 %	89 %	87,4 %		89 %		2020
  Meritvärde i årskurs 9	249 Poäng	237 Poäng	261 Poäng	250 Poäng		251 Poäng		2020

	Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
◆	Andel legitimerade lärare i grundskolan****	76,1 %			76,5 %		80 %		2020
◆ ♀	Andel gymnasieelever med examensbevis, oavsett studielängd	87 %	85 %	89 %	88 %		90 %		2020
● ♀	Andel gymnasieelever med minst betyg E i samtliga kurser i examensbevisen	80 %	78 %	81 %	79 %		80 %		2020
◆ ♀	Andel gymnasieelever nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	46 %	45 %	46 %	44 %		55 %		2020
◆	Andel legitimerade lärare i gymnasieskolan****	87,7 %			87,7 %		92 %		2020

** Skolverket har beslutat att samtliga vårens nationella prov i grund- och gymnasieskolan ställs in med anledning av pandemin. Det innebär att skolor och skolhuvudmän inte ska rapportera in några resultat till SCB.

*** Uppgifter från SCB, avser oktober 2019.

	Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Fortsätta arbetet med att identifiera brister i tillgängligheten i skolplattformen och digitala läromedel i undervisningen för elever, skolpersonal och vårdnadshavare med nedsatt funktionsförmåga avseende rörelse och orientering (syn, hörsel, kognition), bland annat vid upphandlingar.	2019-01-01	2020-12-31	
▶	Säkerställa att läromedel är anpassade för elever med särskilda behov och att lämplig teknik finns tillgänglig för elever som är i behov av detta	2019-01-01	2020-12-31	

Nämndmål: 1.3.2 Alla elever har en trygg och god lärmiljö

	Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
◆ ♀	Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Mitt barn känner sig tryggt i skolan	84 %	83 %	86 %	84 %		90 %		2020
◆ ♀	Andel elever åk 2 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.	70 %	69 %	72 %	67 %		75 %		2020
■ ♀	Andel elever åk 5 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	53 %	55 %	52 %	57 %		85 %		2020
◆ ♀	Andel elever åk 8 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	46 %	50 %	42 %	44 %		56 %		2020
■ ♀	Total frånvaro i grundskolan	7,1 %	7,2 %	7,1 %	7,3 %		5 %		2020
◆ ♀	Andel gymnasieelever nöjda med - Det är arbetsro på mina lektioner	53 %	55 %	53 %	53 %		62 %		2020
● ♀	Total frånvaro i gymnasieskolan	11 %					13 %		2020

Nämndmål: 1.3.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
■ ♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag är nöjd med det inflytande jag har över fritidshemmets aktiviteter	*					80 %		2020
◆ ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/ kunskapskraven i alla olika ämnen	68 %	70 %	66 %	66 %		85 %		2020
■ ♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/ kunskapskraven i alla olika ämnen	47 %	52 %	42 %	43 %		70 %		2020
■ ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare informerar om vad som krävs för att uppnå de olika betygen	51 %	56 %	47 %	51 %		65 %		2020
■ ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare under kursens gång informerar om hur man ligger till	46 %	52 %	41 %	43 %		60 %		2020
■ ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna	34 %	37 %	31 %	29 %		50 %		2020
◆ ♀ Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas	76 %	75 %	77 %	74 %		80 %		2020
◆ ♀ Andel vårdnadshavare åk 2 nöjda med - Jag vet vad mitt barn behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena	71 %	71 %	70 %	63 %		83 %		2020

* Annan formulering på frågan 2020, därför inte jämförbar med tidigare år: "Jag får vara med och bestämma om de aktiviteter vi har på mitt fritidshem". Andel positiva: 60 procent, pojkar 58 procent, flickor 62 procent.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Målet bedöms uppfyllas och bedömningen grundar sig på det omfattande samarbete som pågår mellan socialförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen i syfte att fler elever ska genomföra sin skolgång och nå målen för sin utbildning.

Kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för att införa en arbetsmetod för att särskilt stödja skolgången för barn och ungdomar som bor på institution med inspiration från den framgångsrika skolfam-modellen	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska fortsätta stärka och bygga ut arbetet med Skolfam och stärka samarbetet med utbildningsnämnden	2020-01-01	2020-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska, i samarbete med socialnämnden utreda förutsättningarna för att flytta Skolfam från socialnämnden till utbildningsnämnden för att samla psykologerna i en elevhälsoorganisation.	2020-01-01	2020-06-30	

Nämndmål:

Samverkan sker utifrån det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbetet i syfte att fler elever når målen för utbildningen

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Samarbete med stadsdelsförvaltningarna och andra samhällsaktörer bidrar till elevernas lärande, utveckling och framtidstro.

Fördjupad samverkan mellan socialtjänsten och skolan för barnets bästa

I Stockholms stads budget för 2020 finns ett flertal uppdrag där utbildningsnämnden tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska verka för att barn och unga får det stöd och den hjälp de behöver samt möjliggöra för skolan att ägna sig åt kunskapsuppdraget och i samarbete med hemmen främja elevers utveckling. För att arbeta med dessa uppdrag och uppnå dess målsättning förutsätts en samverkan på flera nivåer mellan berörda parter.

För att ta ett strategiskt och långsiktigt helhetsgrepp över de gemensamma uppdragen träffas representanter från utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna regelbundet. Mötena äger rum för att skapa en helhetsbild över de gemensamma uppdragen och tillsammans hitta de bästa förutsättningar för att arbeta i samverkan med uppdragen. Uppdragen syftar till att säkerställa att barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst får detta. Målsättningen är att stärka de lokala samverkansforum som redan finns etablerade.

Dialog pågår mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen gällande gemensamma utmaningar och framkomliga vägar för att nå en samsyn och uppnå välfungerande samverkansstrukturer inom ramen för BUS-samverkan. Bland annat har diskussioner förts i ledningsgrupper och chefsnätverk.

En reviderad mall för de lokala samverkansöverenskommelserna om samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst inklusive prevention och fritid har tagits fram. Syftet med denna samverkansöverenskommelse är att tydliggöra det gemensamma åtagande som parterna har för att skapa de bästa förutsättningarna för barns och ungas utveckling. Arbeta med dessa pågår.

SAMS-modellen

Utbildningsförvaltningens arbete med SAMS-modellen, för att verka för en obruten skolgång för placerade barn, tillsammans med socialförvaltningen och deras tre pilotstadsdelsförvaltningar Rinkeby-Kista, Enskede-Årsta-Vantör och Södermalm, fortlöper enligt plan. Stadsdelsförvaltningarna anmäler sedan mars placeringsärenden avseende placering i familjehem, jourhem, på HVB eller SiS-institution, som innebär skolbyte, till en funktionsbrevlåda på utbildningsförvaltningen. Via funktionsbrevlådan förmedlas informationen till ansvarig enhet inom utbildningsförvaltningen. Den 13 augusti hade det inkommit 16 placeringsärenden till

funktionsbrevlådan. Från den 15 juni utökades pilotprojektet med de två stadsdelsförvaltningarna Farsta och Skärholmen.

Elever med upprepad eller längre frånvaro

Förvaltningens linje i arbetet med elevfrånvaro är att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, ha fokus på att förebygga frånvaro och främja närvaro på skolorna, att skolornas elevhälsa får stöd i komplicerade elevärenden samt att det finns ett nära samarbete med barn- och ungdomspsykiatri och socialtjänsten i stadsdelsförvaltningarna. Förvaltningen har under året gjort en genomlysning av arbetet på central nivå för att stödja skolorna i deras arbete kring upprepad och längre frånvaro utifrån uppdraget att inrätta en central funktion för detta. För att möta detta sker förstärkningar utifrån redan befintligt stöd. För den kommunala grundskolan utökas under hösten det centrala stödet kring anmälan och uppföljning av upprepad frånvaro med 50 procent. Utbildning till skolorna för att stärka den lokala utredningskompetensen kommer att genomföras.

För att öka kvaliteten och effektiviteten i handläggningen av ärenden gällande upprepad eller längre frånvaro för elever hos både den egna huvudmannen och andra huvudmän har förvaltningen utvecklat ett ärendehanteringssystem som en del av Barn- och elevregistret (BER). Efter att under våren ha genomfört en pilotstudie med ett fåtal utvalda skolor med gott resultat kommer ett breddinförande att ske under hösten 2020 i kombination med informationsinsatser och workshops som riktar sig till både kommunala och fristående skolor. Detta digitala ärendehanteringssystem leder till en effektivare administrativ process, en ökad likvärdighet samt kvalitets- och rättssäkerhet i förvaltningens hantering av elevärenden även om mängden elevärenden ökar.

Samverkan med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarnas socialtjänst för ökad skolnärvaro i de kommunala grundskolorna, skolsociala team (SST), har ytterligare förstärkts genom ESF-projektet ”Ökad skolnärvaro” med särskilt fokus på elever i årskurs 8-9 i berörda stadsdelsnämndsområden.

Med dessa åtgärder anser förvaltningen att behovet av en central funktion är tillgodosett både för den kommunala huvudmannen och utifrån hemkommunens ansvar.

Under 2019 inkom cirka 800 anmälningar om att rektor hade inlett utredningar om elevers längre eller upprepade frånvaro inom den kommunala grundskolan. Hittills under 2020 har det inkommit drygt 2 000 anmälningar. Orsakerna till ökningen av ärenden bedöms vara att skolorna blir bättre på att anmäla att de startat en utredning. Pandemin beräknas också påverka ökningen av anmälningar. Skolornas utredningar visar att orsakerna till elevernas frånvaro är obehiljad ledighet, oanmäld frånvaro eller psykisk ohälsa. Framgångsfaktorer i arbetet visar sig vara samverkan med socialtjänst, tidiga insatser och bra frånvaroregistrering.

Under 2019 inkom 531 anmälningar om att andra huvudmän hade inlett utredningar om elevers frånvaro. Hittills under 2020 har det kommit in 406 anmälningar, vilket indikerar att även antalet ärenden som gäller andra huvudmän ökar.

Elevärenden avslutas när eleverna återgår till att delta i utbildningen. Ärenden avslutas också om en elev flyttar ut från Stockholm och folkbokförs i en annan kommun samt när eleven går ut årskurs 9 då elevens skolplikt upphör.

Elever i skyddat boende

Utbildningsförvaltningen har ett väl fungerande samarbete med socialförvaltningen för att säkerställa att elever på skyddade boenden får sin skolgång tillgodosedd utifrån de förutsättningar som finns. Vikten av att de gemensamt framtagna rutinerna/processerna efterlevs måste ständigt beaktas av alla inblandade. I första hand ska eleven gå kvar i ordinarie skola, i andra hand gå i en skola i närheten av det skyddade boendet och i tredje hand, om detta inte är möjligt, ska eleven få undervisning på det skyddade boendet via Lärteamet. Förvaltningens bedömning är att i dagsläget får de allra flesta eleverna den undervisning de har möjlighet att tillgodogöra sig utifrån de förutsättningar som finns.

Förutsättningarna för att flytta Skolfam

Uppdraget att utreda förutsättningarna för att flytta Skolfam från socialnämnden till utbildningsnämnden för att samla psykologerna i en elevhälsoorganisation, slutfördes under våren 2020 i samarbete mellan utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och stadsledningskontorets juridiska avdelning.

Utredningen visar att Skolfams uppdrag är en angelägenhet för både socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen, men har sin grund i socialtjänstens helhetsansvar för de familjehemsplacerade barnen snarare än i det uppdrag som elevhälsan har utifrån skollagen. I Stockholm arbetar Skolfam i team tillsammans med socialsekreterare tillhörande 13 olika stadsdelsförvaltningar, vilket bedöms främjas av en organisatorisk närhet och tillgänglighet. Skolfam beskrivs som ett komplement till socialtjänstens familjehemsvård och till den ordinarie elevhälsan i skolan.

Sammantaget ger utredningen slutsatsen att fördelarna med att permanenta den nuvarande organisatoriska tillhörigheten under socialnämnden bedöms som större än fördelarna med att flytta organisationen. Vidare föreslås att det delade ansvaret tydliggörs genom att kommunfullmäktige i budget fördelar 0,5 mnkr av socialförvaltningens nuvarande årliga budgetmedel för Skolfam till utbildningsförvaltningen. Utbildningsförvaltningen täcker med dessa medel faktiska kostnader för journalföringsystem och verksamhetsuppdraget enligt Hälso- och sjukvårdslagen. Överskjutande medel betalas till socialförvaltningen för det kompletterande elevhälsoarbetet vilket regleras i separat överenskommelse mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Central skolpliktsbevakning – oplacerade elever

De kommunala skolorna har ansvaret att bevaka att alla skolpliktiga barn har en skolplacering. Utbildningsförvaltningen genomför regelbundet en central skolpliktsbevakning som redovisar hur många barn totalt i staden som står utan en registrerad skolplacering, så kallade oplacerade elever. Sådana centrala bevakningar har hittills genomförts vid fem tillfällen under året, en gång i månaden under februari till juni. Central skolpliktbevakning ska under hösten 2020 regelbundet genomföras varje månad. Antalet oplacerade elever fortsätter att minska även i år och i juni månad var det 871 elever som stod utan registrerad skolplacering.

För att kontinuerligt åstadkomma en minskning av antalet oplacerade elever ges stöd och vägledning till skolorna. För att underlätta skolornas hantering av elevärendena i BER har också ett antal systemutvecklingar genomförts.

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppnå målet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Förvaltningen vidareutvecklar samverkan mellan grundskola och arbetsliv bland annat inriktat på anskaffning och kvalitetssäkring av prao-platser i syfte att eleverna ska få kunskaper om arbetslivet inför studie- och yrkesval. Prao och arbetslivsorienterade insatser är en viktig del för att stärka arbetslivets närvaro i stadens skolor. På grund av Covid-19 avbröts prao för elever vecka 12, och kommer inte heller under hösten att genomföras på arbetsplatser. Elever som i våras inte kunde genomföra prao och de elever som skulle göra prao under höstterminen ska genomföra ersättningsupplägg som Skolverket publicerat.

Gymnasieskolorna har en bred extern samverkan med syfte att bidra till elevernas undervisning. Det är samarbeten kring allt från yrkesprogrammets arbetsplatsförlagda lärande till samarbeten med högskola, näringsliv och ideella organisationer inom de högskoleförberedande programmen. Många gymnasieskolor jobbar kontinuerligt med Ung företagsamhet.

Nämndmål:

En bra förskola och skola ger förutsättningar för ett gott företags- och näringslivsklimat

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stockholms skolor har tillräckligt med platser och god kvalitet för att ge förutsättningar för att gott företags- och näringslivsklimat. Alla elever har under sin skolgång kontakt med högskolor, branscher, näringsliv och andra aktörer. Eleverna ska därigenom ges möjlighet till kunskap, inspiration och underlag inför framtida studier och yrkesval.

Utbildningsförvaltningen bidrar till att stärka Stockholm som en världsledande kunskapsregion genom att utveckla samverkan med lärosäten, myndigheter och andra externa aktörer såväl regionalt som nationellt och ge både elever och lärare möjlighet till olika former av samarbeten.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och SISAB har i uppdrag att utreda hur det är möjligt att sänka kostnaderna för beslutsprocessen i projekt. Utredningen leds av stadsledningskontoret och två pågående skolbyggnadsprojekt ingår i utredningen. Under hösten 2020 genomförs workshops med bland annat utbildningsförvaltningen, SISAB och stadsbyggnadskontoret för att identifiera respektive aktörs påverkan.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden utreda hur det är möjligt att sänka kostnaderna för beslutsprocesserna i projekten	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

2.2.1 Hållbar planering för skolutbyggnad säkerställs genom välutvecklade behovsanalyser och samverkan inom staden kring skolplanering

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen kommer in tidigt i stadens planeringsprocesser, gör tydliga behovsanalyser och föreslår kostnadseffektiva lokallösningar.

Planering och skolutbyggnad

En viktig del av utvecklingsarbetet kring planering för skolutbyggnad är att utveckla stadens relevantprognoser tillsammans med stadsledningskontoret. Grund- och gymnasieskolans relevantprognoser ses över under 2020 (enligt stadsledningskontorets avtal med SWECO) i syfte att få en prognos som bättre motsvarar dagens antagningsmönster.

Nämndmål:

2.2.2 Utbildningsnämndens verksamheter bedrivs i ändamålsenliga och effektiva lokaler som bidrar till hög kvalitet för elever och medarbetare

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Lokalerna byggs och underhålls utifrån utbildningsnämndens funktionsprogram samt utifrån ett klimat- och miljöperspektiv. Lokalerna ska vara flexibla samt kostnads- och areaeffektiva.

Ökade investeringskostnader i skolbyggnadsprojekt

Byggprojekt vars investeringskostnader prognostiseras öka med mer än 15 procent i relation till nämndens genomförandebeslut (dock inte mindre än 20 mnkr) redovisades till nämnden i

tertialrapport 1. Nämnden har därefter förelagts reviderade genomförandeärenden för utbyggnadsprojekten Rödabergsskolan och Vasa Real. Några ytterligare projekt med motsvarande kostnadsökningar har inte inrapporterats sedan tertialrapport 1.

Tillgänglighet i skollokaler

Projektet att tillgängliggöra skolornas publika lokaler, HIN-projektet, har återupptagits under 2020 efter att SISAB upphandlat entreprenörer. Bland annat färdigställs arbetet med nya hissar i tre skolor under hösten 2020. Ombyggnation pågår under 2020-2021 på ytterligare tio skolor i HIN-projektets etapp 3. Genomförandeärendet för etapp 4 (15 skolor), som planeras att utföras under 2021-2022, beslutades av utbildningsnämnden i maj 2020.

Under hösten 2020 kommer en ny rutinbeskrivning tas fram för att, i rimlig nivå, säkerställa att tillgängligheten för elever, personal och besökare bevakas och åtgärder beställs i samband med ny-, om- och tillbyggnationer av skolor och skolgårdar. Ytterligare en rutin kommer att tas fram för enskilda anpassningar för elever eller personal som har behov av detta, i enlighet med arbetsmiljö- och diskrimineringslagstiftning. Ett informationsmaterial kring tillgänglighet i skollokaler tas fram under hösten avseende viktiga aspekter att ta i beaktande vad avser tillgänglighet vid omorganisation.

Funktionsprogram för skollokaler

Planering av utvärderingsinsatser avseende nybyggda skolor som beställts enligt utbildningsnämndens funktionsprogram pågår.

	Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Beställa åtgärder för att tillgängliggöra skolornas publika lokaler.	2019-01-01	2020-12-31	
	Säkerställ skolornas inklusive skolgårdarnas tillgänglighet och användbarhet för elever, skolpersonal, vårdnadshavare och andra besökare med olika funktionsnedsättningar, i samband med ny-, om- och tillbyggnad.	2019-01-01	2020-12-31	
	Tillgängliggöra information om vilka skolor i egen regi som är tillgänglighetsanpassade.	2018-12-31	2020-12-31	
	Uppmärksamma tillgänglighetsaspekter när verksamheten genomför förändringar i lokaler eller omorganiserar	2019-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Förvaltningens resepolicy kommer att förnyas i enlighet med Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 och Klimathandlingsplan för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040.

Nämndmål:

Utbildningsnämnden bidrar till effektiva och hållbara transporter

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningsnämndens verksamheter planeras och placeras så att behovet av resor och transporter minskar. Resor genomförs på det minst miljöpåverkande sättet. Nämndens tjänstefordon drivs av förnybara bränslen som gas eller el. I upphandlingar ställs miljökrav i enlighet med stadens miljöprogram och stadens mål om fossilbränslefri organisation 2030.

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Förvaltningens resepolicy ska förnyas i enlighet med stadens miljöprogram och stadens mål om fossilbränslefri organisation 2030	2019-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

● Uppfylls helt

Tillgängliggörande av skollokaler för föreningsliv och allmänhet

Strategin för tillgängliggörande av skollokaler för föreningsliv och allmänhet innebär att tillgängliggörande av skollokaler sker genom lokalers utformning och sektionering av larm i samband med andra ny-, om- och tillbyggnadsprojekt. Enskedefältets skola färdigställdes i juni 2020 och är förberedd för uthyrning vad gäller idrottssal och matsal.

Möjligheten att tillgängliggöra skollokaler för föreningslivet och fysisk aktivitet är beroende av bland annat angöring, tillgänglighet, passage och larmsystem för att upplåtelsen ska fungera för både föreningsliv och skolverksamhet.

Idrottslokaler

Idrottsnämnden och utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna och föreslå en modell för utbyggnad och ett effektivt nyttjande av skolidrottslokaler och fullstora idrottshallar. Arbete pågår och berörda nämnder föreläggs förslag till beslut under hösten.

Antal bokade timmar i skolidrottslokaler utanför skoltid har minskat kraftigt, sannolikt beroende på pandemin, då rekommendationerna under våren var att avstå från inomhusaktiviteter. Prognosen för beläggning under hösten är att de lägre nivåerna fortsätter. Utbildningsförvaltningen kan inte påverka bokningssituationen.

Kulturskolan

Kulturskolan vill öka sin verksamhet i skolans lokaler i syfte att göra kulturskolans verksamhet mer tillgänglig för barn och unga. Utifrån detta har kulturförvaltningen och utbildningsförvaltningen tagit fram ett ramverk för att underlätta samverkan. För närvarande prövas möjligheten att erbjuda kulturskolan plats i Rinkebysskolan.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
  Antal bokade timmar i skolidrotts-hallar utanför skoltid				92 500		93 000	93 000	2020

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden och utbildningsnämnden ska införa ett system som medger en faktisk uppföljning av nyttjandet av idrottslokaler under skoltid.	2020-01-01	2020-12-31	
  Idrottsnämnden och utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna och föreslå en modell för utbyggnad och ett effektivt nyttjande av skolidrotts-lokaler och fullstora idrottshallar.	2020-01-01	2020-12-31	
  Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och utbildnings-nämnden se över lokalbeståndet och möjligheten till inhyrning i utbildnings-nämndens lokaler eller andra praktiska samverkanslösningar, förutsatt att det inte finns platsspecifika värden som riskerar att gå förlorade.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Fler stockholmare har tillgång till fler ytor för föreningsliv, kultur, rörelse och motion

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Antalet skolgårdsytor och skol- och idrottslokaler som är tillgängliga för föreningsliv och fysisk aktivitet ökar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

● Uppfylls helt

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
● Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling				50,2 %		70 %	70 %	2020
● Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				41,8		55 %	55 %	2020
● Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider						1,9	1,9 kg CO2 per kg livsmedel	2020
● Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)						3 000 st	4 500 st	2020

Nämndmål:

Skolan bidrar till en hållbar livsmiljö

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

FN:s globala hållbarhetsmål "Agenda 2030" och lärande för hållbar utveckling är en självklar del av verksamheten. Det finns övergripande strategier för energihushållning, kosthållning och hållbar utveckling. Detta vävs även in i undervisningen för att synliggöra betydelsen av det personliga ansvaret för vår gemensamma livsmiljö och hälsa.

Lärande för hållbar utveckling

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att främja hållbar utveckling ur ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt perspektiv med utgångspunkt bland annat i Agenda 2030 och Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 som beslutades under våren. Arbetet för att utveckla lärandet för hållbar utveckling sker i samarbete med stadens övriga förvaltningar, myndigheter, det civila samhället och näringslivet.

Naturskoleverksamheten har fortsatt att utvecklas och under våren har ytterligare ett mobilt fältlabb etablerats. Fältlabbet med tillgång till en fast lokal på Hökarängsskolan riktar sig bland annat till skolorna i väster- och söderort för att komplettera det fältlabb som redan finns. Det innebär att Fältlabnets kapacitet att boka in klasser kommer att fördubblas från och med höstterminen. Invigningen äger rum i augusti.

Under våren har det befintliga fältlabbet erbjudit verksamhet med fyra olika teman. Ett nytt tema med inriktning mot fritidsverksamhet håller på att utformas. Både fältlabbet och Eggeby gård var fullbokade under senare delen av våren, efter en period med mindre aktivitet på grund av pandemin.

Klimatvandringar har fortsatt att erbjudas som fortbildning för lärare, under våren har dock genomförandet påverkats av pandemin. Klimatvandringarna har tagits fram i samarbete med miljöförvaltningen och Bolincenter för klimatforskning vid Stockholms universitet samt Vetenskapens hus.

Förvaltningen samarbetar med miljöförvaltningen även när det gäller framtagande av handlingsplan för minskad plastanvändning. Förvaltningen bidrar med kunskap i möten och workshops samt underlag och synpunkter på de föreslagna åtgärderna i handlingsplanen.

Skolmåltider

Arbetet med skolmåltider utgör en central del av förvaltningens arbete med att nå målet om en hållbar stad och en god livsmiljö. Förvaltningen har påbörjat arbetet med det stadsövergripande nätverket/samordningsfunktionen som upprättats i enlighet med beslut om stadens matstrategi. Samordningsfunktionen har haft två möten och påbörjat formuleringen av nätverkets uppdrag.

Ett recepthäfte med närings- och klimatberäknade recept har sammanställts och kommunicerats till grund- och gymnasieskolor.

Förvaltningen har deltagit i kategoristyrningsarbetet inom områdena vitvaror och storkök samt kategorin måltider och livsmedel. En revision av det centrala systemet för egenkontroll avseende livsmedelssäkerhet har genomförts. Förvaltningen har genomfört flertalet producentmöten för att utveckla utbud och innehåll i pågående livsmedelsavtal.

Projektet verksamhetsnära stöd för skolmåltiderna har avslutats och en intern utvärdering av projektet har genomförts. Utvärderingen visade goda resultat av projektet och majoriteten av de medverkande skolorna hade uppnått en ökad måluppfyllelse.

Återbruk av möbler och inventarier

Förvaltningens verksamheter fortsätter att öka återbruket av möbler och inventarier genom att använda Stocket (<https://stocket.stockholm.se/>) samt genom utvecklat arbete och samordning i samband med verksamhetsförändringar med mera. För detta behövs det lämpliga lokaler, dels för att tillfälligt lagra möbler och inventarier, dels för att magasinera vid längre skolevakueringar. Idag används delar av Enskede gårds gymnasium, Skärholmens gymnasium och på Campus Konradsberg. Ett gott exempel på återbruk är den snabba anskaffningen av möbler till Slättgårdsskolans verksamhet, som drabbades av brand i slutet av vårterminen.

Utbildningsförvaltningens verksamheter som står inför nyanskaffning av möbler, inventarier och utrustning ska alltid kontrollera aktuellt utbud på Stocket och verksamhetsavdelningarnas lager innan nyanskaffning görs. Beslut att inte återbruka ska motiveras.

Miljökrav i upphandlingar

I nämndens lokala upphandlingar ställs miljökrav i enlighet med stadens miljöprogram, och i relevanta delar också krav enligt stadens mål om en fossilbränslefri organisation 2030.

Förvaltningen deltar i kategoristyrningsarbetet inom området inredning där kravet på återbruk är en viktig del.

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
 Antal skolor som har genomfört checklista för skolmåltider och som uppfyller utbildningsförvaltningens grundläggande krav på måltidsverksamheten				139 följt upp		160 följer upp		2020
 Enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling				109 sorterat		85 sorterar		2020

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förebygga uppkomsten av avfall och öka insamlingen av matavfall	2019-01-01	2020-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden sammantaget kommer att uppnå målet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Nämndens prognos per augusti visar en budget i balans efter resultatfonder. Prognosen bygger på att resultatenheternas fonder kommer att ökas på med 78,3 mnkr, vilket innebär att resultatet före resultatfonder är ett överskott om 78,3 mnkr.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			100 %		100 %	100 %	Tertial 2 2020
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,6 %			100,6 %		100 %	100 %	Tertial 2 2020
  Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2020

Nämndmål:

Det ekonomiska resultatet är i balans

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter håller budget. Goda analyser bidrar till att prognossäkerheten är hög.

Det ekonomiska utfallet och prognoser för helåret beskrivs i avsnitt Uppföljning av ekonomi.

EU-arbete

Pandemin innebar ett abrupt avbrott i allt internationellt utbyte. En viss omställning till digitala möten har kommit till stånd. Mötet i Eurocities WG Education, som skulle ha hållits i Nederländerna i maj, hölls digitalt i stället för fysiskt. Förvaltningen har även deltagit i en digital EU-konferens om skolan som anordnades av staden Bern. Sveriges vägval att hålla grundskolorna öppna under våren väcker fortsatt stort intresse.

Eurocities nätverksträff, som skulle anordnas av förvaltningen i samverkan med stadsledningskontoret under hösten, skjuts fram till senare tillfälle.

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Delta i EU-projekt som bidrar till verksamhetsutveckling	2019-01-01	2020-12-31	
 Delta i EUROCITIES-nätverket och specifika nätverk inom EUROCITIES för kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte	2019-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

◆ Uppfylls delvis

Förvaltningen bedömer att målet kommer att uppnås delvis. Sjukfrånvaron har ökat betydligt både på grund av Covid-19 och för att stadens anställda följer rekommendationer om att stanna hemma vid symptom eller vid sjukdomsförloppet slut.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
◆ Aktvt Medskapandeindex	79	78	79	78		82	82	2020
◆ Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	90,2 %			83,3 %	90 %	100 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
● Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		100 %	90 %	2020
● Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts				100 %		75 %	Tas fram av nämnd	2020
● Index Bra arbetsgivare	83			82		83	84	2020
■ Sjukfrånvaro*	6,27 %	5,2 %	6,8 %	5,2 %	6,8 %	5 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
■ Sjukfrånvaro dag 1-14*	2,61 %	2,6 %	2,6 %	1,9 %	3,4 %	1,8 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020

* Sjukfrånvaro redovisas som ett så kallat rullande tolv månaders genomsnitt, med juli 2020 som den senaste månaden som är inkluderad.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Kommunstyrelsen ska i samråd med stadsdelsnämnderna, utbildningsnämnden, idrottsnämnden samt kulturnämnden: kulturförvaltningen se över vilka styrdokument som reglerar fritidsområdet i Stockholms stad samt hur de påverkar fritidsverksamheternas inriktning och måluppfyllelse	2020-01-01	2020-12-31	
▶ Kommunstyrelsen ska i samverkan med utbildningsnämnden och SISAB inom ramen för SAMS genomlysa kostnaderna för om- och tillbyggnationsprojekt på befintliga skolor	2020-01-01	2020-12-31	
▶ SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Utbildningsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare för chefer, medarbetare och framtida medarbetare

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Utbildningsförvaltningen är en arbetsgivare med attraktiva arbetsvillkor. Förvaltningen utvecklar, behåller, attraherar, rekryterar och introducerar kompetenta och engagerade medarbetare som tar initiativ till och får möjlighet att utveckla sig själva och sitt uppdrag. Arbetsmiljön på utbildningsförvaltningens samtliga arbetsplatser är god och erbjuder och stimulerar medarbetare att utveckla verksamheten. Arbetet med strategisk kompetensförsörjning säkerställer att medarbetare på alla nivåer har den kompetens som behövs för att skapa den bästa skolan för varje elev. Lärarna kan fokusera på undervisningen.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Förvaltningen bedriver ett långsiktigt arbete för att utveckla och behålla befintliga medarbetare liksom att rekrytera och attrahera medarbetare inom samtliga professioner. Utbildningsförvaltningen har stora rekryteringsbehov, i likhet med övriga huvudmän inom skolans område. Samtidigt råder det brist på utbildade lärare och förskollärare, såväl nationellt som i Stockholmsregionen. Förvaltningens långsiktiga arbete för att möta den utmaning utbildningsområdet står inför beskrivs i den kompetensförsörjningsplan som tas fram årligen.

För att locka fler till läraryrket och till Stockholms stad har förvaltningen fortsatt det utåtriktade arbetet för att sprida positiva bilder av yrket, skolan och staden som arbetsgivare. Utveckling av chefsprogrammet och mottagandet av lärarstudenter under VFU-period är en viktig del av arbetsgivarvarumärket. Stärkt satsning av arbetsgivarprofilering i sociala medier, genom bland annat LinkedIn och Instagram-kontot *When You Are Lärare*, pågår. Utveckling av innehållet på webbplatsen Pedagog Stockholm fortsätter. Till hösten planeras utvecklingen av digitala forum för att möta lärarstudenter.

Utveckling av introduktionen för nyanställda och nyexaminerade lärare

Förvaltningen arbetar för att stärka nyexaminerade och nyanställda lärare i sin yrkesroll och för att säkerställa att lärare får en bra introduktion. En bra introduktion är en viktig faktor för att lärare ska välja att stanna och utvecklas i läraryrket. En seminarierie startade hösten 2019 riktad till nyexaminerade nyanställda lärare och fortsätter att genomföras och utvecklas under 2020. Underlag för seminarierie och det fortsatta arbetet bygger på en undersökning av hur nyanställda nyexaminerade lärare upplevt sin introduktion som genomfördes 2019. Seminarier har genomförts, digitalt såväl som på plats, med teman som ledarskap i klassrummet, extra anpassningar och särskilt stöd, svåra samtal samt betyg och bedömning. Under läsåret 2019/2020 deltog 59 lärare på dessa seminarier.

Från nyanländ till nyanställd

Fram till juni 2020 har totalt 52 deltagare erhållit svensk lärarlegitimation sedan pilotprojektet startade 2016. Av dessa har 23 deltagare legitimerats under det nyss avslutade läsåret och flera deltagare inväntar legitimation från Skolverket inför kommande läsåret. Från de två första grupperna av skolyrkessvenska för asylsökande lärare är nu 12 legitimerade. Det motsvarar 30 procent av de två första grupperna som läste svenska 2017 med finansiering av Länsstyrelsen. Övriga deltagare i de två första grupperna närmar sig nu kompletterande högskola eller legitimation direkt efter språkstudierna. Tiden på väg mot lärarlegitimation har halverats jämfört med den kontrollgrupp som förvaltningen undersökte under aktivitetens första år 2016. För att öka kvaliteten i praktikmomenten har intervjuer med handledare i olika ämnen och på olika skolnivåer genomförts. Arbetet med att differentiera instruktionerna och fördjupa praktikmomenten inför läsåret 2020/2021 pågår. Utbildningsförvaltningen har under våren genomfört praktikmoment för 56 nyanlända lärare som läser svenska.

Teach for Sweden

Samarbetet med stiftelsen Teach for Sweden fortgår och förvaltningen arbetar för att erbjuda fler deltagare en tjänst i staden inom ramen för programmet. Från och med hösten 2020 kommer studierna att ske på tre terminer i stället för som tidigare fyra terminer.

Utveckling av den verksamhetsförlagda utbildningen

Arbetet med att erbjuda en likvärdig och högkvalitativ verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i samverkan med lärosätena har fortsatt även under pandemin. De flesta skolor i staden har under vårterminen tagit emot studenter enligt plan och det är endast ett fåtal skolor som inte har kunnat erbjuda studenter placering. De studenter som blivit av med en placering vid en skola i Stockholms stad har erbjudits en annan VFU-placering. Under vårterminen har 1 624 studenter genomfört sin VFU inom staden vilket är en ökning med 85 studenter jämfört med föregående år. Av dessa är 115 studenter placerade i förskolan vilket är en minskning med 255 studenter från förra året. Anledningen till denna minskning är att Stockholms Universitet valt att ställa in den första VFU-perioden för förskollärarstudenterna till följd av pandemin samt att förskollärare som kommit längre i sin utbildning har kunnat välja att göra den andra VFU-perioden vid senare tillfälle. Ökningen av lärarstudenter i stadens skolor kan delvis förklaras av att andra kommuner i Stockholms län inte kunnat ta emot lärarstudenter under våren till följd av pandemin och att stadens verksamheter haft möjlighet att utöka antalet lärarstudenter. De studenter som tagits emot från andra kommuner har en tillfällig placering inom stadens förskolor och skolor.

Arbetet med att genomföra, utveckla och följa upp de nya modellerna för den verksamhetsförlagda utbildningen, Centrum för professionsutveckling (CPU) och klusterorganisationerna i stadens förskolor och skolor fortgår enligt plan. Staden har tecknat avtal med Stockholms universitet gällande sju kluster i områdena Enskede-Årsta-Vantör, Bromma-Hässelby-Vällingby, Skarpnäck-Farsta, Kista-Rinkeby-Spånga, Kungsholmen-Södermalm, Norrmalm-Östermalm samt Hägersten-Älvsjö. Ett första uppföljningsmöte har hållits i klustren förutom de två sistnämnda. Planeringsarbetet i CPU- och klusterorganisationerna har genomförts och handlingsplaner har tagits fram på skolnivå. Skolornas handlingsplaner innehåller bland annat

stärkt mottagande av studenter och ökad handledarkompetensen. Under våren har en handledarutbildning riktad mot grundlärare i fritidshem genomförts då det råder ett behov av denna kompetens inom stadens grundskolor.

Centralt stöd för vikarieanskaffning

Utbildningsnämnden gav i juni förvaltningen i uppdrag att permanenta en vikariepool i egen regi och förvaltningsledningen har därefter beslutat om direktiv för att starta verksamheten. Beslutet innebär att en utbyggnad av vikariepoolen kommer att påbörjas redan under hösten för att fullt utbyggd omfatta samtliga stadens kommunala grund- och gymnasieskolor. Förvaltningens avtal med bemanningsföretagen behålls för att möjliggöra för skolorna att hyra in personal med andra befattningar och som ett komplement till den interna vikariepoolen

Kompetensbaserad rekrytering

För att öka kvaliteten i rekryteringsprocesserna fortsätter arbetet med kompetensbaserad rekrytering. Utbildningarna i kompetensbaserad rekrytering har inte kunnat genomföras under våren 2020. Utbildningarna är planerade att genomföras under hösten 2020.

För att underlätta rekryteringen av behöriga lärare i grundskola, fritidshem och gymnasieskola fortsätter utbildningsförvaltningen att erbjuda ett kostnadsfritt rekryteringsstöd till skolor med särskilda utmaningar. Under 2020 omfattar stödet 240 rekryteringar. För perioden januari till juni har 90 rekryteringar genomförts genom stödet.

Typannonser som används i rekryteringsverktyget Jobba i stan har setts över och uppdateringar har genomförts vad det gäller befattningarna administrativ chef, bibliotekarie, IT-pedagog, IT-samordnare, kock, köksbiträde, kökschef, lokalvårdare, lärarassistent, lärare mot fritidshem, lärare, modersmållärare, skolkurator, skolpsykolog och skolsköterska. Ytterligare typannonser för de vanligaste befattningarna kommer att tas fram under hösten.

Ledarutveckling för rektorer och skolledare

Förvaltningen fortsätter arbetet med att samordna och utveckla stödet till skolledare för att frigöra tid för det pedagogiska uppdraget. Förvaltningens stödinsatser ska utgöra en kvalitetsstämpel för organisationen som helhet. Under våren har en inventering av förvaltningens stödinsatser riktade till skolledare genomförts. Underlaget ligger till grund för det fortsatta arbetet med utbildningsnämndens uppdrag Stockholmsrektor.

Chefsprogrammet fortsätter att utvecklas. Förändringar inom chefsprogrammet genomförs under året, bland annat genom att stödinsatser i högre grad än tidigare ges av interna resurser för exempelvis seminarier och utbildningar.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling av elevassistenter, barnskötare i fritidshem med flera

Erfarna barnskötare erbjuds möjlighet till vidareutbildning till lärare i fritidshem vid Södertörns högskola. Vikarieersättning ges till skolorna 1 dag/vecka då studier sker. Under våren har 56 personer studerat med vikarieersättning.

För barnskötare med tre års erfarenhet finns möjlighet att studera erfarenhetsbaserad utbildning till lärare i fritidshem om 180 högskolepoäng. Utbildningen bedrivs delvis på distans med utbildning förlagd på lärosäte en dag per vecka. För tillsvidareanställda barnskötare som blir antagna till utbildningen utgår vikarieersättning till skolan för den dag medarbetaren studerar vid lärosätet.

För barnskötare som saknar pedagogisk utbildning erbjuder utbildningsförvaltningen i samarbete med Midsommarkransens gymnasium en gymnasial yrkesutbildning. Utbildningen pågår under ett år med studier en dag per vecka.

Förvaltningens arbete med att stärka yrkesrollen och professionen för elevassistenter fortsätter. Under våren har två grupper påbörjat sin utbildning. Till följd av pandemin har några steg i utbildningen skjutits upp till höstterminen.

För att stärka kvaliteten och likvärdigheten i fritidshemmet erbjuds halvdagsseminarier med olika teman för pedagogisk personal inom fritidshemmet. Under hösten kommer seminarierna att erbjudas i digital form.

Under våren har ett fördjupningsseminarium genomförts för handläggare eller motsvarande befattning i coachande förhållningssätt. Under hösten kommer tre olika seminarier att erbjudas inom området kommunikation liksom en tvådagars introduktionsutbildning för nya handläggare.

Stärkta karriärvägar och utvecklingsmöjligheter för lärare

Utbildningsförvaltningen arbetar med karriärspår för lärare för att ge goda utvecklingsmöjligheter för lärare på stadens skolor. Karriärtjänsterna syftar till att skapa god undervisning, som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, för alla elever. Karriärtjänsterna utvecklingslärare, förstelärare och lärare med lektorat (forskarutbildade lärare med karriärtjänst som lektor) är egna befattningar och dessa grupper utgör nästan 1/100 av stadens lärare. Möjligheter till stöd finns också för avancerade studier på magister-/mastersnivå samt till licentiatexamen.

Under året har regelverket för statsbidragen för karriärtjänster förändrats vilket har medfört flera negativa konsekvenser för staden. Den nya konstruktionen försvårar planering och medför ökad administration och ökade kostnader i och med att olika skolor kan utpekas olika år i stället för att bidragen som tidigare styrs till områden. Skolor som får en minskad tilldelning av karriärtjänster med den nya modellen drabbas ekonomiskt då de får bära kostnaderna för befintliga karriärtjänster inom egen budget.

Det reviderade statsbidraget premierar huvudmän med många små enheter och med en koncentration av nyanlända på vissa skolor. Stadens ambition att sprida ut de nyanlända för att underlätta integrationen har alltså medfört negativa ekonomiska konsekvenser. Utbildningsförvaltningen har gjort en hemställan till utbildningsdepartementet om att se över

förordningen så att huvudmannen får ett större ansvar för fördelning av statsbidragen. Detta så att de främjar sitt syfte och inte genererar ökade kostnader, ökad administration och begränsad förutsägbarhet.

För att fortsatt öka stödet till skolledare att frigöra tid för det pedagogiska arbetet samt arbetet med att öka lärarnas tid för det pedagogiska uppdraget så genomför förvaltningen inledande kartläggningar för att inventera befintliga insatser med dessa syften. En sådan inventering kan sedan utgöra underlag för ett vidare arbete inom området samt också identifiera vad som har gett goda resultat.

Leda lärande 2020 som var planerad till den 12 oktober har ställts in med hänsyn till pandemin, varför planeringsarbetet avbröts före sommaren.

En bra arbetsmiljö och attraktiva anställningsvillkor

Förvaltningen fortsätter att bedriva ett systematiskt och långsiktigt arbete för att förbättra arbetsmiljön för såväl lärare som alla andra yrkeskategorier inom utbildningsförvaltningen. Förvaltningen har under våren oförändrat kunnat erbjuda operativt och strategiskt stöd i frågeställningar kring arbetsrätt, verksamhetsutveckling, rehabilitering och arbetsmiljö och bistått vid arbetsrättsliga processer. Digitala alternativ har erbjudits som komplement för att säkerställa fortsatt hög tillgänglighet i de fall fysiska möten inte varit möjliga. Förvaltningen har vidare lagt extra resurser på att löpande ge råd och tillhandahålla information och stödmaterial avseende frågeställningar som uppkommit i samband med Covid-19 för att stödja verksamheternas chefer. En intranätssida med frågor och svar riktad till chefer kring frågeställningar kopplade till pandemin har uppdaterats kontinuerligt under hela perioden.

Under våren har de årliga uppdragsdialogerna oförändrat kunnat erbjudas verksamheterna i fysisk eller digital form. Ett fåtal har inte kunnat genomföras utan planeras under hösten efter önskemål från aktuella verksamheter som under våren haft en hög arbetsbelastning. Slutsatser har kunnat dras avseende enheternas behov av stöd från central förvaltning det kommande året. Information kring viktigare förändringar och nyheter inom personalområdet har delgetts verksamheterna och operativt och strategiskt stöd har tillhandahållits i personalfrågor.

Utbildningar inom personalområdet har i högre grad genomförs digitalt

Under våren har utbildningar genomförts inom personalområdets olika delar och ett flertal har erbjudits i digital form. En inventering har gjorts för att närmare kartlägga vilka utbildningar som det är lämpligt att fortsatt erbjuda i digital form. Arbetet med att utveckla och digitalisera utbudet av utbildningar inom området kommer att fortgå under hösten.

Arbete för minskad sjukfrånvaro

Pandemin har inneburit en kraftigt ökad sjukfrånvaro där den högsta totala sjukfrånvaron rapporterades i mars med 12,0 procent, vilket är en dubbelt så hög sjukfrånvaro som året innan. Under april och maj sjönk sjukfrånvaron till 10,1 respektive 6,61 procentenheter. Korttidssjukfrånvaron (dag 1-14) uppgick i mars till ungefär det tredubbla jämfört med tidigare år. Den kraftiga ökningen i korttidsfrånvaro beror sannolikt till stor del på riktlinjerna om att

medarbetare med även mycket milda symptom ska stanna hemma från arbetet. Minskningen i april kan till viss del bero på att många medarbetare har kunnat arbeta hemifrån vid symptom, främst inom gymnasieskolan.

Gymnasieskolorna har kontinuerligt rapporterat frånvaron bland lärare och en mycket kraftig nedgång i frånvaron noterades vid övergången från undervisning på plats till distansundervisning. Från vecka 12 till vecka 13 sjönk frånvaron för lärare inom gymnasieskolan från den högsta noteringen på 18 procentenheter ner till 9 procentenheter.

I april, maj och juni syns även en ökning i de längre sjukfrånvaroperioderna, vilket torde bero på längre återhämtningstid och är sannolikt också en effekt av en ökning av sjukdomsfall. I juni och juli syns, i likhet med tidigare år, en tydligt avtagande sjukfrånvaroutveckling jämfört med mars, april och maj, men i jämförelse med samma månad föregående år är sjukfrånvaron högre inom nästan alla sjukfrånvaroperioder.

Utbildningsförvaltningen har kontinuerligt följt upp utvecklingen avseende bemanning och sjukfrånvaro i förvaltningens verksamheter och erbjudit stöd till chefer och medarbetare med anledning av frågeställningar som uppkommit i samband med Covid-19. Förvaltningen har erbjudit operativt och strategiskt stöd i individärenden för att ge förvaltningens chefer verktyg att oförändrat kunna bedriva ett hälsofrämjande samt rehabiliterande arbete och skapa friska arbetsplatser trots vårens försämrade förutsättningar. Vidare har förvaltningen försökt säkerställa att insatser som är framtagna för att stötta chefer i det främjande, förebyggande och rehabiliterande arbetet fortsatt kunnat erbjudas under våren i alternativa former. Individuella handlingsplaner för medarbetare med kort- och långtidsfrånvaro har i de fall det behövs upprättats och kommer följas upp under hösten för att säkerställa att de haft önskad effekt.

Under 2019 togs ett förslag på processtöd för verksamheter med hög korttidsfrånvaro fram i syfte att stödja chefer att analysera sin verksamhets sjukfrånvaro och ta fram ändamålsenliga insatser. Under våren har implementering av materialet skett inom ramen för årets uppdragsdialoger. Processtödet har därefter ytterligare utvecklats med kompletterande stödmaterial.

Aktuell statistik avseende långtidsfrånvaro har följts upp på enhets- och individnivå under årets uppdragsdialoger. Under uppdragsdialogerna bistods verksamheternas chefer också med att ta fram individuella handlingsplaner för medarbetare med långtidsfrånvaro i de fall det behövdes. Operativt stöd och uppföljning av pågående rehabiliteringar erbjuds sedan cheferna löpande under verksamhetsåret. Utöver detta arbete genomförs just nu en översyn av de rapporter som förvaltningen tillhandahåller kring frånvaro för att säkerställa att de är ändamålsenliga.

Förvaltningen förväntas inte uppnå de uppsatta målen för sjukfrånvaron under året. I juli i år uppgick den totala sjukfrånvaro under de senaste 12 månaderna till 6,3 procent. Motsvarande siffra för föregående år var 5,4 procent. Med hänsyn till pågående pandemi är en prognos för utfallet på helår mycket osäker. Under förutsättning att den nuvarande låga spridningen av

Covid-19 håller i sig under hösten förväntas sjukfrånvaron på helår landa på 6,8 procent. Rekommendationerna om att inte vara på arbetet vid milda symptom förväntas samtidigt leda till en högre korttidssjukfrånvaro även under hösten jämfört med tidigare perioder.

Heltid som norm

Arbetet för att göra heltid till norm vid nyanställning och erbjuda ofrivilligt deltidsarbetande heltid fortgår. Uppföljning sker i samband med uppdragsdialoger och en individuell uppföljning av de önskemål som sker under hösten. Möjligheterna att följa upp önskemål om heltid förbättras genom en utveckling av systemstödet som förväntas vara på plats under hösten.

Utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet, samverkan och stödmaterial inom arbetsmiljöområdet

Implementeringsarbetet har fortsatt avseende de nyligen framtagna stödmaterialen och verktygen inom det systematiska arbetsmiljöarbetet såsom stödmaterial för ensamarbete, arbetsmiljökalendarium/årshjul för arbetsmiljöarbetet, fördelning av arbetsmiljöuppgifter och verktyg för OSA-undersökningar. Detta bland annat genom information i utbildningar, i pågående arbetsmiljöärenden samt via ett samlat nyhetsbrev inom arbetsmiljöområdet. För att öka kunskaperna gällande samverkansavtalets innehåll såsom utgångspunkter, intentioner, formalia, vilka frågor som ska avhandlas, roller och ansvar har två heldags samverkansutbildningar för chefer och skyddsombud genomförts samt ett antal riktade utbildningar på enskilda enheter. För att ytterligare utveckla samverkansgruppens roll som skyddskommitté har en grundläggande arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud genomförts under våren. Förvaltningen har planerat in en pilotgrupp för att testa ett fördjupat diskussionsforum för chefer. Under hösten kommer en ny utbildning ”SAM (systematiskt arbetsmiljöarbete) i samverkan” att genomföras.

Arbetet med att implementera föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) och det partsgemensamma stödmaterialiet (Skol-OSA) har fortsatt, bland annat genom framtagande av olika stödmaterial, reviderade rutiner och informationsinsatser. En förvaltningsövergripande rutin och informationsmaterial för att hantera och motverka ohälsosam arbetsbelastning har tagits fram. En översyn av stödmaterial på intranätet har påbörjats och fortsätter under hösten. Förvaltningen arbetar med att införa chefsutbildningen ”Leda mot friskfaktorer” och under våren har ett antal verksamheter utnyttjat möjligheten att avropa föreläsningen ”hälsa i balans” via företagshälsovården. Ett nytt stödmaterial avseende skadligt bruk och beroende har tagits fram. Syftet är att förebygga och fånga upp risker för alkohol- och drogrelaterad ohälsa, tydliggöra förväntningar samt möjliggöra god rehabilitering. Under våren har förvaltningen arbetat vidare för att stärka kopplingen mellan säkerhetsarbete och arbetsmiljöarbetet och öka kvaliteten i incidentrapporteringen. Insatserna har lett till en mer korrekt rapportering kring hot och våld i incidentrapporteringsverktyget.

Team har bildats med skoljurist, erfaren HR-konsult och skolledare för att erbjuda stöd i att hantera särskilt utmanande situationer som bland annat innehåller svåra hot och

våldssituationer. Under hösten planeras att tydligare identifiera typsituationer där behovet av sådant stöd kan finnas och hur samordning inom förvaltningen då kan förstärkas.

Lön som verktyg för verksamhetsutveckling

Löneöversynen för medlemmar i Akademikeralliansens förbund, för medlemmar i Vårdförbundet samt för vissa oorganiserade har avslutats och ny lön har utbetalats med aprillönen. Löneöversynen för medlemmar i LR och Lärarförbundet samt oorganiserade inom avtalsområdet har avslutats och ny lön samt retroaktiv ersättning har utbetalats med majlönen.

Centrala parterns överenskommelse om att pausa avtalsförhandlingarna till hösten 2020 för de förbund vars avtal löpte ut under våren, men som nu har förlängts, kan resultera i att den lokala löneöversynen blir så försenad att nya löner inte kan betalas ut förrän 2021. Detta berör ett stort antal medarbetare, såväl organiserade som oorganiserade.

Det partsgemensamma arbetet med lönebildningen utifrån det centrala avtalet HÖK 18 som träffats mellan Sveriges kommuner och landsting och Lärarnas samverkansråd fortsätter på förvaltningsnivå. Ett förslag på nya lönekriterier för studie- och yrkesvägledare har tagits fram under våren. Parallellt pågår ett arbete med att anpassa lönekriterierna för rektorer för att kunna användas för biträdande rektorer. Under hösten återupptas partsgemensamma diskussioner kring lönestrukturer.

Utbildningsdirektören har beslutat att rektorer vid grundskolor som utifrån socioekonomiskt index befinner sig i kvartil fyra ges möjlighet att för budgetåren 2020 och 2021, inom sina egna budgetramar, utge ett individuellt lönetillägg om 3 000 kr/mån för medarbetare inom vissa yrkeskategorier. I juli 2020 har totalt tio rektorer fattat beslut om sådana lönetillägg. Lönetillägg har hittills utgivits till sjuutton lärare, två psykologer, en kurator, två skolsköterskor, en studie- och yrkesvägledare samt nio biträdande rektorer.

Effektivt användande av skattemedel

Genomlysning av kostnader i byggprojekt

Kommunstyrelsen ska i samverkan med utbildningsnämnden och SISAB inom ramen för SAMS genomlysna kostnaderna för om- och tillbyggnationsprojekt på befintliga skolor respektive genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt.

Privata etableringar av skolfastigheter

Förvaltningen har deltagit i kommunstyrelsens utredning av en samlad organisation som ska stödja nämnder och bolagsstyrelser gällande privata etableringar av verksamhet och/eller tillhandahållande av samhällsfastigheter i form av nybyggnation och ändrad användning av befintliga fastigheter för pedagogisk verksamhet. Utredningen har slutförts.

Inför höstens skolstart öppnade ett annex till Sandåkraskolan och en paviljong till Kristinebergsskolan. Båda lokalerna ägs av privat fastighetsägare även om paviljongen hyrs via

SISAB. Andra projekt med privata fastighetsägare är gymnasieskola vid Slakthusområdet och grundskoleprojekt vid Stora Sköndal, Årstafältet, Vårbergsvägen, fastigheten Tankebyggarorden, alternativutredning Solvalla, Lövholmen Adolfsbergsskolan i Mariehäll (ny permanent etablering) och samevakueringsprojekt Rinkeby-Kista. Redovisningen är exklusive framtida paviljonger och idrottslokaler.

Upphandling och inköp

Lokalvård på entreprenad

Upphandlingen av lokalvård för innerstaden överprövades i juli 2019. Den rättsliga processen pågår fortfarande och det är oklart när kammarrätten förväntas fatta beslut.

Implementering av det nya lokalvårdsavtalet för berörda skolor i söderort och västerort pågår, uppstartmötena har samlat ett 90-tal skolor. Arbetet med att ta fram nya rutiner för avtalsuppföljning av lokalvårdsavtalen har påbörjats i syfte att säkerställa en högre avtalsefterlevnad utifrån ställda kvalitetskrav samt en tydligare kontroll och styrning av skolornas kostnader för lokalvård.

Kategoristyrning lokalvård

Utbildningsförvaltningen ansvarar för projektet kategoristyrning lokalvård och arbetet har fokuserat bland annat på att ta fram stadsövergripande upphandlingsdokument samt rutiner och mallar för avtalsuppföljning. Arbetet sker i samarbete med de kommunala fastighetsbolagen, stadsdels- och fackförvaltningar samt stadsledningskontoret.

Upphandlingar och nya ramavtal

Upphandlingen av ramavtal för pedagogiska bemanningstjänster har avslutats och de nya avtalen trädde i kraft som planerat till halvårsskiftet 2020. Uppstartsmöten har hållits med antagna bemanningsföretag samt med avropsberättigade stadsdelsförvaltningar.

Upphandlingen av övervakningskameror (trygghetskameror) och material till NO-undervisningen pågår och upphandlingarna avseende trävaror till slöjdundervisningen och hantverksprogrammet, besiktningstjänster, service och reparation av storköksutrustning, glas- och låssmedsarbeten, solskydd- och markiser påbörjas till hösten. Förvaltningen deltar även i centrala upphandlingar i staden, såsom till exempel upphandlings- och organisationskonsulter.

Avtalsuppföljning - bemanningstjänster till den pedagogiska verksamheten och till elevhälsan

Fördjupad avtalsuppföljning av ramavtalen för inhyrning av bemanningstjänster till den pedagogiska verksamheten och till elevhälsan har genomförts. Förvaltningen har gjort månadsvisa uppföljningar av bemanningsavtalet pedagogiska tjänster i syfte att identifiera avvikelser i förhållande till leverantörernas rangordning (avtalstrohet), köp utanför avtal (otillåtna direktupphandlingar) samt ekonomisk analys på enhetsnivå av gjorda inköp.

Under det senaste läsåret har grundskolornas kostnader för inhyrd bemanning minskat med ungefär 40 procent. För två år sedan var kostnaden cirka 10 mnkr per månad, vilken har

minskat till cirka 6 mnkr. Samtidigt har avtalstroheten ökat vilket också bidragit till betydligt lägre kostnader för skolorna. Stödinsatser av olika slag har erbjudits skolorna såsom praktisk handledning genom hela beställningsprocessen till registrering i inköpssystemet; ett stöd som har givit positiva effekter och har uppskattats av berörda skolor. Resultatet av uppföljningarna har rapporterats månadsvis till grundskoledirektören, berörda områdeschefer och rektorer.

Uppföljning av avtalen för inhyring av tjänster till elevhälsan har också påbörjats enligt motsvarande modell som ovan, också med fokus på ökad avtalstrohet.

Inköp och systemutnyttjandet i stadens inköpssystem Agresso

Införande av nytt systemstöd för upphandling (Kommers) samt en ny avtalskatalog pågår under hela 2020. Hälften av förvaltningens enheter har anslutits till Kommers och för resterande enheter sker det under hösten. Förvaltningens samtliga lokala och gemensamma avtal har identifierats och förts över till stadens nya avtalskatalog. Ett flertal informations-träffar och utbildningar har hållits för enheterna i samband med införandet av Kommers med fokus på enheternas upphandlings- och inköpsorganisation utifrån de krav det nya systemstödet ställer. Införandeprojektet avslutas till årsskiftet.

Förvaltningens systemutnyttjande uppgår för närvarande till cirka 64 procent och merparten av enheterna har ett systemutnyttjande över 50 procent.

Riktlinjer för nämndens direktupphandlingar

Nämnden har antagit riktlinjer för direktupphandling vid utbildningsförvaltningen. Arbetet har påbörjats med att ta fram anvisningar till riktlinjerna samt implementering av dessa inom förvaltningens samlade upphandlings- och inköpsorganisation.

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
 Andel elektroniska inköp						60 %		2020

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Identifiera befintliga brister i tillgängligheten i verksamhetens arbetsplatser för medarbetare med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga (syn, hörsel, kognitiv förmåga). Dokumentera bristerna i en åtgärdsplan. Åtgärda bristerna.	2019-01-01	2020-12-31	
 Ställ krav på tillgänglighet och användbarhet vid upphandling av digitala tjänster och produkter.	2019-01-01	2020-12-31	

Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll följer nämndens fastställda plan. Under våren har uppföljningarna av enheternas interna kontroll skett genom antingen intervjuer via distansmöten eller genom att enheterna beskrivit i text vilka rutiner de har inom de granskade områdena.

Beskrivningarna har sedan verifierats genom att följa upp om enheterna arbetar som de beskriver i ekonomi- respektive lönesystem. Om beskrivningarna inte varit tillräckliga eller inte stämt med verifieringarna i systemen har enheten ombetts att förtydliga beskrivningen.

Resultaten av uppföljningarna kommer att sammanfattas under hösten och återrapporteras inom förvaltningen och till nämnden i verksamhetsberättelsen. Preliminärt kvarstår några avvikelser från 2019, ett exempel är brister i rutiner kring hantering av First Card. Under hösten kommer förvaltningen att informera alla kortinnehavare och deras överordnade chefer om de existerande rutinerna för användning av inköpskortet. Förvaltningen kommer dessutom att se över rutinerna och den löpande uppföljningen av kortinköp.

Under våren har utbildningsnämnden svarat på revisorernas årsrapport. I svaret redovisas bland annat uppdaterade rutiner för ekonomiska oegentligheter samt en utvecklad beskrivning av förvaltningens internkontrollarbete.

För att utveckla och förbättra den interna kontrollen har förvaltningen bland annat startat en förvaltningsövergripande arbetsgrupp. Utveckling av intern kontroll görs även till exempel genom att informera samtliga chefer om arbetet samt att stärka densamma inom olika områden. Fokus läggs också på att systematisera återrapporteringen inom förvaltningen. Vidare utvecklas informationen till rektorer om hur förvaltningen arbetar med intern kontroll och att till exempel avtalsuppföljning inkluderas. Ett flertal rutiner har formulerats och förtydligats gällande förvaltningens övergripande internkontrollarbete.

Kvalitetsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete

Utbildningsförvaltningens samordning av olika typer av insatser till skolor fortsätter att stärkas och kopplas tydligare till det systematiska kvalitetsarbetet. Insatserna riktas i allt större utsträckning till skolor med stora behov.

Förvaltningen har fortsatt att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet gällande grundskolan och grundsärskolan. Under våren har resultatdialogerna förberetts när det gäller processen och underlag har setts över och justerats. Andra delar har handlat om att vidareutveckla hur resultatanalyser på aggregerad nivå görs efter genomförda dialoger. Det arbete som har genomförts av en arbetsgrupp kring kvalitetsprocessen har bland annat resulterat i att ytterligare statistik med resultatutveckling över tid presenteras. I samband med resultatrapporteringen för vårterminen 2020 fick skolorna tillgång till ett nytt verktyg för att enkelt kunna se resultatutvecklingen över tid per ämne och elevgrupp, som ett stöd för det systematiska kvalitetsarbetet. Verktöget kommer att utvärderas och vid behov utvecklas under det kommande året.

För grundsärskolans del har en särskild dagordning tagits fram att användas vid de separata resultatdialogerna som avsätts för skolor med grundsärskola. Som stöd till skolorna i deras systematiska kvalitetsarbete har förvaltningen utvecklat underlag och verktyg att använda,

bland annat ett verktyg för att enkelt ta fram resultatutveckling per ämne de senaste tre åren på skolnivå.

Arbetet har också fortsatt med att utveckla en tydlig process för förvaltningens systematiska kvalitetsarbete för att kunna genomföra en förbättrad samordning av stödinsatser.

Med utgångspunkt i förra årets pilotutbildning i form av en riktad workshop i systematiskt kvalitetsarbete vid tre tillfällen har förvaltningen i år växlat upp denna till att omfatta 16 utvalda grundskolor. Ett första digitalt utbildningstillfälle om resultatanalys ägde rum under våren. Workshopen planeras att fortsätta under detta läsår, med mer praktiskt utövande.

Tillsynsärenden - grundskola

Fram till sista juni 2020 har Skolinspektionen och Barn- och elevombudet mottagit 108 anmälningar mot huvudmannens kommunala grundskolor jämfört med 106 samma period förra året. Den vanligaste anmälningskategorin är kränkande behandling där huvudmannen mottog 58 anmälningar jämfört med 44 anmälningar samma period förra året. Av 108 anmälningar avsåg 6 trygghet och studiero, lika många som samma period 2019.

Tillsynsärenden - gymnasieskola

Under våren har endast ett ärende anhängiggjorts med anledning av en anmälan till Skolinspektionen. Ärendet är utrett och Skolinspektionen har avslutat ärendet utan åtgärder.

Konsekvenser av Covid-19-pandemin

Med anledning av pandemin beslutade regeringen den 13 mars om en ny förordning, förordningen om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta (SFS 2020:115). Regeringen öppnade för en ökad flexibilitet för skolhuvudmän att anordna distansundervisning med anledning av Covid-19, under vissa premisser.

Förvaltningen har ett samordnande uppdrag för stadens arbete att förbereda för om regeringen beslutar att stänga förskolor och skolor, något som medfört ett stort arbete under perioden. Fortsatt beredskap upprätthålls - tillsammans med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningar - i det fall förskola och skola kommer att stängas.

Pandemin har påverkat arbetet på många områden och på många sätt, men i huvudsak har utbildningsverksamheten kunnat genomföras.

Förskola

Den reguljära tillsynen av fristående förskolor och pedagogisk omsorg har skjutits fram, tillsyn på förekommen anledning - exempelvis utifrån anmälningar från vårdnadshavare - genomförs dock. Även utvärdering av kommunal förskola har skjutits fram. Alla utvärderings- eller utvecklingsinsatser som skjutits upp eller ställts in kommer inte att kunna tas igen under hösten då det är oklart i vilken omfattning stadsdelsförvaltningar och fristående förskolor kan prioritera dessa aktiviteter.

Förvaltningens stöd till stadsdelsförvaltningarna har fått en förändrad inriktning och förvaltningen tog under våren bland annat fram stadsgemensamma hygienrutiner och affischer för att sprida information om rutinerna.

Grundskola

Trots att pandemin under våren har påverkat skolornas organisation och arbetsätt, med frånvarande personal och elever i olika omfattning, har skolorna varit flexibla och kunnat ställa om och lyckats väl i sitt uppdrag. Betygsresultaten för årskurs 9 ligger i nivå med föregående års resultat, vilket är tillfredsställande.

Förra året var Järva det område i staden som i störst utsträckning hade försämrat sina resultat när det gäller behörighet till gymnasiet. I år har istället Järva förbättrat sina resultat och ligger i paritet med resultaten för år 2018, trots att Järva var ett av de områden där pandemin medförde högre frånvaro under längre tid än i de flesta andra områden. Skolorna i området genomförde ett stort arbete med att förhindra smittspridning, kommunicera kring detta och kring vikten av att vara i skolan, i syfte att få tillbaka friska elever till skolan.

Förmodligen har vissa grundskoleelever under våren påverkats av frånvaro och en mindre förutsägbar skoltillvaro, vilket medför att skolorna även framöver kan behöva vidta åtgärder för att försöka kompensera för detta. Förvaltningen ska starta digitala utbildningar för att stötta grundskolorna i att utveckla sina utredningar av elevers eventuella behov av särskilt stöd.

Sommarlovskola har arrangerats av 71 grundskolor, att jämföra med 39 skolor 2019. Övriga skolor har samverkat med anordnande skolor kring sommarlovskola.

Gymnasieskola

Efter Folkhälsomyndighetens rekommendationer stängde stadens gymnasieskolor för utbildning på plats i skolans lokaler och övergick till distans- och fjärrundervisning från den 18 mars. Trots det erhöll totalt 87 procent av stadens gymnasieelever ett examensbevis, en marginell försämring (-1 procentenhet) jämfört med förra året. Gymnasieskolorna har visat prov stor dynamisk förmåga med denna omställning. Perioden med distansundervisning har gett ett kunskapsprång vad gäller digitalisering och lärande. Detta bedöms ha stärkt det kollegiala utbytet på skolorna där lärare och skolläda gemensamt fått hitta strategier för hur undervisningen kan bedrivas.

Verksamheten har arbetat med att möta utmaningarna bland annat genom att elever med behov har tagits emot på skolan en eller par dagar per vecka. Gymnasieskolorna har fokuserat på att klara avgångselevernans examen och skolorna uppger att de särskilt har fått följa upp elever som riskerat att inte uppnå de sista kurskraven för sin examen. Olika stödinsatser har satts in med syfte att säkra elevernas måluppfyllelse, men trots riktade stödinsatser uppger skolorna att elever med stödbehov riskerat att komma efter i undervisningen. Dessa elever har i regel behov av den struktur som traditionell undervisning ger. Skolorna ska under hösten i

sina tertiärrapporter analysera sina resultat samt redovisa vilka stödinsatser och åtgärder som krävs för att säkerställa måluppfyllelsen.

Eleverna i årskurs 1 och 2 har inte hunnit med att få samma relationsuppbyggnad som elever i avgångsklasserna. Flera skolor ser behov en översyn av riktade stödinsatser, till exempel åtgärdsplaner för elever som inte har nått målen i någon eller några kurser. Insatser kan krävas som kommer att binda delar av skolornas resurser under innevarande läsår.

För yrkesprogrammets del kan perioden med distansundervisning ha haft en negativ påverkan på elevernas möjligheter att genomföra sin arbetsplatsförlagda lärande (APL) och inom detta område kan det krävas ett omtag för att slutligen kunna uppnå full APL-tid.

Utbildningsnämnden har i augusti beslutat att samtliga gymnasieskolor utifrån sina egna förutsättningar kan erbjuda en kombination av undervisning i skolans lokaler med undervisning på distans. Riktlinjen är att cirka tjugo procent av eleverna undervisas på distans. Inriktningen är vald utifrån bedömningen att den ger en större effektivitet och flexibilitet för skolorna än att ändra i schemat. Den huvudsakliga målsättningen är att de flesta eleverna ska få sin undervisning i skolans lokaler, och att eleverna som börjat årskurs ett ska prioriteras när det gäller närvaro.

Skolinspektionens granskning av distansundervisningen

Skolinspektionen genomför en förenklad granskning med uppföljande syfte av hur gymnasieskolor arbetar med distansundervisning, betygssättning och garanterad undervisningstid. Granskningen har skett genom intervjuer med rektorer och den är inte avslutad för samtliga skolor ännu. Skolinspektionen återkopplar till rektorerna och kommer med rekommendationer för att ytterligare höja kvaliteten i utbildningen. Några skolor har redan fått återkoppling och vissa har fått rekommendationer för att öka kvaliteten på distansundervisningen.

Andra konsekvenser för skolor

Prao för elever avbröts vecka 12, och kommer inte heller under hösten att genomföras på arbetsplatser. Ett ersättningsupplägg som Skolverket publicerat ska genomföras. Även skolornas studie- och yrkesvägledning försvårades under våren. Gymnasieskolornas ”öppna hus” ställdes in vilket medförde att studie- och yrkesvägledarna fick en viktigare roll i att vägleda eleverna i årskurs 9 och informera om gymnasieskolornas utbud.

Vårens utbildningstillfällen för skolorna gällande orosanmälan har flyttats fram på grund av Covid-19. Planen är att försöka erbjuda utbildningen under hösten.

Stöd för digitala arbetssätt

Under våren förberedde sig även grundskolor inför en eventuell stängning och många skolor har tagit stora steg i sin digitaliseringsresa genom kraftsamling och kollegialt samarbete. Digitala verktyg har blivit en naturlig del av undervisning och kommunikation.

Användningen av skolplattformen har ökat, både av personal och elever samt vårdnadshavare. Även applikationen Teams används i högre utsträckning. Pandemin har varit drivande i utvecklingen och ökat både motivation och kompetens i att använda digitala verktyg.

Personal och kompetensförsörjning samt operativt och strategiskt stöd

Arbetet med att erbjuda en likvärdig och högkvalitativ verksamhetsförlagd utbildning i samverkan med lärosätena har fortsatt även under pandemin. De flesta skolor i staden har under vårterminen tagit emot studenter enligt plan och det är endast ett fåtal skolor som inte har kunnat erbjuda studenter placering.

Utbildningsförvaltningen har kontinuerligt följt upp bemanning och sjukfrånvaro i förvaltningens verksamheter och löpande tillhandahållit stöd, information och stödmaterial avseende frågeställningar som uppkommit. Förvaltningen har försökt säkerställa att insatser för att stötta chefer i det främjande, förebyggande och rehabiliterande arbetet har kunnat erbjudas under våren, ibland i alternativa former. Individuella handlingsplaner för medarbetare med kort- och långtidsfrånvaro har i de fall det behövts upprättats och dessa kommer följas upp under hösten för att säkerställa att de haft önskad effekt.

Pandemin har inneburit en kraftigt ökad sjukfrånvaro där den högsta totala sjukfrånvaron rapporterades i mars med 12,0 procent, en dubbelt så hög sjukfrånvaro som året innan. Därefter sjönk sjukfrånvaron och i juli uppgick den totala sjukfrånvaro under de senaste 12 månaderna till 6,3 procent. Under förutsättning att den nuvarande låga spridningen av Covid-19 håller i sig under hösten bedöms sjukfrånvaron på helår landa på 6,8 procent.

Korttidssjukfrånvaron uppgick i mars till ungefär det tredubbla jämfört med tidigare år, sannolikt till stor del beroende på riktlinjerna om när medarbetare ska stanna hemma från arbetet. Rekommendationerna om att inte vara på arbetet vid milda symptom bedöms även under hösten leda till en högre korttidssjukfrånvaro, jämfört med tidigare perioder.

Fokus för den centrala förvaltningen har under våren varit att erbjuda starkt operativt och strategiskt stöd och oförändrad tillgänglighet till verksamheternas chefer, vilket bland annat möjliggjorts genom alternativa kontaktvägar. Möten har kortats ner och genomförts digitalt och en del insatser som skjutits upp under våren kommer istället att genomföras under hösten.

Förvaltningen har tagit fram och kontinuerligt uppdaterat information på intranätet, Pedagog Stockholm och .stockholm i syfte att underlätta verksamheternas kommunikation, såväl den interna som den externa. Information har också översatts till flera språk. Arbetet har även omfattat att ta emot förfrågningar från media och stötta i kontakten med dessa samt att stödja skolor och centrala verksamheter med andra kommunikativa avvägningar och budskap.

Internationellt utbyte

Pandemin innebar ett abrupt avbrott i allt internationellt utbyte. En viss omställning till digitala möten har kommit till stånd. Sveriges vägval att hålla grundskolorna öppna under våren väcker fortsatt stort intresse.

Ekonomiska konsekvenser

Regeringens beslut om att staten ska överta kostnadsansvaret för sjuklönekostnader för april till och med juli i år innebar att utbildningsnämnden tilldelas 110 mnkr. Kostnaderna för vikarier (timanställda och köp från bemanningsavtal) har dock inte ökat i motsvarande omfattning. Skolorna har endast tagit in annan personal under pandemin om det funnits tydliga behov av det, vilket inte varit aktuellt om exempelvis elevfrånvaron samtidigt varit hög. Sammantaget har det inneburit en positiv ekonomisk effekt.

Ett antal kostnadskonsekvenser av pandemin har identifierats. Det har bokförts 19,2 mnkr på den stadsgemensamma aktivitetskoden för Coronaeffekter till och med den 28 augusti. Detta avser främst kostnader för inhyrd personal, förbrukningsmaterial och lokalvård.

Uppföljning av ekonomi

Prognos årsutfall 2020

Nämndens prognos per augusti visar en budget i balans efter resultatfonder. Prognosen bygger på att resultatenheternas fonder kommer att ökas på med 78,3 mnkr, vilket innebär att resultatet före resultatfonder är ett överskott om 78,3 mnkr.

Driftverksamhet, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Summa kostnader	22 093,2	22 273,6	-180,4
Drift och underhåll	21 974,6	22 155,4	-180,8
Kapitalkostnader	118,6	118,2	0,4
Summa intäkter	-2 418,6	-2 470,9	52,3
Nettoutfall	19 674,6	19 802,7	-128,1
Beräknade prestationsförändringar			206,4
Summa justerat nettoutfall			78,3
Ingående resultatfond från 2019			359,7
Resultatöverföring till 2021			-438,0
Nettoutfall efter resultatfond			-0,0

Investeringar, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringsutgifter	135,0	135,0	0,0

För perioden januari-augusti har nämnden förbrukat 64,7 procent av 2020 års budget. Om hänsyn tas till årets prestationsökningar ligger förbrukningen på 64,0 procent. Att förbrukningen är något lägre än riktvärdet är naturligt vid den här tiden på året. För investeringsmedlen redovisas en låg förbrukning, vilket är normalt i augusti.

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och grundsärskola redovisar ett överskott om 78,3 mnkr före resultatdispositioner och en budget i balans efter resultatdispositioner. Överskottet finns främst inom grundskola i egen regi. Resultatenheterna redovisar ett överskott, medan anslagsenheterna redovisar ett underskott.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola redovisar ett sammanlagt underskott om 9,9 mnkr före och 9,6 mnkr efter resultatdispositioner. Underskotten finns till största delen inom gymnasieskolorna i egen regi. Det är fortfarande vissa skolor som har underskott där åtgärder pågår. Underskotten vägs till stor del upp av avsatta reserver och överskott inom interkommunal ersättning.

Nämnd och övergripande verksamhet redovisar ett överskott om 4,9 mnkr, som beror på minskade kostnader för personal på central förvaltning.

Konsekvenser av covid-19-pandemin

Regeringens beslut om att staten ska överta kostnadsansvaret för sjuklönekostnader för april till och med juli i år innebär att utbildningsnämnden tilldelas 110 mnkr. Kostnaderna för

vikarier (timanställda och köp från bemanningsavtal) har dock inte ökat i motsvarande omfattning. Skolorna har endast tagit in annan personal under pandemin om det funnits tydliga behov av det, vilket inte har varit aktuellt om exempelvis elevfrånvaron samtidigt varit hög. Sammantaget har det inneburit en positiv ekonomisk effekt.

Ett antal kostnadskonsekvenser av pandemin har identifierats. Det har bokförts 19,2 mnkr på den stadsgemensamma aktivitetskoden för Coronaeffekter till och med den 28 augusti. Detta avser främst kostnader för inhyrd personal, förbrukningsmaterial och lokalvård.

Prestationsförändringar sammanlagt

I prognosen har hänsyn tagits till beräknade prestationsförändringar. Med prestationsförändring avses förändringar av barn- och elevantal. Även förändringar gällande extra ersättning för merkostnader för elever i grundsärskola och gymnasiesärskola ingår i prestationsförändringarna.

De prognostiserade förändringarna av elevantalen innebär en prestationsrelaterad ökning av budgeten med totalt 206,4 mnkr, jämfört med kommunfullmäktiges budget. Prestationsförändringarna består av en ökning med 338,5 mnkr för grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola och en minskning med 71,4 mnkr för förskoleverksamhet (fristående) och 60,6 mnkr för gymnasieskola inklusive gymnasiesärskola. Prestationsförändringarna redovisas även under respektive verksamhetsområde.

Antal stockholmselever i grundskola och gymnasieskola*, egen regi samt andra huvudmän**

Grundskola	VB 2019	Andel %	VP 2020	Årsprognos T2 2020	Andel %
I kommunala skolor i Stockholms stad	74 114	74%	75 948	75 931	74%
I kommunala skolor i annan kommun	1 041	1%	1 043	1 140	1%
I fristående skolor	25 436	25%	25 874	25 926	25%
Totalt i grundskola	100 591	100%	102 865	102 997	100%
Gymnasieskola	VB 2019	Andel %	VP 2020	Årsprognos T2 2020	Andel %
I kommunala skolor i Stockholms stad	11 368	41%	11 709	11 543	41%
I kommunala skolor i annan kommun	3 750	14%	3 733	3 693	13%
I fristående skolor	12 380	45%	12 903	12 893	46%
Totalt i gymnasieskola	27 498	100%	28 345	28 129	100%

*exklusive grundsärskola och gymnasiesärskola, **inklusive fristående specialskolor och internationella skolor

I tabellen ovan anges antal stockholmselever i grundskola och gymnasieskola, med andelar i stadens kommunala skolor respektive i andra huvudmäns skolor. Andelen elever i skolor i egen regi beräknas vara oförändrad jämfört med förra året. Prognoser över samtliga schablonggrundande barn, elever och studerande finns i bilaga 2. Resultatenheter redovisas i bilaga 1 och anslagsenheter i bilaga 3. Bokslutsinformation finns i bilaga 4.

Prognos per verksamhetsområde och investeringar

Driftverksamhet, Netto, mnkr	VP 2020	Bokfört tom augusti - tertial 2	Utfall i % av årsbud (riktvärde 66,7%)	Avvikelse prognos augusti - tertial 2
Förskola	2 769,9	1 797,4	64,9%	5,0
Grundskola inkl fritidshem och Grundsärskola	13 266,1	8 694,1	65,5%	63,3
<i>Varav Grundskola inklusive fritidshem</i>	<i>12 803,4</i>	<i>8 408,7</i>	<i>65,7%</i>	<i>24,8</i>
<i>Varav Grundsärskola</i>	<i>462,8</i>	<i>285,4</i>	<i>61,7%</i>	<i>38,5</i>
Gymnasieskola och Gymnasiesärskola	3 291,6	2 080,9	63,2%	-9,9
<i>Varva Gymnasieskola</i>	<i>3 120,6</i>	<i>1 956,8</i>	<i>62,7%</i>	<i>-8,7</i>
<i>Varav Gymnasiesärskola</i>	<i>171,0</i>	<i>124,1</i>	<i>72,6%</i>	<i>-1,2</i>
Nämnd och övergripande	367,7	170,4	46,3%	19,9
Netto	19 695,3	12 742,8	64,7%	78,3
Resultatfond från 2019				359,7
Resultatfond till 2021				-438,0
Totalt resultat				0,0

Investeringar, mnkr	135,0	38,2	28,3%	0,0
----------------------------	--------------	-------------	--------------	------------

För perioden januari-augusti har nämnden förbrukat 64,7 procent av 2020 års budget. Om hänsyn tas till årets prestationsökningar ligger förbrukningen på 64,0 procent. Att förbrukningen är något lägre än riktvärdet är naturligt vid den här tiden på året. För investeringsmedlen redovisas en låg förbrukning vilket är normalt i augusti.

Förskoleverksamhetens prognostiserade överskott beror främst på ökade intäkter för statsbidrag för diplomatbarn.

För grundskola och grundsärskola beror budgetavvikelsen främst på överskott i skolorna i egen regi samt överskott avseende reserver och underskott avseende lokalkostnader.

För gymnasieskola och gymnasiesärskola består budgetavvikelsen främst av underskott i skolorna i egen regi samt vissa överskott, bland annat reserver och interkommunala ersättningar.

Överskottet för nämnd och övergripande verksamhet beror på minskade kostnader för personal på central förvaltning.

Prognosen bygger på att resultatenheterna utökar sina resultatfonder med 78,3 mnkr och därmed prognostiseras ingen avvikelse efter resultatdispositioner.

Investeringar

Nämnden beräknar att de totala investeringsutgifterna för 2020 kommer att uppgå till 135 mnkr, vilket innebär att nämndens budget för investeringar är i balans.

Prognosen för de fördelade investeringsmedlen beräknas följa tilldelade budgetanslag. Således beräknas prognosen för grundskolorna bli 52,2 mnkr och för gymnasieskolorna 18,3 mnkr. Nyetableringsstödet beräknas till 53,0 mnkr inom grundskoleverksamheten och 8,5 mnkr inom gymnasieverksamheten. Därtill tillkommer 3,0 mnkr som fördelas av central förvaltning.

Nyetableringsstöd syftar till att stimulera skolorna till egna kapacitetshöjande åtgärder, vilka leder till att skolans totala kapacitet höjs. I samband med den ökade elevtillströmningen är behovet stort.

Kapitalkostnader

I driftbudgeten ingår kapitalkostnader på befintliga ej avskrivna anläggningstillgångar och på beräknade framtida investeringar. Utfallet för dessa kostnader per augusti är 65,1 mnkr. Prognosen är 119,8 mnkr, vilket är samma som budgeten.

Omslutningsförändringar sammanlagt

Med omslutningsförändring avses en ökad/minskad kostnad eller utgift som har ett direkt samband med en ökad/minskad intäkt eller inkomst. Omslutningsförändringar består normalt enbart av driftskostnader till följd av ökade intäkter.

Sammanlagt uppgår omslutningsförändringarna till 4,3 mnkr netto och avser gymnasieverksamheten. Det beror på ökade interkommunala intäkter om 12 mnkr. Allt fler elever från andra kommuner har antagits vid stadens kommunala skolor. Samtidigt minskar intäkterna med 7,7 mnkr på grund av lägre hyresintäkter och andra bidrag.

Uppföljning av driftbudget, per verksamhetsområde

Förskola

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Summa budget 2020	Prest. Justering	Prognos	Avvikelse
Peng och anslag		2 838,8			2 838,8	-71,4	2 767,4	0,0
Lokaler					0,0			0,0
Övrig verksamhet				-88,1	-88,1		-93,1	5,0
Totalt		2 838,8		-88,1	2 750,7	-71,4	2 667,7	5,0

Uppföljning av driftbudget

Förskoleverksamheten visar ett prognosöverskott om 5,0 mnkr. Budgetavvikelsen består främst av ökade intäkter i form av statsbidrag för diplomatbarn och minskade personalkostnader på central förvaltning.

Prestationsförändringar förskola

Antalet schablonggrundande stockholmsbarn i fristående förskolor beräknas uppgå till ett årssnitt på 19 990 barn, vilket är drygt 697 barn färre än kommunfullmäktiges budget. Schablonbudgeten prognostiseras därmed minska med 71,4 mnkr.

Omslutningsförändringar förskola

Förskoleverksamheten redovisar inga omslutningsförändringar.

Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Summa budget 2020	Prest. Justering	Prognos	Avvikelse
Peng och anslag	7 624,9	3 503,5	131,3	0,0	11 259,7	338,5	11 491,1	107,1
Lokaler	1 745,6	0,0	0,0	0,0	1 745,6	0,0	1 789,4	-43,8
Övrig verksamhet	205,6	13,7	0,0	41,5	260,8	0,0	245,8	15,0
Totalt	9 576,1	3 517,2	131,3	41,5	13 266,1	338,5	13 526,3	78,3
Ingående fond från 2019								269,6
Utgående fond till 2021								-277,9
Utgående fond till 2021, ej med i skolornas prognoser								-70,0
Resultat efter fonder								0,0
varav Grundskola								
<i>Peng och anslag</i>	7 342,1	3 376,2	115,5		10 833,8	304,8	11 065,6	72,9
Lokaler	1 712,3				1 712,3		1 760,5	-48,2
Övrig verksamhet	204,6	11,4		41,3	257,3		242,3	15,0
Totalt grundskola	9 259,0	3 387,6	115,5	41,3	12 803,4	304,8	13 068,4	39,8
varav Grundsärskola								
<i>Peng och anslag</i>	282,9	127,3	15,8		426,0	33,7	425,5	34,1
Lokaler	33,3				33,3		28,9	4,4
Övrig verksamhet	1,0	2,3		0,2	3,5		3,5	0,0
Totalt grundsärskola	317,2	129,6	15,8	0,2	462,8	33,7	457,9	38,5

Uppföljning av driftbudget

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och grundsärskola redovisar ett överskott om 78,3 mnkr före resultatdispositioner och en budget i balans efter resultatdispositioner. Av överskottet avser 39,8 mnkr grundskola och 38,5 mnkr grundsärskola. Överskottet avseende grundsärskola beror på att kostnaderna för grundsärskoleelever som är integrerade i grundskolan hamnar på verksamhetsområdet grundskola. Överskottet återfinns främst inom grundskola i egen regi.

Prestationsförändringar grundskola

Grundskoleverksamhetens schablonbudget beräknas öka med totalt 304,8 mnkr, jämfört med kommunfullmäktiges budget. Elevökningen i egen regi beräknas till drygt 2 700 elever. I fristående grundskolor beräknas elevökningen till drygt 500 elever medan elever i andra kommuners grundskolor beräknas minska med ett tiotal elever.

Antalet barn inskrivna i fritidshem beräknas minska med drygt 30 barn jämfört med kommunfullmäktiges budget. Minskningen består av en minskning med drygt 80 barn i fristående skolor och andra kommuner och en ökning med knappt 50 barn i egen regi. Totalt innebär volymförändringen en schablonminskning om 2 mnkr, samtidigt som föräldraintäkterna beräknas öka med 0,3 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget. Inom den öppna fritidsverksamheten beräknas barnantalet öka med cirka 294 barn, vilket motsvarar en schablonökning om 2,1 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget.

Inom grundsärskolan beräknas elevantalet öka med 87 elever, varav ökningen i egen regi är 72 elever medan elever i fristående skolor och i andra kommuner beräknas öka med 15 elever. Det motsvarar en schablonökning om cirka 38 mnkr.

Grundskolor i egen regi

Staten ersätter kostnaderna för sjuklön under april till och med juli. Den kostnaden uppgår för grundskolornas del till 106,3 mnkr och 50 procent av denna compensation har skolorna räknat med i sina prognoser. Det ekonomiska läget för året gör att bedömningen är att återstående 50 procent förmodligen kommer att kunna tilldelas skolorna senare under hösten. Dessutom kommer de också få ersättning för den försenade IT-leveransen från Fujitsu motsvarande cirka 27 mnkr.

Skolorna har alltså inte tagit med halva effekten av att staten ersätter sjuklönekostnaderna under april till och med juli samt återbetalning på grund av försenat leverans av IT-utrustning, i sina prognoser. Bedömningen är att den sammanlagda fondpåverkande effekten av detta uppgår till 70 mnkr, vilket då förbättrar skolornas resultat. Skolorna redovisar i sina prognoser sammanlagt ett underskott om 4,0 mnkr före resultatdispositioner och ett underskott om 12,3 mnkr efter resultatdispositioner. När hänsyn tas till effekten enligt ovan förbättras skolornas prognos och blir då ett överskott om 66 mnkr före resultatdispositioner och ett underskott med 82,3 mnkr efter resultatdispositioner. Jämfört med tertialrapport 1 är det en förbättring om 112,7 mnkr före och en försämring med 64,2 mnkr efter resultatdispositioner.

Resultatenheternas resultat med hänsyn tagen till effekten enligt ovan blir ett överskott om 77,4 mnkr medan anslagsenheterna redovisar ett underskott om 11,4 mnkr.

De flesta grundskolorna har en ekonomi i balans. Vissa grundskolor som är resultatenheter och har upparbetade fonder, planerar att använda dem för att möta ett tillfälligt underskott innan åtgärder har fått effekt och för inköp av till exempel läsplattor eller till olika former av kompetensutveckling för personalen. De kommer fortfarande att ha en positiv utgående fond.

För de skolor som redovisar underskott och där fondmedel inte täcker underskottet finns det ett antal olika orsaker till att ekonomin inte är i balans och det är svårt att dra några generella slutsatser. Den vanligaste orsaken är dock att personalkostnaderna är för höga i förhållande till elevintäkterna och att arbetet med anpassning av organisation tar tid innan effekt uppnås. För de skolor som visar underskott pågår arbete med att vidta åtgärder för att komma i ekonomisk balans. Det finns en osäkerhet i skolornas prognoser på grund av att elevantalet för höstterminen inte är definitivt ännu och det kan påverka skolornas intäkter.

Resultatenheter

Ingående fond 2020 mnkr	
Ingående fond resultatenheter 2019	269,6
Totalt ingående fond grundskola	269,6
Utgående fond 2020 mnkr	
Resultatenheter med överskott (99)	298,6
Resultatenheter med underskott (10)	-20,7
Resultatenheter med fond +/- 0 (2)	0,0
Utgående fond, inte med i skolornas prognos	70,0
Totalt utgående fond grundskola	347,9

Grundskoleavdelningens 111 resultatenheter har en sammanlagd ingående fond om 269,6 mnkr. Ett överskott om 347,9 mnkr beräknas föras över till 2021, varav 70 mnkr inte är medräknade i skolornas prognoser utan redovisas separat. Detta överskott avser ytterligare ersättning från staten för sjuklönekostnader och kompensation för försenade IT-leveranser från Fujitsu. I prognosen redovisar resultatenheterna ett överskott om 7,4 mnkr före resultatdispositioner och ett underskott om 1,0 mnkr efter fonder. Det är 36 resultatenheter som redovisar underskott före resultatdispositioner men endast 10 enheter som redovisar en negativ utgående fond. Fonderna planeras framför allt att användas för att parera tillfälliga underskott innan anpassningar av organisationen har fått effekt. Sex resultatenheter riskerar att avvecklas i samband med bokslutet eftersom de då har haft en negativ utgående fond två år i rad. När effekten av skolornas ersättning för sjuklönekostnader och försenade IT-leveranser räknats med redovisar resultatenheterna ett överskott med 77,4 mnkr före resultatdispositioner och ett underskott med 71 mnkr efter resultatdispositioner.

Anslagsenheter

Grundskoleverksamhetens 17 anslagsenheter redovisar ett sammanlagt underskott om 11,4 mnkr. Av dessa redovisar åtta enheter ett sammanlagt överskott om 7,1 mnkr, tre enheter redovisar ingen avvikelse medan sex enheter redovisar ett sammanlagt underskott om 18,5 mnkr. Tre skolor har möjlighet att bli resultatenhet i samband med bokslutet 2020.

Övrigt, grundskola i egen regi

Avseende lokalkostnaderna för grundskoleverksamheten prognostiseras ett underskott om 43,8 mnkr jämfört med budget. Underskottet består av kostnader på 6,8 mnkr för så kallade förgävesprojekteringar samt budgetavvikelse avseende utebliven effekt av internränta på 37 mnkr.

Överskott redovisas på central förvaltning avseende framför allt budgetreserver samt personalkostnader.

Omslutningsförändringar grundskola

Grundskoleverksamheten redovisar inga omslutningsförändringar.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Summa budget 2020	Prest. Justering	Prognos	Avvikelse
Peng och anslag	918,0	1 425,2	395,1	0,0	2 738,4	-60,7	2 678,7	-1,0
Lokaler	433,5	0,0	0,0	0,0	433,5		443,1	-9,6
Övrig verksamhet	84,1	0,0	0,0	34,1	118,2		117,5	0,7
Totalt	1 435,6	1 425,2	395,1	34,1	3 290,1	-60,7	3 239,3	-9,9
Ingående fond från 2019								63,3
Utgående fond till 2021								-63,0
Resultat efter fonder								-9,6
varav Gymnasieskola								
<i>Peng och anslag</i>	860,0	1 354,5	369,9		2 584,5	-83,4	2 500,5	0,6
Lokaler	417,4				417,4		427,1	-9,7
Övrig verksamhet	83,9			33,3	117,2		116,8	0,4
Totalt gymnasieskola	1 361,3	1 354,5	369,9	33,3	3 119,1	-83,4	3 044,4	-8,7
varav Gymnasiesärskola								
<i>Peng och anslag</i>	58,0	70,7	25,2		153,9	22,7	178,2	-1,6
Lokaler	16,1				16,1		16,0	0,1
Övrig verksamhet	0,2			0,8	1,0		0,7	0,3
Totalt gymnasiesärskola	74,3	70,7	25,2	0,8	171,0	22,7	194,9	-1,2

Uppföljning av driftbudget

Verksamheten redovisar ett sammanlagt underskott om 9,9 mnkr före och 9,6 mnkr efter resultatdispositioner. Underskotten återfinns till största delen inom gymnasieskolorna i egen regi. Det är fortfarande vissa skolor som har underskott där åtgärder pågår (se nedan). Dessa underskott vägs till stor del upp av avsatta reserver och överskott inom interkommunal ersättning.

Prestationsförändringar

Jämfört med kommunfullmäktiges budget beräknas en sammanlagd minskning av antalet elever inom gymnasieskolan med drygt 800 elever, vilket ger en total schablonminskning om 83,4 mnkr. Denna består av en minskning av antalet elever i egen regi med cirka 760 elever, vilket motsvarar en schablonminskning om 78,5 mnkr, och en minskning av antalet elever i fristående gymnasieskolor/andra kommuner med cirka 50 elever, vilket motsvarar en schablonminskning om 4,9 mnkr. Minskningen förklaras av att kommunfullmäktiges budget baseras på SWECO:s prognos, medan förvaltningens uppgifter utgår från skolornas bedömningar.

Antalet elever i gymnasiesärskola ökar med 45 elever totalt jämfört med kommunfullmäktiges budget och ger en sammanlagd schablonökning med 22,7 mnkr. Elevökningen återfinns i gymnasiesärskolor i egen regi.

Totalt sett innebär detta en minskad schablonbudget med 60,6 mnkr.

Gymnasie- och gymnasiesärskolor i egen regi

Gymnasieskolorna i egen regi redovisar ett underskott om 50,2 mnkr före och 49,9 mnkr efter resultatdispositioner. Jämfört med tertialrapport 1 är det en förbättring om 9,0 mnkr före och 2,9 mnkr efter resultatdispositioner. Underskottet återfinns inom anslagsenheterna.

Ett större arbete som syftar till att förbättra de ekonomiska resultaten för gymnasieskolorna pågår. Det innebär ett tiotal olika delprojekt för att på kort sikt vända den ekonomiska utvecklingen men även på lång sikt skapa bättre förutsättningar för skolorna. Anpassningar av kursutbudet och personal görs. Övertalig personal prioriteras vid nyrekryteringar, under förutsättning att det stämmer överens med efterfrågad kompetens. Takten i denna matchning påverkar årets ekonomiska resultat. Förvaltningen arbetar även med att se över utbudet och genomföra omstruktureringar.

Lokaleffektiviseringen inom gymnasie- och gymnasiesärskolan har fortlöpt främst genom förändringar i utbud på enskilda skolor samt genom åtgärder som är möjliga utifrån kapacitetsutredning. Antagningen till läsåret 2020/2021 i kombination med att lokaler evakuerats och sagts upp har lett till ett bättre kapacitetsutnyttjande inom gymnasieskolan i höst jämfört med i våras.

Utbildningsförvaltningen återlämnar den 31 december 2020 fastigheten där Stockholms byggtekniska gymnasium varit lokaliserat. Inför hösten 2020 har skolans gymnasiesärskoleelever flyttat till andra gymnasieskolor inom Stockholms stad, vilket påverkar berörda skolors elevorganisationer samt antagningsvolymen på kort och lång sikt.

Enskede gårds gymnasium stängdes den 1 juli. Fastigheten kommer nu att renoveras av SISAB. Kvarvarande elevgrupper har inför hösten 2020 placerats på andra skolor inom Stockholms stad, vilket kommer att påverka berörda skolors elevorganisationer under en övergångsperiod.

Undervisningen på skolenheten Skärholmens gymnasium stängdes den 1 juli och eleverna som inte gick ut till sommaren har placerats på andra gymnasieskolor inom Stockholms stad. Delar av de lokaler som Skärholmens gymnasium lämnat kommer under två läsår framåt att fungera som en filial till Midsommarkransens gymnasium och en viss anpassning av lokalerna har skett. Stockholms hem har påbörjat förberedelser för övertagandet av A-huset i Skärholmen. Bullerreducerande åtgärder i B-huset genomförs så att eleverna på Lindeparkens gymnasiesärskola och Midsommarkransens gymnasiums filial inte ska störas av rivning av A-huset samt nybyggnationen av Stockholms hems nya huvudkontor.

Totalt sett kommer dessa organisationsförändringar skapa goda förutsättningar för ett förbättrat ekonomiskt resultat för gymnasieverksamheten i egen regi framöver.

Resultatenheter

Ingående fond 2020 gymnasieskola mnkr	
Ingående fond resultatenheter 2020	63,3
Totalt ingående fond gymnasieskola	63,3
Utgående fond 2020 mnkr	
Resultatenheter med överskott (16)	63,0
Resultatenheter med fond +/- 0 (0)	0,0
Resultatenheter med underskott (0)	0,0
Totalt utgående fond gymnasieskola	63,0

De 16 resultatenheterna inom gymnasieavdelningen har sammanlagt en positiv ingående fond som uppgår till 63,3 mnkr. I prognosen redovisar resultatenheterna ett överskott om 0,1 mnkr före resultatdispositioner och 0,4 mnkr efter. Ett överskott om 63,0 mnkr kommer att överföras till 2021, vilket innebär att fonderna minskas med 0,3 mnkr.

Anslagsenheter

Anslagsenheterna prognostiserar totalt sett ett underskott om 50,3 mnkr. Av de 17 anslagsenheterna redovisar två enheter ett överskott om 2,2 mnkr, fyra enheter ingen avvikelse och elva enheter redovisar ett underskott om sammanlagt 52,5 mnkr. Främst avser detta de skolor som avvecklas från höstterminen 2020 (Enskede gårds gymnasium och Skärholmens gymnasium) och från höstterminen 2021 (Stockholms byggtkniska gymnasium). Avvecklingskostnader för dessa verksamheter är inkluderade i prognosen. Från och med nästa år bedöms dessa organisationsförändringar skapa goda förutsättningar för ett förbättrat ekonomiskt resultat för gymnasieverksamheten i egen regi.

Övrigt, gymnasie- och gymnasiesärskola i egen regi

Underskotten på gymnasieskolorna vägs till stor del upp av ej nyttjade budgetreserver, att eleverna i genomsnitt går på något billigare program jämfört med budget samt ökade intäkter för interkommunala elever på grund av fler elever från andra kommuner.

Därutöver redovisas ett underskott för lokalkostnader om 9,6 mnkr, på grund av utebliven effekt av intern räntan.

Omslutningsförändringar gymnasieskola

Den totala omslutningsförändringen är 4,3 mnkr. Den beror på ökade interkommunala intäkter om 12 mnkr. Allt fler elever från andra kommuner antas vid stadens kommunala skolor. Samtidigt minskar intäkterna med 7,7 mnkr på grund av lägre hyresintäkter och andra bidrag.

Nämnd och övergripande verksamhet

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Summa budget 2020	Prest. Justering	Prognos	Avvikelse
Peng och anslag					0,0			0,0
Lokaler				28,6	28,6		30,1	-1,5
Övrig verksamhet				339,1	339,1		332,7	6,4
Totalt	0,0	0,0	0,0	367,7	367,7	0,0	362,8	4,9
Ingående fond från 2019								26,8
Utgående fond till 2021								-27,1
Resultat efter fonder								4,6

Uppföljning av driftbudget

Nämnd- och övergripande verksamhet visar ett överskott om 4,9 mnkr före och 4,6 mnkr efter resultatdispositioner. Överskottet beror främst på minskade kostnader för personal på central förvaltning.

I samband med budgetarbetet för 2020 genomfördes omfattande anpassningar på central förvaltning med cirka femtio tjänster. Neddragningen är genomförd och den förväntade ekonomiska effekten av detta har uppfyllts och finns inarbetad i denna prognos.

Resultatenheter

Ingående fond 2020 mnkr	
Ingående fond nämnd och övergripande	26,8
Utgående fond 2020 mnkr	
Resultatenheter med överskott (1)	0,3
Totalt utgående fond nämnd och övergripande	27,1

Resultatfonden för avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa har en positiv ingående fond som uppgår till 26,8 mnkr. Resultatfonden beräknas öka med 0,3 mnkr, vilket innebär att 27,1 mnkr beräknas överföras till 2021.

Medel för lokaländamål – hyreskompensation för förskola

Förvaltningen har hittills under 2020 godkänt 206 ansökningar om hyreskompensation. Denna siffra kommer att öka något med anledning av enstaka tillkommande ansökningar under hösten. Antalet ansökningar har ökat något jämfört med 2019, då antalet för hela året uppgick till 208.

Det belopp som beräknas betalas ut i september för 2020 (206 ansökningar) är cirka 25,8 mnkr vilket understiger de cirka 28,7 mnkr (208 ansökningar) som betalades ut 2019. Skillnaden kan bero på det tak för hyreskompensationen som stegvis införs från 2020.

Ersättning till fristående gymnasieskolor – komplettering

Ersättning till fristående gymnasieskolor framgår i bilaga 5.13 till utbildningsnämndens verksamhetsplan 2020. Denna föreslås kompletteras enligt bilaga 5.

Analys av balansräkning/resultaträkning

Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, timlöner samt övriga kostnader och intäkter. Förvaltningen har, liksom tidigare år, valt att periodisera kostnader och intäkter på 50 tkr eller högre. Periodiseringar i samband med tertialbokslut sköts centralt och skolorna/enheterna lämnar inte in egna beräkningsunderlag. Bokslutsinformation finns i bilaga 4.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har ökat marginellt mellan 2019 och 2020 från 304,3 mnkr till 309,5 mnkr. Investeringsstakten på förvaltningen är inne i ett långsammare skede.

Kundfordringarna har ökat mellan 2019 och 2020 från 38,1 mnkr till 63,6 mnkr. Ökningen beror till stor del på stadsintern fakturering mot stadsledningskontoret avseende ersättning för merkostnader i samband med GSIT 2. Diverse kortfristiga fordringar har minskat med 70,1 mnkr från 994,6 mnkr till 924,5 mnkr. Förändringen beror bland annat på att Migrationsverket är mer i fas med utbetalningarna samt att antalet asylsökande som genererar bidrag har minskat.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har minskat med 57,7 mnkr till 314,7 mnkr. Minskningen avser främst upplupna intäkter och att faktureringen av interkommunal ersättning har gjorts tidigare än föregående år. Kassa och bank har minskat marginellt mellan åren och uppgår till 0,08 mnkr.

Skulder och eget kapital

Långfristiga skulder uppgår till 0,1 mnkr och avser statligt investeringsbidrag. Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har ökat från 11,0 mnkr till 11,9 mnkr. Förändringen kan hänföras till kortfristiga skulder som är under utredning.

Leverantörsskulder har minskat med 64,4 mnkr från 221,7 mnkr till 157,4 mnkr. Differensen mellan åren beror på när leverantörerna fakturerar. Övriga kortfristiga skulder har minskat från 51,5 mnkr till 36,4 mnkr. Minskningen kan hänföras till skulder till staten avseende bland annat statsbidrag som tidigare år återbetalats till staten.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat från 265,2 mnkr till 325,4 mnkr. Förändringen kan hänföras till bland annat förutbetalda intäkter avseende en intern justering angående ersättning för skolplattformen.

Jämförelse av resultaträkningen intäkter och kostnader tertialbokslut 2 2019 och 2020

Intäkterna har ökat med 88,8 mnkr netto jämfört med samma period föregående år. Det är en ökning med 5 procent. Den ökade intäkten på försäljning av verksamhet med 112,7 mnkr

avser bland annat en justering mellan stadsledningskontoret och förvaltningen för de ökade kostnaderna gällande skolplattformen, som utbildningsförvaltningen från och med år 2020 tagit över, och ersättning för merkostnader för försenat införande av GSIT 2.0. Förvaltningen har även fått en ersättning från staten om 110 mnkr för sjuklönekostnaderna för perioden april-juli 2020.

Kostnaderna har ökat med totalt 202,5 mnkr jämfört med föregående år, vilket motsvarar en bruttoökning med 1,4 procent.

De kostnader som ökat mest är löner inklusive personalförsäkringspålägg som ökat med 170,8 mnkr och där ökade kostnader för sjuklöner som en följd av Covid-19 ingår. Kostnader för lokaler har ökat med 50,3 mnkr. Kostnaderna för köp av verksamhet och entreprenader har ökat med 108,3 mnkr. Förklaringen till ökningen är kostnader för skolplattformen och ökade kostnader för datakommunikation.

Däremot har kostnaderna minskat när det gäller inhyrd personal med 23,8 mnkr, även det är en följd av att gymnasieskolorna inte haft öppet för elever och därmed inte behövt lärarvikarier.

Övriga kostnader har minskat med 78,6 mnkr. De finansiella kostnaderna har minskat med 0,9 mnkr och intäkterna har ökat med 0,1, mnkr, vilket netto innebär en minskning med 3,9 procent.

Övrigt

Antagning till gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Vid slutantagningen fanns totalt 10 312 sökande folkbokförda i Stockholms stad (2019: 10 292). Direkt från årskurs 9 sökte 9 179, vilket är 411 fler än föregående år.

Av de totalt 10 312 sökande folkbokförda i Stockholms stad har 9 289 sökande i första hand sökt till ett nationellt program (2019: 9 045). Tabellen nedan visar fördelningen mellan de högskoleförberedande- och yrkesprogrammen och hur stor andel av de förstahandssökande som är behöriga till aktuellt program.

Program	Antal 1-handsökande	Andel 1-handssökande	Behörighet
Högskoleförberedande	7 871 (2019: 7 570)	84,7% (2019: 83,7%)	95,8% (2019: 90%)
Yrkesprogram	1 418 (2019: 1 475)	15,3% (2019: 16,3%)	76% (2019: 67%)

För de sökande (oavsett behörighet och sökt program) som är folkbokförda i Stockholms stad fördelar sig förstahandsvalen vid slutantagningen på följande sätt:

Huvudman	2020	2019	2018
Kommunal i Stockholms stad	4 491 (43,8%)	4 443 (45,2%)	4 531 (45,1%)
Kommunal utanför Stockholms stad	1 385 (13,5%)	1 097 (11,2%)	1 620 (16,1%)
Fristående i Stockholms stad	3 523 (34,4%)	3 501 (35,7%)	3 897 (38,8%)
Fristående utanför Stockholms stad	851 (8,3%)	762 (7,7%)	
Total	10 250	9 803	10 048

För de sökande (oavsett behörighet och sökt program) som är folkbokförda i Stockholms stad blev resultatet vid slutantagningen på följande sätt:

Huvudman	2020	2019	2018
Kommunal i Stockholms stad	3 962 (41,7%)	4 152 (45,2%)	4 044 (45,2%)
Kommunal utanför Stockholms stad	1 076 (11,3%)	909 (9,9%)	1 125 (12,6%)
Fristående i Stockholms stad	3 512 (37%)	3 327 (36,2%)	3 775 (42,4%)
Fristående utanför Stockholms stad	944 (9,9%)	781 (8,5%)	
Total	9 494	9 169	8 944

Av samtliga stockholmare som antagits på nationellt program i gymnasieskolan vid slutantagningen (oavsett huvudman) har 62,4 procent fått sitt förstahandsval tillgodosett, motsvarande andel under 2019 var 64,8 procent.

Introduktionsprogram, IM

Vid skolstart i augusti var totalt 1 172 stockholmare antagna till introduktionsprogram: 568 i egen regi (2019:760), 34 hos annan kommunal huvudman (2018:39) och 570 till fristående huvudman (2019:524).

Därtill har ett 40-tal asylsökande ungdomar antagits till IM – främst språkintrödningsprogram. Denna elevgrupp ingår inte i de tidigare nämnda 1 172 antagna till introduktionsprogram.

Vid antagningen till samtliga introduktionsprogram som anordnas av Stockholms stad har sökande folkbokförda i Stockholm prioriterats och sökande från annan kommun har enbart antagits i mån av plats. Av de totalt 592 antagna kommer 25 ungdomar från annan kommun.

Utan plats

Efter slutantagningen i juni 2020 stod 819 sökande folkbokförda i Stockholms stad utan gymnasieplats. Detta är en minskning jämfört med juni 2019 då 880 elever stod utan plats.

Mindre än hälften av de sökande som stod utan plats, 557, sökte direkt från årskurs 9 (2019:383).

I augusti efter reservantagning 1 fanns det fortfarande 592 sökande, varav 360 från årskurs 9, folkbokförda i Stockholms stad som stod utan gymnasieplats (2019: 160).

Anledningarna till att ungdomar står utan gymnasieplats härleds inte enbart till platsbrist. En förekommande orsak är att den sökande enbart har sökt till nationella program, trots att de är obehöriga, eller att obehöriga elever enbart har valt introduktionsprogram hos fristående eller annan kommunal huvudman. 141 av de sökande som står utan gymnasieplats är även elever som redan är inskrivna eller studerar på stadens introduktionsprogram, främst språkintröduktion.

Sökande och antagna till Stockholms stad (oavsett hemkommun)

Det finns totalt 5 758 antagna elever (2019: 5 697) till ett nationellt program i stadens gymnasieskolor. Tabellen nedan visar fördelningen mellan de antagna elevernas hemkommuner.

Folkbokförda i	Antal antagna
Stockholm	3 432 (59,6%) 2019: 59,8%
Annan kommun	2 326 (40,4%) 2019: 40,2%
Totalt	5 758

Av samtliga antagna på nationella program vid stadens skolor är 3 915 (67,9%) antagna på sitt förstahandsval. (2019: 69,9%)

Hörselanpassning

Under 2020 har två sökande med behov av hörselanpassad utbildning blivit antagna i Stockholms stad, en till Kungsholmens västra gymnasiums naturvetenskapliga program och en till Thorildsplans gymnasiums teknikprogram. Under 2019 antogs tre elever till motsvarande utbildningar.

Specialpedagogisk profil

Stockholms stad erbjuder 80 tillgängliga studieplatser vid fyra nationella program med specialpedagogisk profil som anordnas på ESS-gymnasiet, Östra Reals gymnasium och

Thorildsplans gymnasium med. Vid slutantagningen har 78 sökande antagits, varav 38 kommer från annan kommun.

Individuell antagning till nationellt program

Cirka 200 sökande antogs till ett nationellt program genom individuella beslut. Majoriteten, cirka 150, sökte med betyg från internationella eller utländska skolor i Sverige och andra länder. Ett 40-tal sökande antogs efter bedömning i fri kvot, på grund av starka medicinska eller sociala skäl.

66 sökande till nationellt program i Stockholms stad har beviljats dispens i engelska, en minskning jämfört med 2019 då 86 sökanden beviljades dispens.

Gymnasiesärskolan

Till de program inom gymnasiesärskolan som anordnas vid stadens skolor antogs totalt 82 sökande i juni, varav 72 på sitt förstahandsval. I juni 2019 var det 82 (79 på sitt förstahandsval). 51 sökande antogs på nationella program medan 31 antogs till det individuella programmet. Av samtliga 82 antagna var 56 folkbokförda i Stockholms stad.

Vid skolstart fanns totalt 92 antagna till stadens gymnasiesärskolor, i augusti 2019 fanns 86 antagna.

Totalt har 108 elever folkbokförda i Stockholms stad antagits till gymnasiesärskolan jämfört med 107 i augusti 2019. 66 har antagits i den egna kommunen, 12 i annan kommun och 30 till en fristående skola.
